Vlaams Parlement

15 (2016-2017) – Nr. 7-E
ingediend op 8 december 2016 (2016-2017)

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door Sonja Claes, Wouter Vanbesien en Imade Annouri
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

over het ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2017

over de beleidsbrief
Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie
2016-2017

en over de beleidsbrief
Sociale Economie
2016-2017

verzendcode: ECO

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid:

Voorzitter: Jos Lantmeeters.

Vaste leden:

Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Jos Lantmeeters, Grete Remen, Axel Ronse, Sabine Vermeulen;

Robrecht Bothuyne, An Christiaens, Sonja Claes, Peter Van Rompuy;

Willem-Frederik Schiltz, Emmily Talpe;

Yasmine Kherbache, Bart Van Malderen;

Imade Annouri.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Annick De Ridder, Lieve Maes, Lorin Parys, Miranda Van Eetvelde, Peter Wouters;

Jenne De Potter, Martine Fournier, Kathleen Helsen, Koen Van den Heuvel;

Lionel Bajart, Martine Taelman;

Rob Beenders, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Toegevoegde leden:

Guy D'haeseleer.

Documenten in het dossier:

15 (2016-2017) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2 t.e.m. 6: Amendementen
– Nr. 7-A t.e.m. D: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

14 (2016-2017) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendement

12-B (2015-2016) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
– Nr. 2: Verslag

13 (2016-2017) – Nr. 1: Algemene toelichting
– Nr. 2: Toelichtingen per programma

16 (2016-2017) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting

21 (2016-2017) – Nr. 1: Meerjarenraming
– Nr. 2: Verslag van het Rekenhof over de meerjarenraming

937 (2016-2017) – Nr. 1: Beleidsbrief

947 (2016-2017) – Nr. 1: Beleidsbrief
– Nr. 2 en 3: Moties

INHOUD

DEEL WERK EN ECONOMIE 5
I. Toelichtingen 5
1. Beleidsbrief Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie 5
1.1. Inleiding 5
1.2. Omgevingsanalyse 5
1.3. Strategische en operationele doelstellingen 6
2. Begroting 2017 9
2.1. Deel Economie, Wetenschap en Innovatie 10
2.2. Deel Werk 12
II. Bespreking 14
1. Tussenkomsten van de leden 14
1.1. Tussenkomsten van de Open Vld-fractie 14
1.2. Tussenkomsten van de CD&V-fractie 19
1.3. Tussenkomsten van de sp.a-fractie 24
1.4. Tussenkomsten van de Groenfractie 34
1.5. Tussenkomst van de N-VA-fractie 36
2. Antwoord van de minister 42
2.1. Algemeen 42
2.2. Werk 43
2.3. Economie, Wetenschap en Innovatie 46
3. Replieken 49
III. Indicatieve stemming 54
DEEL SOCIALE ECONOMIE 54
I. Toelichtingen 54
1. Begroting 2017 54
2. Beleidsbrief Sociale Economie 55
2.1. Strategische doelstelling 1: Iedereen aan het werk/iedereen participeert 55
2.2. Strategische doelstelling 2: Lokaal maatschappelijk surplus realiseren 58
2.3. Strategische doelstelling 3: Investeren in een duurzame toekomst voor Vlaanderen 59
II. Bespreking 60
1. Opmerkingen en vragen van de leden 60
1.1. Tussenkomst van Rob Beenders 60
1.2. Tussenkomst van Sonja Claes 63
1.3. Tussenkomst van Imade Annouri 64
1.4. Tussenkomst van Emmily Talpe 65
1.5. Tussenkomst van Sabine Vermeulen 68

2. Antwoord van de minister 68
2.1. Begroting 68
2.2. Beleidsbrief..... 69
3. Replieken..... 76
III. Indicatieve stemming 79
Gebruikte afkortingen 80

Bijlagen:

– Bijlage 1: Presentatie van minister Philippe Muyters over de begroting 2017 van Werk en Economie, Wetenschap en Innovatie
– Bijlage 2: Antwoorden van minister Philippe Muyters op vragen over de begroting Werk
– Bijlage 3: Antwoorden van minister Philippe Muyters op vragen over de begroting van het Departement EWI
– Bijlage 4: Antwoorden van minister Philippe Muyters op vragen over de begroting van het Hermesfonds
– Bijlage 5: Antwoord van minister Liesbeth Homans op een vraag van Imade Annouri over de afstemming tussen de beleidsvelden Sociale Economie en Werk
– Bijlage 6: Doelgroepwerknemers per maatregel van de sociale economie volgens persoonskenmerken, begin 2016 (Departement WSE)

Deze bijlagen zijn terug te vinden op de dossierpagina op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid behandelde het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2017 op 10, 17 en 24 november en 1 en 8 december 2016.

De beleidsbrief Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie (*Parl.St*. Vl.Parl. 2016-17, nr. 937/1) en de beleidsbrief Sociale Economie (*Parl.St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 947/1) werden samen behandeld met de begroting 2017.

Sonja Claes en Wouter Vanbesien brengen verslag uit over het deel Werk en Economie, Wetenschap en Innovatie. Sonja Claes en Imade Annouri brengen verslag uit over het deel Sociale Economie.

De begroting werd samen behandeld met de aan de commissie toegewezen hoofdstukken van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2017. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl.St*. Vl.Parl. 2016-17, nr. 944/10.

De bij de toelichting van de begroting door minister Philippe Muyters getoonde presentatie is terug te vinden op de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be.

DEEL WERK EN ECONOMIE

I. Toelichtingen

1. Beleidsbrief Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie

Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, geeft toelichting bij de beleidsbrief Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie 2016-2017.

1.1. Inleiding

De minister beperkt zijn toelichting tot enkele voor hem belangrijke krachtlijnen. Hij wijst op het belang van het voorgestelde groeipad voor onderzoek en ontwikkeling en de lopende hervorming van de stelsels van tijdelijke werkervaring voor werkzoekenden. In 2017 wil de minister het tempo van de hervormingen aanhouden. Zo wil hij, samen met de sociale partners, in 2017 komen tot een hervorming van de opleidingsincentives voor werkenden. Na de opstart van het Agentschap Innoveren en Ondernemen zal nu verder werk worden gemaakt van de eengemaakte frontofficefunctie van het agentschap. In het speerpuntclusterbeleid zullen in 2016-2017 de eerste clusters worden erkend en van start gaan. In het kader van Visie 2050 zal minister Muyters als trekkend minister werk maken van de het thema 'Industrie 4.0', samen met de minister-president en minister van Omgeving, Natuur en Landbouw. Voor de thema's 'Transitie naar een circulaire economie' en 'Levenslang leren en de dynamische loopbaan' zal hij, respectievelijk samen met de minister van Omgeving en de minister van Onderwijs, een startnota opstellen.

1.2. Omgevingsanalyse

De minister toont een figuur die de prestaties van Vlaanderen in vergelijking met het gemiddelde van de Europese Unie weergeeft op het vlak van een aantal relevante prestatie-indicatoren inzake onderzoek en ontwikkeling, tewerkstelling en vorming (*Parl.St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 937/1, p. 12).

Inzake O&O en innovatie presteert Vlaanderen op de diverse indicatoren (overheidskredieten O&O, personeel O&O, innoverende bedrijven en aantal gedoc-

toereerden) boven het Europese gemiddelde. De minister verwijst naar eerdere besprekingen in de commissie over het halen van de doelstellingen inzake investeringen in onderzoek en ontwikkeling.

Vlaanderen scoort ook beter dan het Europees gemiddelde inzake vroegtijdige schoolverlaters en jeugdwerkloosheid. Wat betreft de deelname aan permanente vorming doet Vlaanderen het minder goed, hoewel een recente studie van Manpower toch op een kentering kan wijzen. De werkzaamheidsgraad van de 20- tot 64-jarigen ligt op het Europese gemiddelde. Het pijnpunt op de arbeidsmarkt blijft echter de werkzaamheidsgraad van 55-plussers. Daarop wil de minister blijven inzetten in zijn beleid. Hij merkt wel op dat de werkzaamheid van 55-plussers is gestegen en dat er nog nooit zoveel werkenden waren in de leeftijdscategorie.

Vlaanderen scoort gemiddeld inzake het aantal zelfstandigen in de bevolking en goed qua arbeidsproductiviteit. De reële groei ligt dan weer iets lager dan het Europese gemiddelde. Door het blijven wegnemen van drempels hoopt de minister op een positieve evolutie.

1.3. Strategische en operationele doelstellingen

De minister gaat verder in op de strategische en operationele doelstellingen in de beleidsbrief die, zoals de vorige beleidsbrieven en de beleidsnota, is opgebouwd rond twee grote pijlers: investeren om potentieel te creëren en activeren om potentieel te ontsluiten. Die pijlers bouwen de brug tussen Economie, Wetenschap en Innovatie en Werk.

De minister verwijst voor een grondige toelichting van de elf strategische doelstellingen naar de beleidsbrief. Hij zal enkele belangrijke punten overlopen.

1.3.1. Investeren in wendbare werknemers en ondernemingen

– *Investeren in competenties*

Belangrijk voor dit zittingsjaar is voor de minister het uitwerken van het nieuwe stelsel duaal leren en werken. Er lopen zeven trajecten in het proefproject 'Schoolbank op de werkplek'. Die worden van nabij opgevolgd en de ambitie is om in twintig bijkomende opleidingen te voorzien. Samen met de minister van Onderwijs wordt gewerkt aan een tweede decreet over duaal leren en werken. De minister wil ook een regeling uitwerken voor financiële incentives voor bedrijven om voldoende kwalitatieve werkplekken te garanderen.

Omdat programmeren een belangrijke en toekomstgerichte vaardigheid is, wil de minister, in overleg met de minister van Onderwijs, programmeerklassen gericht ondersteunen. Er wordt gestart met een impulsactie om de codeervaardigheden van jongeren te versterken. Ook de STEM-academies worden versterkt.

De hervorming van de opleidingsincentives voor werkenden heeft de minister al vermeld. Die brengt moeilijke discussies mee, maar de overheveling van het betaald educatief verlof is een unieke aanleiding om dit te bekijken. De sociale partners vroegen al enkele keren om uitstel, maar de minister hoopt nu op relatief korte termijn stappen vooruit te kunnen zetten.

De principes uit de goedgekeurde conceptnota over een geïntegreerd beleid voor elders verworven competenties worden, samen met de minister van Onderwijs, geconcretiseerd volgens de drie sporen die in de beleidsbrief worden vermeld.

– *Investeren in de randvoorwaarden voor innovatiegedreven ondernemerschap*

De minister wil ook blijven investeren in de randvoorwaarden voor innovatiegedreven ondernemerschap. Medio 2016 is een traject opgestart om de bedrijfssteun voor innovatie verder bij te sturen. Het doel is om te komen tot een betere identificatie van doel en beoogde effecten van de steun, wat op zijn beurt samenhangt met de aard van de ondernemingen die worden gesteund. Daarnaast zal ook de verlenging van het steuntraject tot in de latere stadia van het innovatietraject verder worden uitgewerkt. Europa laat nu toe om ontwikkelingen dichter bij de markt te ondersteunen.

PMV is doorgelicht op haar corporate governance en zal in het komende jaar de aanbevelingen in de praktijk omzetten, door haar juridische structuur te vereenvoudigen en de aansturing te centraliseren. Het zal in de komende periode het Biotech Fonds Vlaanderen overnemen van de Gimv en dit binnen haar investeringsactiviteiten integreren. Ook de integratie van de SOFI-participaties in de PMV-portefeuille zal in de loop van het komende werkjaar worden gerealiseerd.

De minister verwijst ook in dit verband naar de transitieprioriteiten Industrie 4.0 en Circulaire economie. Hij verwacht nog dit jaar een eerste rapport van de transitiemanagers.

Naast clusters spelen ook de sectoren een belangrijke rol in het Vlaams arbeidsmarktbeleid. De huidige generatie sectorconvenants loopt tot eind 2017. De voorbereiding van nieuwe convenants wordt een belangrijke en zware oefening. Bij de laatste aanpassing werd een extra accent gelegd op diversiteit en het tegengaan van discriminatie.

Complementair aan het nieuwe steunpunt Werk werd de VIONA-onderzoeksagenda geheroriënteerd. Er zullen twee leerstoelen worden gelanceerd: een leerstoel rond arbeidsmarktintegratie van mensen met een buitenlandse herkomst, in het bijzonder vluchtelingen, en een tweede leerstoel die inzicht moet verschaffen in de wijzigingen van de banenstructuur in het algemeen en in nieuwe sectorale activiteit en economische clusters in het bijzonder.

2015-2016 was een druk evaluatiejaar binnen het beleidsdomein EWI. In die periode werden de evaluaties van de wetenschappelijke opdracht van een aantal instanties zoals de KMDA, het Orpheus Instituut en het VLIZ gestart, uitgevoerd en afgerond. In de tweede helft van 2016 is het departement gestart met de voorbereiding van een aantal nieuwe evaluaties waarvan de uitvoering gepland is in de eerste helft van 2017. Die betreffen onder meer Flanders Make en de RVO-Society.

Het blijft de bedoeling dat de nieuwe Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen op 1 januari 2017 van start kan gaan.

– *Nieuwe loopbaanwendingen mogelijk maken*

De minister blijft de loopbaancheques een belangrijk instrument vinden om nieuwe loopbaanwendingen mogelijk te maken. Een aantal bevoegdheden inzake outplacement werden met de zesde staatshervorming naar Vlaanderen overgedragen. De voorbereidingen voor de inkanteling van deze bevoegdheden zijn lopende.

Inzake werkbare jobs en een goede combinatie van werk en privéleven, vermeldt de minister zijn beleid omtrent ‘Focus op talent en competentie’, dat het voorbije jaar aan de hand van de drie sporen concreet werd uitgewerkt en ingevuld. In het derde spoor wil hij de nieuwe samenwerkingsakkoorden met de werkgeversorganisaties, die op 1 juli 2016 van start gingen, goed opvolgen. Andere akkoorden, met de vakbonden, GRIP en het Minderhedenforum, worden momenteel voorbereid. Er

wordt gekeken wat deze organisaties extra kunnen doen. De minister plant ook een goede opvolging van de goedgekeurde projecten van de eerder gelanceerde ESF-oproep, die van start gaan op 1 januari 2017.

1.3.2. Investeren in een excellente kennisbasis

Er wordt gestreefd naar een kwalitatieve invulling van de 3 percentnorm.

Een belangrijk actiepunt voor het komende werkjaar wordt de grondige hervorming van de FWO-evaluatieprocedures. Dit kwam al eerder ter sprake in de commissie, waarbij de minister het standpunt inneemt dat excellentie moet primeren. Inmiddels werden de eerste stappen gezet en worden de grote lijnen de komende maanden verder uitgewerkt, in overleg met de stakeholders.

Een zesde oproep voor (middel)zware onderzoeksinfrastructuur wordt voorbereid met de bedoeling deze open te stellen in het voorjaar van 2017. De minister heeft ook de opdracht gegeven om het geheel van de financieringsinstrumenten voor onderzoeksinfrastructuur tegen het licht te houden met als doel een betere stroomlijning, zowel van de eigen Vlaamse infrastructuur als van de deelname aan internationale en Europese netwerken.

1.3.3. Investeren in een vereenvoudigde dienstverlening op maat

Sinds het operationeel worden van het nieuwe Agentschap Innoveren en Ondernemen werd werk gemaakt van de stroomlijning en verdere uitbouw van de frontoffice. De kmo-portefeuille en kmo-groeisubsidies werden succesvol hervormd.

De provinciale innovatiecentra worden in één vzw samengebracht, met behoud echter van de lokale en laagdrempelige dienstverlening.

1.3.4. Investeren in ruimte en infrastructuur om te ondernemen

In 2016 liepen enkele proefprojecten af waarin gezocht werd naar een aanpak die lokale besturen kunnen hanteren om ook buiten bedrijventerreinen bedrijfshuisvestingsmogelijkheden te creëren. Op basis van deze projecten werd een beknopte leidraad ter inspiratie van de lokale besturen uitgewerkt.

De minister wijst ook op de recente goedkeuring door de plenaire vergadering van het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet betreffende de Brownfieldconvenanten (*Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 879/1-3).

1.3.5. Waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen

Het beleid van de minister blijft oog hebben voor de kosten van ondernemingen, de afstemming van het subsidieapparaat op de Europese mogelijkheden en beperkingen, het reconversiebeleid en de afstemming ervan op het federale competitiviteitsbeleid.

1.3.6. Investeren in Europese, internationale en interregionale netwerken

Wat betreft de structuur- en investeringsfondsen (EFRO en Interreg) zullen in 2017 oproepen worden gelanceerd rond specifieke programma-thema's die nauw aansluiten bij de Vlaamse beleidsopties binnen de betrokken domeinen. Er wordt ook een eerste evaluatie voorzien van het beheer en de realisatie van het programma.

In 2017 gaat ESF Vlaanderen op de ingeslagen weg verder en zullen nieuwe oproepen en projecten werken aan meer en betere kansen voor wie de arbeidsmarkt betreedt.

De minister merkt nog op dat het Vlaamse Gewest vanaf 1 juli 2017 optreedt als woordvoerder voor België in de Raad Concurrentievermogen.

1.3.7. Activeren van talenten

Op 1 januari 2017 start het nieuwe systeem van tijdelijke werkervaring en op 1 juli 2017 het nieuwe stelsel Wijkwerken. Uiteraard bereidt de minister ook de aanwervingsincentive voor langdurig werklozen voor, die hij zo snel mogelijk wil realiseren.

Zoals afgesproken in het regeerakkoord wordt de activeringsaanpak van werkzoekenden trapsgewijs uitgebreid van 55 naar 65 jaar. De uitbreiding verloopt gefaseerd en is afgestemd op het verhogen van de leeftijd voor de beschikbaarheid (door de federale overheid). In samenspraak met de sociale partners wil de minister bekijken of de activeringsstrategie voor 55-plussers moet worden aangepast, bijvoorbeeld op het vlak van vacatures.

Met de ministers bevoegd voor Sociale Economie en Welzijn wil de minister bekijken hoe verdere uitvoering aan de werk- en zorgtrajecten kan worden gegeven.

Op het vlak van toezicht en handhaving zal in 2017 ook een quickscanronde inzake discriminatie bij dienstenchequebedrijven plaatsvinden, gekoppeld aan de geplande decreetswijziging die in een getrapt sanctie-instrumentarium voorziet.

1.3.8. Activeren van ondernemingspotentieel en ambitieus ondernemerschap

Met Vlajo, de Stichting Ondernemen en Onderwijs, Dyzo, het Fonds voor Vakopleiding in de Bouwnijverheid en Business Angels Netwerk Vlaanderen werd een beheersovereenkomst gesloten met een horizon van vier jaar (2016-2019).

Via een overheidsopdracht werden elf partners aangesteld, eveneens voor vier jaar, die de dienstverlening aan de ondernemingen uitrollen. Daarbij werden resultaatverbintenissen opgelegd. De financiering is afhankelijk van het halen van tussentijdse resultaten.

1.3.9. Activeren van het innovatiepotentieel bij kmo's en grote ondernemingen

De minister wil het instrument voor kennisdiffusie naar kmo's en innovatievolgers verbeteren.

1.3.10. Innovatieondersteunend aankopen bij de overheid

Eind oktober 2016 werd door de Vlaamse Regering het plan van aanpak goedgekeurd. De bedoeling is op termijn te groeien naar een vijftal innovatieve aanbestedingstrajecten en een tiental testtrajecten voor innovatief aankopen per jaar.

1.3.11. Ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel

De minister verwijst voor deze doelstelling naar de beleidsbrief.

2. Begroting 2017

Minister Philippe Muyters geeft eerst een aantal algemene parameters mee, die zowel voor de begroting Economie, Wetenschap en Innovatie als de begroting Werk gelden. Bij het opstellen van de begroting werd uitgegaan van:
– een economische groei van 1,2 percent;
– een inflatie (consumentenprijsindex) van 1,6 percent;
– een stijging van de gezondheidsindex met 1,4 percent;

– de verwachting dat de spilindex in augustus 2017 wordt overschreden;
– een stijging van de lonen buiten de indexprovisie met 1,4 percent.

Talrijke aanpassingen van de begroting 2017 ten opzichte van de aangepaste begroting 2016 zijn het gevolg van deze parameters.

2.1. Deel Economie, Wetenschap en Innovatie

2.1.1. Opstap voor onderzoek en ontwikkeling

Zoals bekend, maakt de Vlaamse Regering 195 miljoen euro extra vrij voor wetenschappelijk onderzoek en innovatie. Een deel van deze opstap is reeds toegewezen.

Via het Departement EWI wordt 111,5 miljoen verdeeld. De middelen gaan naar Imec (29 miljoen euro), VIB (14,7 miljoen euro), Flanders Make (5 miljoen euro), projectmatig wetenschappelijk onderzoek (10 miljoen euro), VLIZ (1 miljoen euro) en de programmeerklassen (5 miljoen euro).

Op de provisie staat nog 46,8 miljoen euro. De minister wil eerst de hervorming van de evaluatieprocedures van het FWO realiseren en daarna pas deze middelen vrijgeven. Maar de finaliteit is wel degelijk de versterking van het fundamenteel onderzoek, zowel bij het FWO als het Bijzonder Onderzoeksfonds en deels het Industrieel Onderzoeksfonds.

Via het Hermesfonds wordt 83,5 miljoen euro van de opstap verdeeld. Deze middelen gaan naar het clusterbeleid (40 miljoen euro), een verhoging van de innovatiesteun (20 miljoen euro), de proeftuinen Internet of Things en Industrie 4.0 (8 miljoen euro), het stimuleren van ondernemerschap (4 miljoen euro), de uitbouw van het e-loket (3,5 miljoen euro) en de versterking van de ICON-werking van Flanders Make (3 miljoen euro).

De minister stelt dat 182,5 miljoen euro (of 94 percent van de 195 miljoen euro) naar projecten gaat die bijdragen tot de 3 percentnorm.

2.1.2. Apparaatkredieten

Departement EWI

Er is een daling met 453.000 euro. Die is volgens de minister hoofdzakelijk te verklaren door een overdracht van kredieten in het kader van de herstructurering van het beleidsdomein, meer bepaald de inkanteling van de VRWI in het departement EWI en het bundelen van de managementondersteunende functies. Voorheen stond de hele VRWI-dotatie op dit artikel. Door de inkanteling blijft enkel het deel loon er nog staan. De managementondersteunende diensten worden nu meegenomen bij departement en hetzelfde geldt voor een deel van de geplande studies.

Agentschap Innoveren en Ondernemen

De stijging van het VAK/VEK met 768.000 euro is toe te schrijven aan drie elementen: de indexering van de loonprovisie (plus 497.000 euro), de verdeling van de trekkingsrechten ICT (plus 539.000 euro) en personeelsbesparingen (min 474.000 euro).

2.1.3. Overzicht programma's

Programma EC Een duurzaam economisch weefsel, het faciliteren van ondernemerschap en Hermesfonds

Binnen dit programma worden subsidies gegeven aan het Steunpunt Economie en Ondernemen. Het gros van de middelen gaat echter naar het Fonds voor Flankerend Economisch en Innovatiebeleid (Hermesfonds). Met een machtiging van 601.618.00 euro en een correlatief krediet van 595.655.000 euro.

Er zijn verschillende verschuivingen in plus en in min in de begroting van het Hermesfonds. Het resultaat is een stijging met 73.872.000 euro van de VAK en VEK. De belangrijkste verklaring is de reeds vermelde stijging met 83.500.000 euro voor het flankerend economisch en innovatiebeleid.

Programma EE Wetenschappelijk Onderzoek: excellentie voor alles

De VAK en VEK stijgen met respectievelijk 68.351.000 euro en 61.806.000 euro ten opzicht van de begrotingsaanpassing 2016. Binnen dit programma worden subsidies verstrekt aan onder meer de BOF's (opstap van 2 miljoen euro), VLIZ (plus 1 miljoen euro), KVAB, Industriële Onderzoeksfondsen en Interface, FWO en Plantentuin Meise.

In het kader van de inkanteling van de VRWI in het Departement EWI en de omvorming tot VARIO wordt een budget van 342.000 euro ingeschreven voor het uitvoeren van de beleidsmatige opdracht van VARIO. Meer bepaald kunnen hiermee externe onderzoeksopdrachten, colloquia, publicaties van de VARIO en de vergoedingen van de raadsleden worden gefinancierd.

In dit programma wordt ook in een provisie van 46.800.000 euro voorzien. Dat is het nog niet verdeelde deel van de opstap voor O&O.

– *Begroting FWO – beleidskredieten*

De VAK en VEK stijgen met 14.459.000 euro. De minister vermeldt als een van de oorzaken een stijging met 6.414.000 euro door het op kruissnelheid komen van vroegere IWT-programma's. Het cyclische karakter van de calls leidt ook tot schokbewegingen in de verschillende kredieten.

– *Plantentuin Meise*

De werkingstoelage van de plantentuin daalt met 34.000 euro, als gevolg van indexatie van de lonen, bijstelling van de loonkost en compensatie voor energiekost. De stijging van de investeringstoelage is het gevolg van een actualisering op basis van het verloop van de werken.

Programma EF Meer innovatie, kenniscreatie en kennisvalorisatie

Binnen dit programma worden hoofdzakelijk subsidies verstrekt aan de Strategische Onderzoekscentra. De VAK stijgen met 55.144.000 euro en de VEK met 48.972.000 euro. Die stijging wordt verklaard door de opstap voor O&O.

Voor imec is er een stijging met 31.367.000 euro, te verklaren door het samengaan van imec en iMinds enerzijds en de al vermelde 29 miljoen euro van de opstap voor O&O. Voor Flanders Make is er 5 miljoen euro extra vanuit het bedrag voor de opstap. VIB krijgt 14,7 miljoen euro.

Daarnaast zijn er voor alle SOC's aanpassingen als gevolg van de index en de bijstelling van de betaalkalenders.

VITO beschikt over een correlatief krediet van 3 miljoen euro voor de versterking van de onderzoeksinfrastructuur op het vlak van energie en leefmilieu.

Programma EG Een groter draagvlak voor creativiteit, wetenschap en technologie

De VAK stijgen met 4.853.000 euro en de VEK met 3.838.000 euro. Binnen dit programma worden subsidies gegeven voor de popularisering van wetenschap en bekendmaking van het wetenschapsbeleid. Ook de werkingssubsidies aan FTI, RVO Society en de expertisecellen bij de universiteiten worden op dit programma aangerekend.

Bovendien wordt er vanuit de opstap voor O&O 5 miljoen euro uitgetrokken voor programmeerklassen, in samenwerking met Onderwijs en met ondernemingen.

2.2. Deel Werk

2.2.1. Apparaatkredieten

De voornaamste kredietbewegingen betreffen onder meer de inkanteling van de personeelsleden die op 1 september 2016 vanuit de federale overheid werden overgeheveld. Er is ook een afgesproken personeelsbesparing (min 209.000 euro) en een aantal compensaties voor ICT-trekkingsrechten en loonuitgaven. Daardoor stijgen de VAK in totaal met 232.000 euro en de VEK met 37.000 euro. Het variabel krediet daalt met 84.000 euro.

2.2.2. Overzicht programma's

Programma JB Provisies

Het kredietbedrag op de provisie voor apparaatkredieten zesde staatshervorming wordt met 589.000 euro verhoogd. Die verhoging betreft voornamelijk de eerder genoemde compensaties in het kader van loon- en werkingskosten, door het terugzetten van 609.000 euro aan eenmalige werkingskosten (de zogenaamde 'rugzakjes') van het personeel dat in het kader van de staatshervorming in 2015 en 2016 werd overgeheveld naar de VDAB en het Departement WSE. Voor de lonen voor hetzelfde personeel wordt de provisie met 29.000 euro verminderd.

Op de provisie werkgelegenheid (loopbaanakkoord/jobkorting) wordt een saldo van 1.500.000 euro ingeschreven om in de loop van 2017 nog te kunnen toewijzen bij begrotingsaanpassing of via herverdelingsbesluit.

– *Competitiviteitsprovisie*

De minister toont ook een afzonderlijk overzicht van de competitiviteitsprovisie. In het kader van het Concurrentiepact werd afgesproken dat 125 miljoen euro zou worden ingezet voor het doelgroepenbeleid. Bij de regeringsvorming werd overeengekomen om de aanwending van dit krediet te realiseren vanaf 2017, na twee jaar inhouding als besparingsmaatregel.

Wat betreft compensaties gebeuren volgende bewegingen:
– bij de begrotingsaanpassing 2016 werd vanuit dit provisieartikel 5 miljoen euro eenmalig gecompenseerd in het kader van de renovatiepremie. Deze compensatie wordt nu teruggedraaid;

– de compensatie voor de transitiekost doelgroepenbeleid bedraagt in totaal 90.605.000 euro, waarvan 88.059.000 euro wordt overgeheveld naar het begrotingsartikel voor doelgroepkortingen RSZ en DIBISS (JB0-1JDG2AO-WT) en 2.546.000 euro naar het begrotingsartikel van de VOP (JB0-1JDG2AU-WT);
– de compensaties van 2016, die in afwachting van de aanwending van de competitiviteitsprovisie ter beschikking werden gesteld, keren terug naar de betrokken begrotingsartikelen. Het gaat hier in totaal om een krediet van 29.500.000 euro dat terugkeert naar het Hermesfonds, Wetenschap en Innovatie, Mobiliteit en Openbare Werken en de VDAB;
– er wordt 10.644.000 euro vanuit de competitiviteitsprovisie ter beschikking gesteld voor de opstart van de aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden. De minister heeft de intentie in 2017 met de eerste betalingen te starten.

Verder zijn er nog enkele bijkomende technische bijstellingen.

Programma JD Bevorderen van transities naar werk en faciliteren naar Werk

Dit programma betreft in totaal een beleidskrediet van bijna 2,2 miljard euro (2.183.202 euro VAK en 2.188.396 euro VEK). Het belangrijkste aandeel betreft de middelen voor de dienstencheques die bijna 1,2 miljard euro bedragen (1.181.407.000 euro) met een stijging met ongeveer 108 miljoen euro (80,8 miljoen euro groei en 27,2 miljoen euro indexering), gevolgd door de middelen voor het doelgroepenbeleid (693 miljoen euro).

– *Gesco's*

Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2016 is er op het programma JD een kredietvermindering van bijna 110.712.000 euro aan VAK en 97.463.000 euro aan VEK. Deze verminderingen zijn voornamelijk te wijten aan de regularisatie van de gesubsidieerde contractuelen. Die regularisatie is goed voor een overheveling van 343.468.000 euro: 332.598.000 euro voor de gesco's lokale besturen en 7.641.000 euro voor de gesco's vzw's en Vlaamse overheid die naar de verschillende beleidsdomeinen werden overgedragen. De minister toont een tabel met de verdeling van dat laatste bedrag over de verschillende beleidsdomeinen. Voor de regularisatie van het DAC-project Internaten gaat er nog 3.229.000 euro naar Onderwijs.

– *Vlaams Zorgkrediet*

Het totale budget voor het nieuwe Zorgkrediet en de uitdovende maatregelen loopbaanonderbreking en aanmoedigingspremies openbare sector bedraagt 92.688.000 euro (inclusief index). In vergelijking met de begrotingsaanpassing 2016 daalt het krediet met 11.929.000 euro. In min is er een besparing van 13.779.000 euro en in plus een indexering van 1.850.000 euro.

– *Vlaams doelgroepenbeleid*

Het begrotingsjaar 2017 is het tweede transitiejaar in de overschakeling naar het nieuwe doelgroepenbeleid. In de transitieperiode moeten zowel voor het uitdovende doelgroepenbeleid als voor het nieuwe doelgroepenbeleid kredieten worden ingeschreven.

Voor 2017 wordt uitgegaan van een benodigd krediet van ongeveer 693 miljoen euro:
– ongeveer 448 miljoen euro voor de nieuwe maatregelen voor jongeren (145.813.000 euro) en oudere werknemers (302.230.000 euro);
– 152 miljoen voor de uitdovende maatregelen of maatregelen die worden stopgezet;

– 93 miljoen voor personen met een arbeidshandicap (VOP).

Om het verschil met de kredieten van de begrotingsaanpassing 2016 te overbruggen, wordt in totaal voor 90,6 miljoen euro compensatie aangereikt vanuit de competitiviteitsprovisie, zoals reeds vermeld.

– *ESF operationeel programma 2014-2020*

Voor het operationeel programma van het ESF 2014-2020 daalt het VAK met 7,5 miljoen euro. In 2016 werd het vastleggingskrediet verhoogd met 7,5 miljoen euro voor de lancering van de oproep Versterkt streekbeleid, die zich uitstrekt over een periode van drie jaar. Omdat deze oproep in 2016 werd uitgeschreven voor de volledige periode van drie jaar wordt voor dit onderdeel geen vastleggingskrediet meer ingeschreven.

– *VDAB*

De twee begrotingsartikelen voor de VDAB in het programma JD zijn samen goed voor 530.981.000 euro aan VAK en VEK. Deze kredieten dalen met 35.821.000 euro.

Die daling is onder meer te verklaren door de overheveling van drie kwartalen voor de Vlaamse ondersteuningspremie naar het Departement WSE. Bij de begrotingsaanpassing 2016 werd al een kwartaal overgeheveld. Die overheveling van de VOP is goed voor een daling met 65.365.000 euro. De belangrijkste compensaties in plus hebben te maken met de hervorming tijdelijke werkervaring (plus 17.797.000 euro), de terugkeer van de kredieten die bij begrotingsaanpassing 2016 werden gecompenseerd naar aanleiding van de opstart van het doelgroepenbeleid (plus 6.000.000 euro) en een aanpassing van de betaalkalender voor investeringen voor de oprichting van de T2 Campus te Genk en het investeringsprogramma van de VDAB (plus 3.960.000 euro).

Programma JF Versterken van competenties voor werkenden, werkzoekenden en ondernemers

Het programma JF bevat de kredieten voor cursussen sociale promotie (die met 125.000 euro ongewijzigd blijven), de kredieten voor betaald educatief verlof, de start- en stagebonus, SYNTRA en de resterende kredieten voor de VDAB. Het totale beleids- en betaalkrediet bedraagt 281.462.000 euro, een stijging met 3.908.000 euro ten aanzien van de begrotingsaanpassing 2016, voornamelijk te wijten aan indexering (plus 3.366.000 euro).

II. Bespreking

1. Tussenkomsten van de leden

1.1. Tussenkomsten van de Open Vld-fractie

1.1.1. Tussenkomst van Emmily Talpe

Emmily Talpe is gewonnen voor het beleid van minister Muyters, dat gericht is op maatwerk en activering. Het nieuwe doelgroepenbeleid dat dit jaar van start ging, is daarvan een goede illustratie. Daarmee werd duidelijk dat een vereenvoudiging een nieuwe vraag met zich meebracht, en dat is de ondersteuning voor de aanwerving van langdurig werklozen. Een bekommernis van haar fractie is dat bij de incentive voor langdurig werkzoekenden niet wordt gesproken over de uitzend- en dienstenchequewerknemers. Het lid had gehoopt op een vermelding in de beleidsbrief, in het verlengde van het engagement dat de minister heeft uitgesproken in antwoord op een vraag om uitleg van Robrecht Bothuyne (*Vragen om uitleg*

Vl.Parl. 2016-17, nr. 27). Daarin heeft de minister gezegd dat hij het instrument van de uitzendarbeid op een of andere manier wilde honoreren zonder afbreuk te doen aan de duurzaamheid van een contract van bepaalde of onbepaalde duur. De minister zou dat bekijken. Wat is de stand van zaken?

De tijdelijke werkervaring en de overgang van PWA naar wijkwerken zijn al herhaaldelijk in de commissie besproken. Het ontwerp van decreet over tijdelijke werkervaring ligt ter goedkeuring voor in de plenaire vergadering. De deadline begint te naderen en er is wat zenuwachtigheid in afwachting van duidelijke, praktische richtlijnen. Het wordt een heel belangrijke oefening, niet alleen voor de implementatie, maar ook voor de communicatie daarover. Het uitdoofscenario van de PWA's zou gelden voor iedere huidige PWA-werknemer. Als dat klopt, blijven er veel mensen in het stelsel. Alleen al de 55-plussers maken de helft uit van de PWA-populatie. Als die nog zoveel jaren actief blijven, vraagt de spreker zich af hoe de minister dat praktisch bekijkt. Wie zal dat coördineren? Misschien is een overzicht van het aantal PWA'ers dat actief is en binnen welke functie handig om dit in kaart te brengen en de gevolgen ervan te voorzien.

Een missing link in het verhaal van de tijdelijke werkervaring is de gemeenschapsdienst. De minister is afhankelijk van de federale minister van Werk voor de formele invoering ervan. In de federale beleidsnota Werk van Kris Peeters wordt dit echter niet vermeld. Emmily Talpe vraagt of de minister hierover overleg heeft gepleegd met federaal minister Peeters.

Het lid complimenteert de minister voor de ijver waarmee hij het beleid dat is overeengekomen in het regeerakkoord uitvoert. Dat kan gebeuren in een relatief gunstige arbeidsmarktcontext. Er is namelijk een gestage afname van de Vlaamse werkloosheidsgraad. Vorig jaar was er een jobgroei met 14.000 eenheden in Vlaanderen. Toch zijn er heel wat werklozen die uitstromen naar andere stelsels. Er is ook de uitval van werkenden als gevolg van burn-out en stress. Er is dus nog veel werk te verrichten.

Emmily Talpe maakt de link naar wendbaar en werkbaar werk en het progressief reactiveren van de langdurig zieken. De gewesten spelen daar een bijrol in, zoals op het vlak van dienstencheques, zorgkrediet of loopbaandienstverlening. De hoofdrolspelers zijn de federale ministers van Werk en van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Arbeidswetgeving, arbeidstijdenwetgeving en ziekteverzekering zijn allemaal federale bevoegdheden, maar ze zijn wel noodzakelijk om wendbaar en werkbaar werk mogelijk te maken. Het lid vraagt naar een stand van zaken hiervan.

De chronisch lage werkzaamheidsgraad van allochtonen is een ander element. Er is ook de acute vluchtelingencrisis en de uitdaging om die mensen, die vaak laaggeschoold zijn, te activeren. Het lid is verwonderd dat over de aanpak van de vluchtelingen niets wordt gezegd in punt 7.7 van de beleidsbrief over het versterken en uitbreiden van het activeringsbeleid. Bij het inzetten op een geïntegreerd taal- en werkbeleid (punt 7.5) wordt het uiteraard wel vermeld. De VDAB krijgt extra personeel en middelen om dit aan te pakken.

Vanaf 2017 worden ook projecten opgestart tussen de VDAB en bepaalde partners, waaronder Partena. Emmily Talpe verneemt echter dat dit niet vlot verloopt. Heeft de minister zicht op de situatie? Wat zijn de concrete problemen? Het lid vindt dat de vluchtelingenproblematiek wel wat prominenter naar voren had mogen komen in de beleidsbrief. Positief is dat er een VIONA-leerstoel wordt gelanceerd, waarin de arbeidsmarktintegratie van de vluchtelingen onder de loep wordt genomen. De vraag is wel of die leerstoel, die pas in juni 2019 afloopt, niet te veel tijd in beslag neemt om die zeer acute vluchtelingenproblematiek te ondersteunen.

Wat discriminatie op de arbeidsmarkt betreft, is er in de beleidsbrief sprake van het opzetten van een sensibiliseringscampagne, de uitvoering van een actieplan en een quickscanronde bij de dienstenchequeondernemingen. Emmily Talpe vindt dat een evenwichtige aanpak. Sensibilisering alleen is niet voldoende, en dus verwacht de fractie van het lid veel van het actieplan. Kan de minister daarvan een stand van zaken geven?

Het uitbreiden van de activeringsaanpak voor werkzoekenden tot 65 jaar wordt volgens Emmily Talpe te vrijblijvend geformuleerd in de beleidsbrief. De minister moet niet 'bekijken' hoe die strategie kan worden aangepast, maar hij moet ze aanpassen, zeker op het vlak van vacaturematching. Hoe wil de minister dat concreet aanpakken? Het lid begrijpt dat er vanuit de VDAB een dilemma is: een automatische vacaturematching dreigt te veel van het goede te worden, terwijl een zeer gerichte matching budgettair geen goedkope operatie is.

In de huidige arbeidsmarktcontext begint de problematiek van de knelpuntberoepen nog meer te knellen. Ook de nood aan interregionale mobiliteit met Wallonië wordt prangender. Emmily Talpe vindt dat er spoed mag worden gezet achter het nieuwe kader voor economische migratie. Bij de STEM-beroepen wordt het probleem van de knelpuntberoepen nog acuter door de vergrijzing binnen de huidige groep werknemers: een op vier technische werknemers is ouder dan 50 jaar. Hoe denkt de minister daaraan te kunnen remediëren? Hij had eerder al aangekondigd de knelpuntberoepenlijst dynamischer te zullen maken. Welke concrete stappen zijn daartoe al gezet?

De matching van werkzoekenden en zelfstandig ondernemerschap komt niet aan bod in het kader van de activering van werkzoekenden. Het lid meent dat dat aspect zeker moet worden meegenomen bij de activering en dat er door VDAB-consulenten actief moet worden gepolst of er daarvoor interesse of ambitie is.

Emmily Talpe vindt het opmerkelijk dat de interregionale samenwerking wordt vermeld bij het ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel (punt 11). Nog opmerkelijker is dat er voor 2016-2017 enkel sprake is van Brussel, terwijl Wallonië ook geconfronteerd wordt met massale ontslagen en werkgevers in Zuid-West-Vlaanderen op zoek zijn naar werknemers. De actievere samenwerking tussen VDAB en Forem moet worden uitgewerkt. Hoe zal de samenwerking met Wallonië geïntensifieerd worden, vooral dan tussen Henegouwen en Zuid-West-Vlaanderen?

Wat de 'echte' buitenlandse arbeidskrachten betreft, wil de minister het regelgevend proces rond de omzetting van de Single Permit-richtlijn nog dit jaar afronden. Wat is de stand van zaken? Hoe verlopen de operationele voorbereidingen met de federale overheid en de andere gewesten om tot een nieuwe werkwijze voor de afgifte van toelatingen tot de arbeidsmarkt te komen?

Emmily Talpe heeft ook nog enkele specifieke vragen. De minister kondigt in de beleidsbrief een grondige update aan van het opleidingsaanbod van de VDAB, met een betere opvolging van de leerweg door een nieuw onlineplatform. Wat betekent dat inhoudelijk? Zullen er nieuwe opleidingen komen en oude verdwijnen? Gebeurt dat op basis van de reële noden op de arbeidsmarkt? Het moet de bedoeling zijn om werkzoekenden maximaal zelfredzaam te maken in het gebruik van het platform, zodat de VDAB meer tijd en ruimte krijgt om zich te bekommeren om de mensen die wat moeilijker met dergelijke tools werken.

Outplacement bij collectief ontslag is voor Emmily Talpe een heel belangrijk instrument met het oog op het aan de slag houden van de oudere werknemers. In de beleidsbrief is enkel sprake van de inkanteling van die bevoegdheden. Zijn er ook concrete plannen om het instrument optimaal te laten renderen? Wie zal de

evaluatie van het Sociaal Interventiefonds uitvoeren en op welke termijn? Wat beoogt de minister daarmee te bereiken?

Emmily Talpe dankt de minister voor het van nabij volgen van het dossier van de dienstencheques en de wekelijkse vergadering met Sodexo. De grote uitdaging is het bereiken van de doelstelling van 95 percent voor de elektronische dienstencheques. Dat zal niet evident zijn, vooral omdat er heel wat oudere gebruikers zijn. Kan ter zake niet worden gewerkt met verschillende percentages per leeftijdsgroep? Een ander aandachtspunt is het behoud van de fiscale aftrek van de dienstencheques. Het lid rekent erop dat die aftrek behouden blijft. Dat staat duidelijk in het regeerakkoord, maar toch duikt de vraag telkens weer op. Er is een zekere ongelijkheid als het gaat over de fiscale aftrek voor singles. De aftrek geldt immers per persoon, een koppel kan dus dubbel zoveel dienstencheques in rekening brengen. Emmily Talpe vraagt dat de minister samen met federaal minister Van Overtveldt zou bekijken hoe dat praktisch kan worden opgelost. Heeft de minister ook een zicht op het aantal werklozen en leefloongerechtigden dat werd aangeworven sinds de afschaffing van de 60 percentregel?

De promotoren van de werkinlevingstrajecten moesten tegen 31 augustus 2016 een rapport indienen. In het najaar zou de beoordeling dan gebeuren door het ESF. Afhankelijk van die evaluatie zou er worden bijgestuurd. Wat zijn de bevindingen? Zullen er bijsturingen komen?

De niet-uitvoering van het W2-decreet, het decreet houdende de werk- en zorgtrajecten, kwam al vaker ter sprake in de commissie. De minister van Welzijn stelde eerder dat er geen budget was om het decreet uit te voeren. Is er iets veranderd aan die omstandigheden? Of zal het door het financieel onvermogen in Welzijn bij een bekijken blijven?

Emmily Talpe is ervan overtuigd dat hoogsensitieve personen heel wat baat hebben bij maatwerk. Ze vraagt de minister erop toe te zien dat de VDAB-consulenten de juiste vorming krijgen om op de juiste manier om te gaan met dat persoonlijkheidskenmerk, om het te detecteren en er rekening mee te houden bij de matching van hoogsensitieve personen met vacatures. Ze vraagt de minister om daar bijzondere aandacht aan te besteden bij de aanpassing van het ICF-instrument.

1.1.2. Tussenkomst van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz is verheugd dat de minister in zijn beleidsbrief melding maakt van de circulaire economie, waarover door de transitiemanager een startnota zal worden opgesteld. Over dat onderwerp werden er in het parlement twee conceptnota's ingediend, die allicht nog verder zullen worden besproken in de commissie (*Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 500/1 en 592/1). In de beleidsbrief staat verder niet veel concreets over de startnota. Dat is misschien logisch, aangezien het een startnota is, maar het lid hoopt dat parlement en regering in dezen kunnen samenwerken. Alleszins zullen vanuit de meerderheid, en wie weet kamerbreed, een aantal voorstellen en handvatten worden gegeven aan de minister met betrekking tot die boeiende sector, waaruit Vlaanderen nog bijzonder veel economische valorisatie kan halen.

De Vestigingswet is nu Vlaamse bevoegdheid geworden. Dat heeft twee elementen: de basiskennis van bedrijfsbeheer en het attest beroepsbekwaamheden. De minister stelt in zijn beleidsbrief dat na de consultatieronde zal worden bekeken op welke manier de Vestigingswet eventueel moet worden aangepast om de toegang tot ondernemerschap te bevorderen. Het is immers de bedoeling om zo veel mogelijk mensen aan het ondernemen te krijgen en de drempels zo laag mogelijk te houden. Is het onderzoek naar de efficiëntie van het attest bedrijfsbeheer onder-

tussen gevoerd, en zijn daar resultaten van bekend? Indien dat onderzoek nog niet is gebeurd, is dat nog te verwachten?

Met betrekking tot de handelshuurwetgeving is door het parlement al een voorzet gegeven, onder meer door Lorin Parys en Jos Lantmeeters. De huur van korte duur voor handel is ingevoerd en dat is een zeer goede zaak. Er liggen ook conceptnota's van de N-VA- en CD&V-fracties voor om verder in die wetgeving te voorzien (*Parl. St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 690/1 en 730/1). Wat is de visie van de minister daarop? Kan het parlement ter zake ook een initiatief van de minister verwachten of is hij veeleer de mening toegedaan dat de Handelshuurwet niet moet worden aangepast en dat het invoeren van de huur van korte duur voldoende is om handel in gehuurde panden te doen floreren?

Bij de aanvang van de regeerperiode was de oppositie zeer sceptisch over de investeringsbeloftes die de Vlaamse Regering had gedaan met betrekking tot wetenschap en innovatie. Willem-Frederik Schiltz is bijzonder trots om samen met de minister te kunnen vaststellen dat die beloftes zijn gehonoreerd in de begroting. Dat is een sterke prestatie. De voorziene middelen zijn vrijgemaakt en men is op schema wat het investeringstraject betreft. De VRWI stelde in een eerder advies dat 2016 en 2017 de jaren van de waarheid zouden worden. Uit de cijfers blijkt nu dat het groeipad wel degelijk wordt waargemaakt. Ook in 2016 bereiken de O&O-kredieten in de Vlaamse begroting een recordhoogte, namelijk 1,4 miljard euro, en dat in tijden waarin er toch stevig moet worden bespaard. Daarmee wordt heel duidelijk aangegeven wat de filosofie is van deze Vlaamse Regering en haar begrotingsbeleid. De inschrijving van een recordbudget betekent echter niet dat ook de 1 percentnorm is gehaald. Dat blijft een moeilijke opdracht, maar Willem-Frederik Schiltz rekent op de creativiteit van de minister om die tegen het einde van de legislatuur meer te benaderen.

Open Vld is dan ook tevreden over de focus van de bestemming van de 195 miljoen euro bijkomende recurrente middelen, vooral voor innovatie. De eerdere intentie van de minister vertaalt zich in concrete en harde begrotingscijfers.

Voor het clusterbeleid wordt 40 miljoen euro uitgetrokken in het kader van nieuw beleid. In de programmatoelichting wordt verwezen naar 18 miljoen euro projectmiddelen voor de speerpuntclusters, maar wat gebeurt er met het resterende deel?

In de begroting zijn 100 miljoen euro investeringskredieten verdeeld. Open Vld is daar minder gelukkig over omdat 30 miljoen euro van de middelen is doorgeschoven naar Sport. Willem-Frederik Schiltz ontkent niet dat sportinfrastructuur aan een inhaaloperatie toe was, maar het lijkt hem vreemd om dat vanuit deze begrotingspost te doen.

Er blijft nog 70 miljoen euro over voor innovatie en economie waarvan 10 miljoen euro is overgeheveld naar de kmo-portefeuille. Vraag is of de nog te bestemmen 60 miljoen euro binnen economie en innovatie blijven of dat de minister daar andere plannen mee heeft.

Uit de beleidsbrief blijkt dat de minister volop inzet op de vereenvoudiging van het instrumentarium, terecht volgens Willem-Frederik Schiltz. Een aantal punten blijven wel vrij vraag, misschien kan de minister al een tipje van de sluier lichten en een aantal concrete pistes aanreiken voor de verdere vereenvoudiging van de structuren en het instrumentarium.

Sinds het begin van de regeerperiode zijn een aantal belangrijke werven opgestart: de fusie van overheidsagentschappen, het ondernemerschap, het clusterbeleid enzovoort. De minister is heel ambitieus in zijn hervormingsagenda en dat kan Open Vld alleen toejuichen. Zaak is nu die hervormingen verder uit te rollen

en tot een goed einde te brengen zodat deze legislatuur kan worden afgesloten met een goed trackrecord. Wat de ambitie betreft om Vlaanderen van een innovatieopvolger naar een topinnovator te brengen, moet de vinger aan de pols worden gehouden. De hervorming van de instrumenten moet tijdig gebeuren zodat het begin van de resultaten zichtbaar is het veld.

Bij de vereenvoudiging van de instrumenten is er de fusie die heeft geleid tot de oprichting van het Agentschap Innoveren en Ondernemen. De eerste stap is ook gezet in de vereenvoudiging van de kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidie werd uitgewerkt. Voor de overige instrumenten zou een doorlichting gebeuren in de loop van 2016. Wat is de timing en de aanpak van die andere instrumenten?

De hervorming van het instrumentarium is zeer belangrijk om efficiëntiewinsten te boeken, maar de stabiliteit van het instrumentarium is ook niet onbelangrijk. Het is beter één grondige hervorming door te voeren dan telkens met kleine stappen het instrumentarium te wijzigen, zoals in het verleden vaak gebeurde. Dat is nefast voor bedrijven.

Wat de evaluatieprocedures van het FWO betreft, heeft de minister in oktober 2016 gezegd dat hij de problematiek van de lage slaagcijfers wil aanpakken. Welk traject is al afgelegd en wat is de timing?

Willem-Frederik Schiltz merkt niets van de brede inzetbaarheid van de Winwinlening, hoewel in het programmadecreet duidelijk wordt geëxpliciteerd dat gezamenlijke investeringen via coöperatieve vennootschappen onder de toepassing zouden vallen. Het lid vraagt zich af wat de bevindingen van het onderzoek zijn en waarom over dit onderwerp niets in de beleidsbrief staat.

De taakstelling van de innovatiecentra is gewijzigd, vroeger waren zij de frontoffice van het IWT, voortaan zijn zij de frontoffice van het Agentschap Innoveren en Ondernemen. De centra moeten hun taak wel onverminderd kunnen blijven uitvoeren nu ze een nieuwe opdracht kregen. Wat is de visie van de minister daarop?

Een van de doelstellingen van het clusterbeleid is de stroomlijning van het innovatielandschap, maar dat werk is verre van af. Een advies van de SERV uit 2015 geeft daartoe een aanzet. Willem-Frederik Schiltz vraagt zich af hoever het staat met de rationalisering en welke systematische aanpak verder zal worden gehanteerd.

Bij de PMV is vorig jaar een audit gebeurd door het Rekenhof. Daaruit bleek dat de structuur te complex is. Kan de minister de voornaamste resultaten van die audit toelichten en stippelt hij een traject uit om die structuur te vereenvoudigen en efficiëntiewinst te boeken?

Willem-Frederik Schiltz stelt ten slotte een vraag over de uitbreiding van de kmo-portefeuille naar Landbouw, uiteraard zonder overlap met het beleid van minister Schauvliege. Kan de minister die uitbreiding nader toelichten?

1.2. Tussenkomsten van de CD&V-fractie

1.2.1. Tussenkomst van Sonja Claes

Sonja Claes verwijst naar de cijfers die de minister geeft in de omgevingsanalyse in de beleidsbrief en waarin hij Vlaanderen vergelijkt met het Europese gemiddelde. In Europa zijn er ook landen die het minder goed doen. Sonja Claes is geïnteresseerd in cijfers die Vlaanderen vergelijken met de meest ontwikkelde landen. In het regeerakkoord staat immers dat Vlaanderen in 2020 tot de top 5 van de Europese regio's wil behoren, met een werkzaamheidsgraad van 76 percent en een besteding van 3 percent in O&O. Die inspanning is het kompas van het beleid

van de minister, zoals hij het zelf omschrijft. Het zou correct zijn om die ambitie te schragen met cijfers: hoe situeert Vlaanderen zich ten opzichte van die vijf topregio's in Europa?

Het lid heeft een aantal vragen bij het beleidsveld Werk en begint bij duaal leren. De jongerenbonus wordt afgeschaft en er zullen de middelen vloeien naar werkplekleren. Ook binnen leren en werken werd gebruikgemaakt van die jongerenbonus. Wat is de impact op het systeem van duaal leren?

De startdatum voor het Vlaams partnerschap ligt op 1 september 2017. Bij de onderwijsnetten wordt 1 september 2018 naar voren geschoven omdat ze dan klaar zijn met de onderwijscurricula. Wat is de stand van zaken in verband met de startdatum?

In verband met onderwijs en beroepskwalificaties is er enige onduidelijkheid over wie beroepskwalificaties mag uitreiken: SYNTRA of de VDAB? Welke rol is voor die twee organisaties in dit verband weggelegd?

Het zoeken naar werkplekken zal in heel het beleidsveld Werk cruciaal zijn. Het lijkt Sonja Claes belangrijk dat het zoeken zo lokaal mogelijk wordt georganiseerd en dat het in het belang van de werkgevers en de werknemers zo gestructureerd mogelijk gebeurt. Het beleid kijkt naar de werkplekken vanuit een bepaalde invalshoek en een bepaalde doelstelling. De werkgever bekijkt het vanuit een bestaande maatregel. Het is belangrijk dat het zoeken naar een werkplek op een gecoördineerde manier gebeurt. Kan het geen piste zijn dat de PWA-beambten, die nu naar de VDAB gaan en die lokaal verankerd zijn en de problematiek kennen, daar een rol in krijgen zodat er een aanspreekpunt komt voor het zoeken en matchen van werkplekken? Er moet nog worden nagedacht hoe dat in de praktijk kan worden gebracht. Dat de werkplekken op een eenvormige manier moeten worden benaderd, lijkt het lid een evidentie.

Het beleid in verband met elders verworven competenties zou moeten sporen met het gemeenschappelijk kwaliteitskader dat wordt ontwikkeld bij Onderwijs. De richtdatum in verband met EVC is volgens de minister begin 2018. Het lid vraagt of dit ook de startdatum zal zijn voor het gemeenschappelijk kwaliteitskader zodat dat kan sporen met de EVC. De conceptnota EVC dateert al van midden 2015. Wanneer zal het effectief van start gaan? Welke stappen moeten nog worden gezet?

Het is positief dat de sociale partners de hervorming van de opleidingsincentives proberen uit te werken. Het is een moeilijke opdracht en Sonja Claes kijkt uit naar het resultaat. In de begroting 2017 staat ongeveer 66,8 miljoen euro voor betaald educatief verlof. De opleidingscheques staan onder een ander artikel met nog een aantal posten, en dat bedrag is 144,6 miljoen euro. Hoeveel gaat er precies naar de opleidingscheques? Dat is belangrijk met het oog op de hertekening van het opleidingsbeleid.

Sectorbeleid is nodig en de resultaatsfinanciering is positief. De nieuwe generatie sectorconvenanten loopt nu een jaar. Hoe evalueert de minister de resultaatsfinanciering? Is er bijsturing nodig? Of is het te vroeg om daar iets over te zeggen?

De kansengroepen blijven een belangrijk aandachtspunt inzake loopbaanbegeleiding. Sonja Claes heeft in het verleden gesuggereerd om daar huisartsen bij te betrekken omdat die vaak met arbeidsgerelateerde symptomen te maken krijgen zoals een burn-out. Heeft de minister dat punt opgenomen? Is er overleg geweest met huisartsenverenigingen?

Er is 6,6 miljoen euro extra voor loopbaanbegeleiding. Sonja Claes dringt aan die te gebruiken voor extra inspanningen voor de laaggeschoolden. Die zijn moeilijker

bereikbaar. Vooral hooggeschoolden genieten van de loopbaanbegeleiding, ze zijn meestal beter op de hoogte.

De commissie heeft de afgelopen jaren vaak vragen aan de minister gesteld over de dienstencheques. De minister volgt dat nauwgezet op zodat hij de beginnersfouten kan opvangen. Een van de bekommernissen van de fractie betreft de afschaffing van de 60 percentmaatregel voor tewerkstelling van laaggeschoolden. CD&V was nooit echt te vinden voor die afschaffing, maar ging uiteindelijk akkoord omdat de minister evaluaties en een strikte opvolging beloofde. De laaggeschoolden zouden aan het werk blijven in de dienstenchequebedrijven. Wat is het resultaat van de evaluatie?

Het eerste spoor van het beleid inzake evenredige arbeidsdeelname en diversiteit (activeren van talenten) is aan de VDAB toevertrouwd. De minister heeft VDAB de opdracht gegeven om het EAD-beleid strikter op te volgen. Sonja Claes verwijst naar een actuele vraag in de plenaire vergadering van 23 november 2016 over de kloof tussen werkzoekende jongeren en de VDAB (*Actuele vragen* Vl.Parl. 2016-17, nr. 90). Voor onder meer jongeren en anderstaligen lijkt er toch een probleem te bestaan. De Vlaamse overheid schuift een resultaatsfinanciering voor externen steeds meer naar voren. De VDAB krijgt een algemene financiering, maar voor het EAD-beleid mag de Vlaamse overheid extra resultaten verwachten in de vorm van een resultaatsverbintenis. Volgens Sonja Claes is het essentieel dat deze bijkomende opdracht met goed cijfermateriaal kan worden opgevolgd.

Bij de invoering van het nieuwe wijkwerken zal er volgens de minister geen probleem zijn voor wie vandaag PWA-werknemer is. Zij kunnen in het stelsel blijven zolang zij arbeidsactief zijn. Maar de ongerustheid blijft over de vraag hoe en door wie dat zal worden georganiseerd. De PWA-beambten moesten VDAB-medewerkers worden. Maar voor de PWA-organisaties en de gemeentebesturen die het vandaag organiseren, blijft de nieuwe piste onduidelijk. Hoe moet dit worden georganiseerd en op welke schaal? PWA-medewerkers of wijkwerkers zullen er altijd blijven, dat zal dus de werking op de een of andere manier moeten worden georganiseerd. Daarover moet meer duidelijkheid worden gegeven.

Voor Sonja Claes blijven de werk- en zorgtrajecten een bekommernis waarop ze blijft hameren. Het blijft een belangrijke opdracht om een oplossing voor de zwaksten op de arbeidsmarkt te vinden. Minister Muyters heeft zich in de conceptnota over wijkwerken geëngageerd om samen met de ministers van Sociale Economie en Welzijn een oplossing aan te reiken.

Het budget voor de Vlaamse ondersteuningspremie wordt vergroot. Wat is de link met de sociale economie? Het lid zal dezelfde vraag aan de minister van Sociale Economie stellen.

Sonja Claes vindt het positief dat het doelgroepenbeleid op de sporen staat en wordt uitgevoerd. Het lid vraagt hoe minister Muyters de werkhervattingstoeslag voor 55-plussers zal hervormen. Er is een nieuwe kans voor de sociale partners om een voorstel uit te werken. Of zal minister Muyters dat zelf doen? En wat is daarvan de timing?

In het doelgroepenbeleid worden financiële middelen ingezet om jongeren aan het werk te krijgen. Er wordt 93 percent van de jongeren bereikt. Volgens het lid moet de VDAB extra inspanningen leveren voor de moeilijkst bereikbare jongeren, de NEET-jongeren.

Het wordt stilaan duidelijk op welke manier de aanwervingspremie voor langdurig werkzoekenden zal worden opgestart in januari 2017. Sonja Claes vraagt op welke manier die aanwervingspremie in de markt zal worden gezet.

Het blijft stil omtrent het al enige tijd aangekondigde nieuwe actieve arbeidsmigratiebeleid. Wat is de stand van zaken en hoe verloopt de samenwerking met de andere regio's.

1.2.2. Tussenkomst van An Christiaens

An Christiaens heeft enkele opmerkingen en vragen in verband met economie en innovatie. Op 18 november 2016 stond in De Tijd dat er voor de Gimv meer dan 200 miljoen euro is aan ongebruikte kredietlijnen. De Gimv heeft participaties verkocht terwijl ze minder investeringen deed. Zijn er mogelijkheden voor nieuwe participaties?

De nieuwe Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen moet vanaf 1 januari 2017 kunnen starten met een nieuwe raad van bestuur. Die raad van bestuur is echter nog niet samengesteld. De tijd dringt. Wat is de timing van de minister?

Er zijn vier innovatieclusters en twaalf innovatieve bedrijfsnetwerken. Wordt het Centrum voor Medische Innovatie in de toekomst nog ondersteund? Daarover staat niets in de begroting. De clusterpacten zouden eind 2016, begin 2017 worden geoperationaliseerd. Hoever zit het met de uitwerking van die verschillende clusterpacten in de genomineerde sectoren? Zijn er al indicatoren vastgelegd met de zogenaamde 'aantoonbare resultaten op korte termijn'?

An Christiaens vindt het heel positief dat werd aangekondigd dat er eind 2017, begin 2018 een nieuwe oproep komt voor innovatieve bedrijfsnetwerken. Het is heel interessant voor de sectoren die naast de erkenning hebben gegrepen. Het lid hoopt dat het engagement dat die sectoren hebben getoond door het gezamenlijk indienen van een project zal blijven bestaan. Ze hoopt dat de opgelegde voorwaarden bij een volgende oproep volgend jaar opnieuw worden geformaliseerd.

Over de toegang tot het beroep en de kennis van bedrijfsbeheer heeft An Christiaens dezelfde bezorgdheden en vragen als Willem-Frederik Schiltz. Hoe kijkt de minister daartegenaan? Komt er een herziening van de wetgeving? Er is heel veel verschil tussen de opleidingen. Sommige duren een jaar, andere slechts enkele dagen en ook de inhoud verschilt erg. Moet er geen algemene norm komen? De essentie is dat de kennis van bedrijfsbeheer moet worden bewezen.

Over handelshuur vindt An Christiaens niets terug in de beleidsbrief. Er zijn in dat verband parlementaire initiatieven van de het lid zelf en van Jos Lantmeeters (*Parl.St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 690/1 en 730/1). Er werd al een voorstel van decreet houdende huur van korte duur voor handel en ambacht goedgekeurd. Over de conceptnota's zijn er hoorzittingen geweest. Wat is de visie van de minister op de parlementaire initiatieven?

De beleidsbrief geeft aan dat het instrument strategische transformatiesteun verder actief zal worden beheerd. Het criterium innovatie zal worden aangescherpt. De dossiers zullen dus strenger worden beoordeeld en volgens het lid is dat zeker nodig. Maar ten gevolge van die strengere beoordeling lijkt er in de begroting 35 miljoen euro te worden bespaard. Het budget valt terug tot 28 miljoen euro. Is dat wel realistisch?

In verband met het dossier van de Ford-terreinen heeft de minister in de pers al een antwoord gegeven op vele hangende vragen. Sinds half oktober 2016 zijn de kandidaatontwikkelaars bekend. De stuurgroep buigt zich daarover. Tegen begin 2017 worden er maximum twee ontwikkelaars in aanmerking genomen. Is er ondertussen al meer duidelijkheid over de stand van zaken?

Aan de ontwrichte zones rond Genk en Turnhout worden nog aanpassingen verwacht. In welke richting gaan die? In de begroting wordt daarover niets opgenomen.

De kmo-portefeuille werd hervormd en de groeisubsidie werd geïntroduceerd. An Christiaens vindt het heel belangrijk dat er voldoende evaluaties volgen. Zijn die gepland? Het lid dringt erop aan dat de kmo's zelf een vergelijking kunnen maken met de vroegere situatie. Het is belangrijk te weten hoe ze die hervormingen ervaren. Heeft de minister daarover al nieuws?

De fractie van het lid is zeer tevreden over de grote recurrente investeringen in O&O. De door de minister aangekondigde ambitie wordt helemaal waargemaakt. Er zijn een drietal fusieoperaties gebeurd, waar de fractie helemaal achter staat, bijvoorbeeld iMinds en imec en de Herculesstichting en het FWO. Synergie zorgt voor meerwaarde. Zijn er evaluaties gepland? Bij een fusie zou een plus een drie moeten zijn, of toch minstens twee, ook wat de gegenereerde middelen betreft.

1.2.3. Tussenkomst van Peter Van Rompuy

Peter Van Rompuy zegt dat de minister dit jaar voor het eerst sinds hij minister van Werk is, en dat is hij nu al meer dan zeven jaar, belangrijke successen naar voren kan schuiven. Het belangrijkste succes is dat het aantal vacatures op een recordhoogte is sinds het uitbreken van de crisis. Dat is uiteraard niet de verdienste van de minister alleen. Het is de kern van de bevoegdheid van de minister, namelijk werk creëren, en hij is op de goede weg. Er worden meer jobs gecreëerd en Peter Van Rompuy heeft goede hoop dat die trend zich de komende jaren zal doorzetten. Alle studies geven dat aan en het beleid is erop gericht.

Peter Van Rompuy vindt de werkzaamheidsgraad erg belangrijk. Die verbetert langzaamaan, maar de vooruitgang blijft statistisch beperkt. Er moet op dat vlak een versnelling gebeuren. Die verbetering is er wel bij 55-plussers, maar het pijnpunt daar is dat 55-plussers die vandaag hun job verliezen de facto bijna kansloos zijn op de arbeidsmarkt. In het doelgroepenbeleid waarover de minister nu beschikt, moet hij daar meer aandacht voor hebben. In de beleidsbrief staan een aantal schuchtere indicaties in die richting. Peter Van Rompuy hoopt dat de minister daarop volgend jaar volop zal inzetten. Het feit dat de werkgelegenheidsgraad niet stijgt, ondanks het feit dat vooral de 55-plussers meer aan het werk zijn, wil zeggen dat er andere groepen uit de arbeidsmarkt vallen. Zo is er de groep mensen voor wie de stress te hoog is geworden en die met een burn-out tijdelijk of definitief uit de arbeidsmarkt stappen.

Het lid vraagt ook aandacht voor het soort nieuwe jobs dat wordt gecreëerd. Wat is de kwaliteit van de nieuwe werkgelegenheid in de nieuwe economie? Zijn dat tijdelijke jobs of interims? Dat hoeft op zich niet slecht te zijn, maar kunnen de mensen die daarin instappen op een acceptabele termijn doorgroeien naar vaste betrekkingen aan een goede verloning?

Die laatste vraag is volgens het lid bijzonder belangrijk. Ze verdient de nodige aandacht in een volgende beleidsbrief van de minister. Iedere keer dat een werkloze een job vindt, is een stap vooruit. Maar als daartegenover een heel grote groep van mensen staat die hun job verliezen en die moeten overschakelen naar een minder kwalitatieve job, dan zouden men wel eens kunnen vaststellen dat er meer mensen aan het werk zijn maar dat er toch niet echt vooruitgang is. Peter Van Rompuy maakt een vergelijking met de Amerikaanse economie, hoewel die uiteraard niet zonder meer met de Vlaamse kan worden vergeleken. De Amerikaanse economie is fors gegroeid. De werkloosheidsgraad is zeer laag en toch heeft men gestemd voor complete verandering. Veel mensen hebben er twee jobs nodig om te kunnen overleven. De kwaliteit van de gecreëerde jobs is dus een belangrijk punt.

Volgens de spreker is 2016 voor de minister een jaar 'grand cru' geweest, met een forse stijging van het aantal vacatures. Die belofte had de minister gedaan en hij is bezig die waar te maken.

1.3. Tussenkomsten van de sp.a-fractie

1.3.1. Tussenkomst van Yasmine Kherbache

– *Beleidsbrief*

Yasmine Kherbache vindt de beleidsbrief ontgoochelend. De regeerperiode is nu halfweg, en dan verwacht het lid een doorstart van het beleid, zeker nu de economie voorzichtig aantrekt. Waar nodig zou al een balans moeten worden opgemaakt en zouden conclusies moeten worden getrokken. Er is daartoe al input geweest vanuit het parlement en vanuit de adviesraden. Maar de beleidsbrief houdt daar geen rekening mee.

In het algemeen mist het lid meetbare doelstellingen en meer resultaatgerichtheid, zoals door Sonja Claes al aangehaald inzake het EAD-beleid. In de beleidsbrief is het business as usual met een oplijsting van de genomen maatregelen en een cataloog aan maatregelen die de minister nog zal nemen. Yasmine Kherbache vindt het de essentie van het beleid dat er meetbare doelstellingen worden vooropgesteld voor het effect van het beleid op de arbeidsmarkt. Ze wil die discussie daarover in de commissie blijven voeren.

De nieuwe bevoegdheden voor Vlaanderen in navolging van de zesde staatshervorming worden volgens Yasmine Kherbache niet ambitieus ingevuld. Ze geeft twee voorbeelden. Er zijn bevoegdheden overgeheveld op het vlak van werkbaar werk, zoals de landingsbanen en arbeidsorganisatie. Uit de begroting en de beleidsbrief leert ze dat daarop wordt bespaard. Hervormen is nodig, maar het lid mist ambitieuze alternatieven om langer werken aan te moedigen en om oudere werknemers de mogelijkheid te geven niet voortijdig te stoppen. Dat vertaalt zich niet in de beleidsbrief. Er wordt eerder afgebouwd zonder iets in de plaats te stellen.

Een tweede voorbeeld zijn de doelgroepmaatregelen. Het regeerakkoord legde al, nog voor de discussie met het parlement en de sociale partners werd gevoerd, vast dat er drie doelgroepen zullen zijn. Het kader werd dus al op voorhand en zonder enige evaluatie vooropgesteld. De huidige hervorming vindt het lid voor een aantal groepen, zoals langdurig werkzoekenden, paradoxaal. Er wordt al decennialang gezegd dat er maatwerk moet worden geboden op vlak van begeleiding en loonkost om een arbeidsmarktbeleid te kunnen voeren dat beantwoordt aan de noden van de Vlaamse arbeidsmarkt. Vlaanderen heeft nu de bevoegdheid op vlak van RSZ-korting en loonsubsidies, maar na twee jaar discussiëren, komt men voor de langdurig werkzoekenden tot een heel mager instrument, namelijk de aanwervingspremie. Qua budget zou het gaan om een vijfde van wat nu voor de langdurig werkzoekenden als loonkostmaatregelen wordt uitgetrokken. Het is ook een aparte maatregel die niet geïntegreerd is in het geheel. De aanwervingspremie was bovendien een bevoegdheid die Vlaanderen al had. De maatregel had dus al eerder kunnen worden genomen.

Yasmine Kherbache mist in de beleidsbrief een sense of urgency voor structurele problemen op de arbeidsmarkt. Zo is er een probleem van jeugdwerkloosheid dat zich bijzonder scherp stelt in de steden. In Antwerpen is bijna een op drie jongeren werkloos. Alle alarmbellen zouden dan moeten afgaan en de minister van Werk zou met die stad aan de slag moeten gaan. Er zijn genoeg voorbeelden in andere landen, zoals Nederland, waarbij het bovenlokale niveau zeer uitgesproken en ambitieus samenwerkt met Rotterdam. Hier gebeurt die gerichte samenwerking niet, en dat is voor het lid onaanvaardbaar. Het probleem van de jeugdwerkloosheid in de

steden brengt immers een hele rits andere maatschappelijke problemen met zich mee. De Ambrassade heeft aangegeven hierover gehoord te willen worden. Het lid zou dat aangrijpen om veel gerichter te werk te gaan met veel meer ambitie.

Een ander prangend probleem is de tewerkstellingskloof bij de kansengroepen. Als men de werkzaamheidsgraad wil opkrikken, moet elk talent worden benut. Er is nog zeer veel onbenut talent bij kansengroepen, bij personen met een handicap, bij ouderen en bij personen met een migratieachtergrond. Voor het EAD-beleid – het positieve luik – zijn er weinig meetbare doelstellingen. Voor discriminatiebestrijding – het negatieve luik – blijft de minister inzetten op sensibilisering en op de focus op competenties, wat op zich belangrijk is. Er wordt een leerstoel aangekondigd over arbeidsmarktintegratie van mensen met een buitenlandse herkomst, die door de minister vooral wordt gelinkt aan de arbeidsmarktintegratie van vluchtelingen. Er is een stap gezet voor de dienstenchequesector met het instrument van de praktijktesten via zelfregulering, dat verder wordt ondersteund. Daarnaast is het voor Yasmine Kherbache het uitgelezen moment om ook het instrument van de wetenschappelijke praktijktesten toe te passen, die niet gelinkt zijn aan een klacht of een melding, die niet gelinkt zijn aan een gerechtelijke procedure, maar die er enkel op gericht zijn om de realiteit op de arbeidsmarkt beter in kaart te brengen. Zo zijn de praktijktesten initieel ontstaan. In de huurmarkt heeft het goede resultaten opgeleverd. Er is geen eensgezindheid over de inzet van praktijktesten, maar volgens Yasmine Kherbache kan men via wetenschappelijk onderzoek de vooroordelen wegwerken die er bestaan ten aanzien van het instrument van praktijktesten.

Een ander zeer ernstig, prangend en moeilijk probleem, dat zeker niet alleen met de arbeidsmarkt te maken heeft, is de radicalisering. Het preventieve beleid ter bestrijding van radicalisering is een opvallende afwezige, ook in het overzicht van de resoluties in de beleidsbrief. Er is natuurlijk een aparte commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering, waarin het actieplan en de opvolging van resolutie daarover worden behandeld. Maar arbeidsmarkt en tewerkstelling worden gezien als belangrijke preventieve instrumenten om sociale cohesie te bewerkstelligen. Sociale cohesie wordt door alle experten gezien als een belangrijk element om radicalisering te bestrijden. De beleidsbrief verwijst hier op geen enkele manier naar.

Waarop de beleidsbrief ook niet ingaat, is de ‘precarisering’ en de groeiende onzekerheid in het zogenaamde onderste segment van de arbeidsmarkt. De groep van de laaggeschoolden en de laagproductieve arbeid komt meer en meer onder druk. Een signaal is de structureel langdurige werkloosheid van laaggeschoolden. De ontwrichtende impact van sociale dumping wordt nergens vermeld. De impact van besparingen in die specifieke jobs komt ook niet aan bod, evenals de impact van digitalisering.

Yasmine Kherbache kijkt met optimisme naar de uitdagingen op de arbeidsmarkt, maar er hoort ook een kritische houding bij. Voor de 220.000 werkzoekenden in Vlaanderen zijn er de volgende jaren enorm veel kansen door de uitstroom van de babyboomgeneratie. Men zal elk talent nodig hebben en dit is een positief signaal. Alle instrumenten voor activering moeten dus worden ingezet om ervoor te zorgen dat die uitstroom op een goede manier kan worden begeleid evenals de instroom van kansengroepen en jongeren.

Tegelijk zijn er signalen dat in de komende tien, vijftien of twintig jaar de helft van de jobs zal verdwijnen door digitalisering. Er wordt nu een tweede leerstoel opgestart om inzicht te vergaren over de impact van die veranderingen op de arbeidsmarkt, terwijl men om de oren wordt geslagen met rapporten over de impact van digitalisering en globalisering en vergrijzing enzovoort. Yasmine Kherbache hoopt dat het niet de bedoeling is te studeren tot het einde van de regeerperiode want

dan is deze legislatuur een gemiste kans, omdat de impact van digitalisering en globalisering nu al voelbaar is in Europa, maar ook in Vlaanderen. Halfweg de legislatuur zou de minister moeten overgaan tot actie maar het blijft bij business as usual.

Er is een groeiend ongenoegen ten aanzien van arbeidsmigratie en er is ongerustheid over de impact van sociale dumping. Het lid mist antwoorden op al die prangende vragen die zo bepalend zijn voor de arbeidsmarkt en waarop extra moet worden ingezet in het komende politieke jaar. Er komen geen antwoorden in de beleidsbrief, dus moeten die worden geconcretiseerd in het parlement, zowel op meetbare doelstellingen als op resultaten.

– *Begroting*

Yasmine Kherbache stelt dat het totaal aan vastleggingskredieten opnieuw 123 miljoen euro lager ligt dan bij de begrotingscontrole 2016. Dat is volgens het lid een indicatie van het gebrek aan ambitie en investeringen in de arbeidsmarkt terwijl de nood toch heel hoog is. Ze hoopt dat er bij tussentijdse bijsturingen meer ambitie wordt getoond in het investeren in de arbeidsmarkt. Elke investering die nu gebeurt, wordt minstens dubbel teruggewonnen in economische, maar zeker ook in maatschappelijke winst.

Op pagina 12 van de toelichting per programma staat dat het departement voortaan alle verrichtingen in het kader van het ESF zal doen (*Parl.St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 13/2-J). In 2016 stortte het Agentschap Integratie en Inburgering aan de vzw ESF nog een voorschot van 752.500 euro. In de toelichting staat dat er bij de vzw geen uitbetaling aan derden gebeurde, zodat de volledige som door de vzw in de loop van 2016 zal worden gestort aan het Departement WSE. Yasmine Kherbache vraagt zich af waarom die middelen niet werden benut. Het is vreemd dat een dergelijke groot budget wordt toegekend en dat het niet is gebruikt.

Het lid wil zicht krijgen op de besteding van middelen voor het doelgroepenbeleid of de tewerkstellingsmaatregelen in het algemeen. Ze probeert de puzzel te leggen van de benutting van de competitiviteitsprovisie en de compensaties vanuit andere beleidsdomeinen om de opstart van het doelgroepenbeleid te financieren. Maar er zijn heel veel verschuivingen gebeurd en er ontbreekt een totaalbeeld. Is het mogelijk voor 2017, 2018 en 2019 een beeld te krijgen van de aanwending van middelen voor het kwantitatief doelgroepenbeleid?

De competitiviteitsprovisie wordt aangewend om de overgangsperiode te financieren, maar na een tijd zal er toch een saldo vrijkomen. Is het al duidelijk wat daarmee zal gebeuren?

Uit de VDAB-begroting wordt er 1,86 miljoen euro overgeheveld van de oude bijblijfwerking naar artikel JB0-1JDG2AC-WT. Maar tegelijk gaat er 2 miljoen euro van dat artikel naar de kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidie. Kan de minister die beweging duiden? Voor Yasmine Kherbache lijkt het erop dat het budget voor talentontwikkeling per saldo uiteindelijk daalt. En waarvoor worden die bijkomende middelen in de kmo-portefeuille precies aangewend? Of komen die in de algemene middelen van de kmo-portefeuille terecht?

Voor de aanwervingspremie wordt 10,6 miljoen euro ingeschreven vanuit de competitiviteitsprovisie. Yasmine Kherbache vindt dat een mager resultaat, vergeleken met de intensiteit van de bestaande ondersteuning. Voor de langdurig werkzoekenden was er 69 miljoen euro aan RSZ-korting en 52 miljoen euro voor de Activamaatregel, samen 121 miljoen euro. Nu wordt er gestart met 10,6 miljoen euro, en op kruissnelheid 25 miljoen euro. Hoe is de doelgroep van de aanwervingsincentive afgebakend? De aanwervingsincentive wordt volgens het lid minimaal ingevuld,

terwijl die toch een cruciale schakel is in het traject dat een langdurig werkzoekende aflegt naar de arbeidsmarkt. De sociale partners vragen volgens het lid een verdubbeling van de incentive. Yasmine Kherbache vindt dat de minister zijn ambitie fors mag opschroeven. Hervorming is nodig, zeker als het doelgroepenbeleid als nieuwe bevoegdheid wordt overgedragen, maar het inperken van de mogelijkheden is een gemiste kans. Het lid hoopt dat de minister de extra middelen die nog vrijkomen, wil inzetten voor die doelgroep waarvan de werkloosheid nog altijd niet daalt.

Yasmine Kherbache wijst op het uitdovende budget van 13,6 miljoen euro voor projectgesco's (pagina 26 van de toelichting per programma). Heeft de minister er al zicht op wat hij met die middelen gaat doen na de stopzetting ervan?

Vanuit WEP-plus is er 28 miljoen euro overgeheveld naar VDAB voor de tender Intensief Werkplekleren. Daar komt nu 13 miljoen euro bij. Kan de minister al een indicatie geven van wat er met die eerste schijf van middelen is gebeurd? Is er al een tussentijdse evaluatie van de besteding van die middelen? Over hoeveel begeleidingen gaat het? Wat is het resultaat, vooral ook op het vlak van doorstroming naar het normale economische circuit?

Waarom is er sprake van een daling van het gebruik van de werkhervattingstoeslag, terwijl het aantal werkzoekende 55-plussers toch nog een grote uitdaging is? Zijn er minder werkzoekende 55-plussers die opnieuw aan de slag geraken via die premie? Misschien wil de minister meer bereiken met de werkhervattingstoeslag, maar dan blijft de daling merkwaardig.

De discussie over de jongerenbonus en de achthonderd jobs in de socialprofitsector werd al deels gevoerd in de plenaire vergadering van 23 november 2016. De minister beschouwt die jobs als precaire statuten en heeft ze vervangen door een traject. Het lid heeft niets tegen begeleidingstrajecten en betwist de doelstelling om ook laaggeschoolde jongeren te begeleiden naar het normale economische circuit helemaal niet. Maar de minister schaft wel effectieve jobs af en vervangt ze door trajecten zonder garantie op een overstap naar duurzaam werk. Tegelijkertijd kaart de zorgsector vandaag de besparingen aan. Er zijn toenemende noden en er is een tekort aan capaciteit in de zorgsector. Met de afschaffing van de jongerenbonus wordt gesneden in capaciteit. Het lid kan best aannemen dat de minister van Werk het niet zijn kerntaak vindt om capaciteit in de welzijnssector te garanderen, maar het ging de facto wel over volwaardige jobs. Jongeren werden daarbij weliswaar tot hun 30 jaar ondersteund, maar ze konden volgens het lid vanuit zulke jobs perfect de overstap maken naar het normale economische circuit. Het probleem rijst hoe die geschrapte capaciteit wordt opgevangen. De minister zou hierover afspraken moeten maken met de minister van Welzijn. Als minister van Werk moet hij zich aangesproken voelen om ook in de socialprofitsector werkbaarheid en de creatie van volwaardige jobs als een belangrijke doelstelling te zien, omdat daarmee ook een belangrijke maatschappelijke nood wordt gelenigd.

1.3.2. Tussenkomst van Bart Van Malderen

– *Beleidsbrief*

Bart Van Malderen herinnert eraan dat het Vlaams Parlement de proefprojecten inzake duaal leren op het laatste moment heeft goedgekeurd. De proeftuinen en verkennende trajecten zijn opgestart. De minister schaft de jongerenbonus af terwijl die maatregel vandaag voor een deel wordt gebruikt om in het systeem van duaal leren in werkplekken te voorzien. Hoe gaat de minister daarmee om en hoe lost hij die kloof op?

Er bestaat een advies van de Vlaamse Onderwijsraad dat duidelijk aangeeft welke richting minister Muyters en minister Crevits moeten uitgaan. Daarin wordt ook gewezen op een aantal pijnpunten in de proefprojecten. Wanneer het effectief de ambitie is van de minister om snel na de proefprojecten naar een generiek decreet te gaan, dan heeft de minister vandaag ongetwijfeld al een aantal inzichten en ideeën over het advies en de opmerkingen die in het parlement zijn gemaakt over de projecten. Bart Van Malderen vraagt of de minister het advies van de Vlor en de opmerkingen van het parlement ter harte zal nemen. Wanneer kan het algemene ontwerp van decreet worden verwacht?

De plenaire vergadering heeft het ontwerp van decreet van decreet betreffende de tijdelijke werkervaring nog niet goedgekeurd. Bart Van Malderen vraagt nogmaals om daarop de armoedetoets uit te voeren. Het lid vindt het aberrant dat de minister bij een dergelijke ingreep in het arbeidsmarktbeleid, en dan vooral wanneer het gaat over werkervaring en de relatie met bijvoorbeeld de OCMW's, heeft verzaakt die armoedetoets te doen. Het lijkt een bewuste keuze van de minister te zijn. Het lid roept de minister op om, in navolging van wat minister Homans als coördinerend minister van Armoedebestrijding heeft gevraagd, in zijn beleidsdomein degelijk te toetsen wat de impact is van zijn beleid op armoede. Het volstaat niet om te zeggen dat een job een belangrijk element is in de preventie van armoede om ervan uit te gaan dat elke maatregel die de minister neemt inzake de arbeidsmarkt, automatisch goed is in de strijd tegen armoede. En wat goed is, kan misschien ook nog worden verbeterd. Dat is volgens het lid een reden te meer om systematisch armoedetoetsen uit te voeren.

Wat innovatie betreft, stelt Bart Van Malderen vast dat er een opstap is, en dat is positief. Het lid vindt het belangrijk dat er vandaag een verhouding is van 49 percent niet-gericht en 51 percent gericht onderzoek. De historische bezorgdheid is dat niet-gericht fundamenteel onderzoek blijvend moet worden ondersteund om ervoor te zorgen dat de sokkel stevig genoeg is. Wanneer men een biotoop wil maken waaruit een kennisgedreven economie voortkomt, dan moet fundamenteel onderzoek mogelijk zijn, zowel op het vlak van technologie als op het vlak van andere wetenschapstakken zoals sociale innovatie, om die levend te houden. De verhoudingen kunnen wijzigen, maar het evenwicht tussen gericht en fundamenteel onderzoek is wel bijzonder belangrijk. De spreker pleit ervoor dat evenwicht bewaken.

Bart Van Malderen verwijst in dit verband naar het klimaatbeleid. De resolutie betreffende een sterk Vlaams klimaatbeleid die op 23 november 2016 door de plenaire vergadering werd goedgekeurd (*Parl.St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 992/2), bevat een heel belangrijke uitdaging. Er is een heldere agenda, die zijn effect zal hebben op het gebied van onderzoek en ontwikkeling en innovatie. Alledaagse toepassingen vinden heel vaak hun oorsprong in ingewikkeld onderzoek dat ooit, soms per toeval, tot resultaten heeft geleid.

De cijfers tonen aan dat er nog een hele weg moet worden afgelegd richting de 3 percentnorm inzake onderzoek en ontwikkeling. Dat debat mag een ander debat echter niet verhullen. Uit de Community Innovation Survey blijkt dat 57 percent van de Vlaamse ondernemingen bezig is met de ontwikkeling van nieuwe of verbeterde producten en processen. Dat betekent dat 43 percent er niet mee bezig is. Ook de onderliggende verhouding tussen industrie en diensten baart Bart Van Malderen grote zorgen: 65 percent van de industrie is bezig met innovatie, bij de dienstensector is dat net iets meer dan 50 percent. In een samenleving die zich kenmerkt door desindustrialisering en een grotere tertiarisering zou de overheid er alles aan moeten doen om ook de dienstensector innovatiever te maken. Dat zal een invloed hebben op het algemene cijfer, maar vooral gaat het over de fundamentele wijzigingen in de samenleving en de economie.

Grote bedrijven zijn dan weer veel meer gericht op innovatie dan kleinere bedrijven. In kmo-land Vlaanderen is dat een probleem. Er is absoluut nood aan bijkomende initiatieven om bij kmo's meer innovatieve projecten mogelijk te maken.

De scheikundige en de farmaceutische sector zijn bij uitstek de sectoren die sterk inzetten op innovatie. Jammer genoeg zijn het ook sectoren die heel afhankelijk zijn van beslissingen in het buitenland. Door de omvang van de projecten heeft een individuele beslissing heel snel een grote impact op de algemene prestatie. Differentiatie is daar dus aan de orde.

Bart Van Malderen is een van de medeauteurs van de resolutie van 7 juli 2011 betreffende het verhogen van de uitstroom van het aantal afstuderenden in exact-wetenschappelijke en technische richtingen (*Parl.St.* Vl.Parl. 2010-11, nr. 1207/2). De cijfers verbeteren. De achilleshiel blijft uiteraard het herwaarderen van het technisch onderwijs. In de beleidsbrief belijdt de minister volgens het lid het juiste geloof, maar daden blijven achterwege. Er wordt verwezen naar diverse initiatieven, maar in de praktijk is er niet de hervorming die nodig is. Het lid verwacht van de minister van Werk dat hij mee de trekker is van de hervorming en herwaardering van het technisch onderwijs.

In de beleidsbrief is een van de doelstellingen het inzetten op een gefundeerde studie en beroepskeuze. Welke projecten zullen er nog worden uitgerold? In welke budgettering is daarvoor voorzien?

De minister verwijst naar Bos Online in verband met de evolutie van het internet of things. Maar mag men op dat vlak nog nieuwe initiatieven verwachten? De spreker heeft dezelfde vraag in verband met wetenschapscommunicatie.

Bart Van Malderen citeert uit de beleidsbrief: "Het aanbod van de ondernemerschapstrajecten binnen het SYNTRA-netwerk zal in de toekomst nog verder worden afgestemd op de Vlaamse kwalificatiestructuur." Kan de minister dat concreter maken? Hoe zal de minister het netwerk daarin aansturen? Is dat verplichtend of enkel richtinggevend?

Het lid sluit zich aan bij de eerdere vragen over de opleiding bedrijfsbeheer. De minister vermeldt ook een consultatieronde in verband met de Vestigingswet en zegt dat zodra de eerste conclusies er zijn, het vervolgtraject zal worden gestart. Heeft de minister die conclusies al? Wanneer mag het vervolgtraject worden verwacht?

Over het arbeidsmarkt- en loopbaangericht uitbouwen van het vormings- en opleidingsaanbod wordt er heel wat opgesomd in de beleidsbrief. Het lid vraagt zich af of een werkzoekende er nog zijn weg in vindt. Er is zeker meer afstemming nodig. Er lopen nu reeds enkele voorbereidende pilootprojecten, stelt de minister, onder andere de Methodenmix. Is het mogelijk om een overzicht te krijgen van alle projecten? Kan dit ook in verband met het duaal leren?

'Synergie en doelmatigheid in de opleidingsinstrumenten' is de titel die de minister gebruikt voor onder andere het betaald educatief verlof. In de commissie zijn hierover reeds interessante debatten gevoerd, ook naar aanleiding van de audit van het Rekenhof. Sp.a heeft toen heel duidelijk aangegeven dat hervorming kan en dat bijsturingen waar nodig de steun van de fractie genieten. Het lid heeft zelf trouwens op een aantal excessen gewezen. Die noodzakelijke correcties en de nuttige hervormingen mogen evenwel enkele belangrijke principes niet in de weg staan. Bart Van Malderen verwijst naar het verslag van het debat dat in de commissie is gevoerd (*Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 40/2). Het initiatief van een werknemer moet voorop kunnen staan en een brede vorm van opleidingsmogelijkheden moet mogelijk zijn. In de beleidsbrief stelt de minister dat hij op korte termijn zal over-

leggen met de Vlaamse erkenningscommissie BEV. Het lid vraagt zich af wat het doel is van dat overleg. Welke maatregelen zal de minister nemen? Wat is de verdere timing in dit dossier?

Hoe ver staat de minister met de uitbouw van een programmatorische aanpak voor slimme specialisaties en clusterpacten? Wat is het verdere traject, ook na 2017? Er is in de commissie al opgemerkt dat door de specifieke projectmodaliteiten en de termijn van indienen er slechts een beperkte groep van bedrijven klaar was om in het clustermodel te stappen. Nieuwe evoluties en nieuwe initiatieven, voortschrijdend inzicht en remediering van tekortkomingen zouden ertoe kunnen leiden dat meer bedrijven overtuigd raken van de aanpak van de minister. Hoe gaat de minister daarmee verder? Hebben de clusterpacten een open karakter of gaat de deur dicht? Het is niet de taak van een minister om de dynamiek af te remmen, meent het lid.

De minister wil bij het Hermesfonds een traject opstarten dat moet toelaten "om op termijn beter in te schatten in welke mate de steun effectief een impact realiseert en om meer gericht de effecten van de steun te monitoren". Bart Van Malderen merkt op dat blijkbaar een traject nodig is om daartoe te komen. Hij leidt hieruit af dat er vraagtekens te stellen zijn bij de effectiviteit en de manier waarop in het verleden is gemonitord. Het lid verwijst naar eerdere vragen die vanuit de sp.a-fractie gesteld zijn, ook toen die in de meerderheid zat, om het steuninstrumentarium doorgedreven en breed te monitoren, zoals dat ook voor het instrumentarium rond innovatie is gebeurd.

Dezelfde opmerking geldt voor de verlenging van het steuntraject. De minister wijst in zijn tekst op de beperkingen: binnen de mogelijkheden van de O&O&I-verordening en binnen de budgettaire beperkingen. Er wordt verwezen naar de proeftuinen, demo's, pilootinstallaties enzovoort. Hoe ziet de minister dat concreet gelet op de vermelde beperkingen? Wat is het target? Wanneer zal de minister de verlenging van het steuntraject als succesvol beschouwen? Ook hier moet de effectiviteit worden gemonitord.

De beleidsbrief verwijst naar de transitiemanager van Industrie 4.0. Die startte een projectoproep en zal voor eind 2016 een transitienota neerleggen. Als Industrie 4.0 de laatste kans is, zoals sommigen beweren, stemt deze passage het lid niet erg hoopvol. Is dit alles? Het lid roept op om er meer werk van te maken.

De SERV heeft aanbevelingen gedaan inzake de loopbaandienstverlening. Gaat de minister die volgen? Heeft hij nog andere ideeën dan de SERV? Welke aanpassingen zal hij doen?

Een aantal bevoegdheden inzake outplacement bij collectief ontslag werden met de zesde staatshervorming overgedragen. De minister schrijft dat de voorbereidingen lopen om deze in te kantelen. De werking van het Sociaal interventiefonds zal worden geëvalueerd. Wat is de timing van de inkanteling? Heeft de minister extra plannen met deze bijkomende bevoegdheden? Via de zesde staatshervorming zou Vlaanderen meer hefbomen in handen krijgen, zou het beleid performanter en efficiënter worden. Bart Van Malderen zou graag zien dat de minister daarmee aan de slag gaat.

Inzake het onderzoek aan de universiteiten vermeldt de beleidsbrief dat rekening houdend met de extra budgettaire ruimte binnen het programma Toegepast Biomedisch Onderzoek zal worden bekeken of de scope van het programma kan worden verbreed. De oproepen zouden op korte termijn in de onlineomgeving van het FWO worden geïntegreerd. Waar is dat terug te vinden? Zijn er besluiten in voorbereiding?

Het FWO is gesprekken gestart met het Fonds de la Recherche Scientifique over het uitwerken van een bilateraal programma dat zal fungeren als opvolger van het huidige programma rond de interuniversitaire attractiepolen. Het nieuwe project zou in januari 2018 van start gaan. Het FWO krijgt hiervoor jaarlijks een budget van 17,7 miljoen euro, langs Waalse kant wordt jaarlijks 13,9 miljoen euro uitgetrokken. Bart Van Malderen heeft al eerder zijn bezorgdheid over deze hervorming geuit. De interuniversitaire attractiepolen hebben in het verleden voor grote stappen vooruit gezorgd. Onderzoeker Christine Van Broeckhoven verwees onlangs naar de resultaten die daar geboekt zijn in het onderzoek naar dementie. Hiermee verlaat men een vehikel dat goede diensten heeft bewezen. Hoe gaat de minister om met de kritiek van de onderzoekers?

De commissie heeft al eerder de strategische onderzoekscentra besproken en daarbij werd gesuggereerd dat er moet worden gewied in het aantal centra. Bart Van Malderen is van oordeel dat een vehikel nooit een fetisj mag zijn. Maar anderzijds mag het uitganspunt ook niet zijn dat er per se moet worden gewied. De minister gaat de centra evalueren en het aantal af te sluiten nieuwe beheersovereenkomsten bekijken. Volgens het lid worden de bestaande centra doorgaans positief geëvalueerd. Wat is de stand van zaken bij het afsluiten van de nieuwe beheersovereenkomsten?

Voor wat betreft de fusie tussen imec en iMinds zal in de praktijk moeten blijken of dit een goede beslissing was. Bij de aankondiging van de samensmelting was er bezorgdheid over het feit dat het relatief kleine iMinds in het gigantische imec zou verdwijnen. De specifieke kennis en manier van werken van iMinds, die binnen die sector ook nodig zijn, mogen niet verloren gaan. Hoewel het lid geen aanwijzingen heeft dat daar helemaal geen rekening mee zou worden gehouden, moet het wel een blijvend aandachtspunt zijn.

– *Begroting*

Voor de opstap van 195 miljoen euro inzake O&O is een provisie aangelegd (EB0-1EEG2AA-PR) die in de loop van 2017 zou worden herverdeeld. Wanneer wordt die beslissing genomen en hoe zal dat concreet verlopen? De timing is hier belangrijk. Als de provisie van bijna 47 miljoen euro haar volle effect moet hebben in het begrotingsjaar 2017, heeft de minister er alle belang bij dat dit zo snel mogelijk gebeurt. Anders wordt de provisie niet volledig aangewend. Als de provisie pas in december wordt aangesneden, zal het maar om een twaalfde van 47 miljoen euro gaan. Wie de impact van het uitbreidingsbeleid wil inschatten, moet de timing kennen.

Bij de begrotingsaanpassing 2016 werd een eenmalig bedrag van 500.000 euro naar de begroting Werk en Sociale Economie overgeheveld in het kader van het doelgroepenbeleid. Dat bedrag keert nu terug en wordt geïmputeerd op een post waarin de KMDA, UNESCO en UNU-CRIS zitten. Bart Van Malderen vraagt hoe minister Muyters die 500.000 euro concreet zal aanwenden.

Bij 'werking en toelagen – onderzoeken via universiteiten en associaties' wordt 162 miljoen euro van het begrotingsartikel overgezet naar het hoger onderwijs. Het gaat dan over de middelen voor Bijzondere Onderzoekfondsen en Jonge Onderzoekers. Bart Van Malderen vraagt hoe deze doelstelling wordt verankerd en welke zekerheid van investering de minister heeft.

In 2015 werd nog een bijstelling gedaan van 685.000 euro. Vandaag is die er niet. Toch werden verschillende projecten vanuit die post gefinancierd. Er wordt een hele opsomming gegeven van verschuivingen, waaronder het Methusalem-programma en Tenure Track. Als men die verschuivingen optelt, is er tussen 2016 en 2017 een verschil van 2 miljoen euro. Bart Van Malderen vraagt of die berekening klopt.

Bij de 'werking en toelagen – internationaal beleid' valt het Bart Van Malderen op dat het vereffeningskrediet twee keer wordt bijgesteld in functie van betaalkalenderwijzigingen. Er wordt 220.000 euro uit beleidsvoorbereiding gehaald en er is een vermindering van 70.000 euro. Wat is daarvan de oorzaak? Was dat een foutieve inschatting?

Door de opheffing van het FFEU betreft het artikel 'onderzoek door agentschappen' (EB0-1EEG2AH-WT) alleen nog de lopende projecten. Over welke projecten gaat het en wat is de visie voor de volgende jaren? Er is sprake van een lagere vereffening op de FFEU-middelen. Moet het lid dat interpreteren als het laten uitfaseren van die projecten? Of betekent dit een besparing die gebeurt naar aanleiding van het vereffenen van het FFEU?

In het artikel 'werking en toelagen – algemene beleidsondersteuning' is er een bijstelling van het variabele krediet met 125.000 euro omdat de verwachte uitgaven lager liggen dan in 2016. Krijgen die middelen een herbestemming, eventueel binnen het FWO? Het betreft immers 50 percent van het budget.

Bij het begrotingsartikel 'interne stromen – FWO' komen er kredieten over door compensaties vanuit het Agentschap Innovatie en Ondernemen. Het budget neemt toe, maar is die toename kleiner dan het originele budget plus wat overkomt van het agentschap? Met andere woorden: is dit een onderliggende besparing? Hoe zal er in de toekomst met die middelen worden omgegaan? Het Agentschap Innovatie en Ondernemen en het FWO hebben elk een eigen aanpak bij het beoordelen van projecten. Bij het FWO staat excellentie te allen tijde voorop. Bij het agentschap wordt rekening gehouden met andere waardevolle criteria. Zal het FWO zijn aanpak veranderen?

Bij het Hermesfonds gaat het op pagina 52 tot 54 van de toelichting per programma over de strategische doelstelling 'Bevorderen van ondernemerschap'. Daar zijn een tiental codes terug te vinden waarvan er drie effectief voor 2017 vastleggingskredieten krijgen. Er verdwijnen projecten en er zijn verschuivingen. Er wordt verwezen naar het werken met dienstverleners, maar er lijkt maar met één dienstverlener een overeenkomst te worden voortgezet. Bart Van Malderen vindt de toelichting weinig overzichtelijk. Welk budget gaat naar welk project en wat wordt stopgezet? Kan de minister een meer gedetailleerd overzicht bezorgen?

Nog bij het Hermesfonds bij de strategische doelstelling 'Stimuleren van groei en transformatie en innovatie', wordt bij het artikel 'kmo-portefeuille' aangegeven dat er in 1 miljoen euro extra wordt voorzien. Uit de betaalbehoeftes van vorig jaar en de begrotingsaanpassing is echter niet af te leiden dat er een verhoogde nood was. Wat is de ratio achter deze verhoging? Dezelfde vraag geldt voor de kmo-groeisubsidie. Bij continu beleid leek er geen nood aan bijkomende middelen.

Bij de investeringssteun aan ondernemingen wordt vermeld dat het beoordelingskader wordt bijgestuurd waardoor er meer gewicht zal worden gegeven aan het innovatiegehalte van een project. De keerzijde is allicht dat de goedkeuringsratio zou kunnen dalen. Bart Van Malderen waarschuwt dat dit geen verdoken besparingsoperatie mag zijn. Goede projecten moeten nog altijd kunnen worden ondersteund.

Bij de strategische doelstelling 3 'Versterken van het industrieel weefsel door het voeren van een clusterbeleid' wordt 3,5 miljoen euro gerecupereerd die was afgestaan voor het doelgroepenbeleid. Waaraan zal dit worden besteed?

Onder de strategische doelstelling 5 'Stimuleren van optimale omgevingsfactoren met betrekking tot groei, transformatie en innovatie' worden de artikelen 'overheidsopdrachten in functie van continuering beleidsgericht onderzoek inclusief

opdrachten en samenwerkingsverbanden met de POM's' en 'middelen ter financiering van de opdrachten van de samenwerkingsovereenkomsten met de POM's' vermeld. Bart Van Malderen vraagt de minister of de conclusie juist is dat bestaande opdrachten worden voortgezet maar dat er geen nieuwe worden afgesloten. Zijn het met andere woorden uitdovende kredieten?

1.3.3. Tussenkomst van Rob Beenders

Rob Beenders zou graag deadlines zien in het dossier van de reconversie van de Ford-terreinen. De minister zegt dat het dossier administratief op schema zit, maar de terreinen zelf verloederen alsmaar meer. Er moeten duidelijk signalen komen dat het perspectief op extra jobs zal worden gerealiseerd en dat de site in ontwikkeling gaat. Sp.a had liever al een deel in reconversie zien gaan met een partner als de Limburgse Reconversiemaatschappij, die misschien al jobs had kunnen creëren. Er is gekozen voor een andere procedure waardoor de ontwikkeling wat langer op zich laat wachten.

Het lid blijft met een wrang gevoel zitten over de overgang van PWA naar wijkwerken. Op het terrein is er veel ongerustheid. Zelfs de parlementsleden, die toch aan de bron zitten, kunnen bijna geen enkele vraag van het middenveld beantwoorden. Recent is er een brief verstuurd aan de lokale besturen maar veel antwoorden worden daarin niet gegeven. Vanaf 1 januari 2017 start een nieuw systeem waarover echt grote ongerustheid bestaat. Het lid vreest dat de antwoorden die de minister in een volgende zitting zal geven al te laat komen. Rob Beenders vraagt of het dan mogelijk is om snel een afzonderlijke commissievergadering over PWA te organiseren. De minister zegt steeds dat er overgangsmaatregelen zullen komen, maar de overgang start op 1 januari 2017 en er is nog geen duidelijkheid over. De lokale besturen maken nu hun begroting op. Heel wat besturen melden dat zij in de begroting middelen inschrijven om PWA op te vangen vanaf 1 juli 2017. Mensen zijn ongerust dat de dienstverlening die nu vanuit PWA wordt georganiseerd, niet kan worden voortgezet. De lokale besturen doen al het mogelijke om financieel in orde te zijn en continuïteit te hebben in de dienstverlening, maar die bezorgdheid moet de minister kunnen wegnemen door duidelijkheid te verschaffen.

Er is alsmaar meer bezorgdheid over de PWA-beambten, en die is ook terecht volgens Rob Beenders. De beambten zullen maar een deel van hun huidige werk mogen doen. De matching van de PWA-werknemers en de gebruikers zullen ze nog mogen invullen, maar de administratie en de facturatie van de diensten zou niet kunnen binnen de VDAB. Blijkbaar verschilt dat ook nog van regio tot regio. Een en ander is onwerkbaar als er niet snel duidelijkheid over komt. Het lid vraagt duidelijkheid over wat een PWA-beambte na 1 januari 2017 wel of niet mag doen voor een PWA-agentschap.

Op het snijvlak Werk en Welzijn is de tender activeringsbegeleiding verlengd tot eind 2016. De minister zal de maatregel vanaf 2017 inkantelen in het sluitend maatpak. Het lid had begrepen dat dit in het W2-decreet zou worden ingepast. De minister zoekt een oplossing binnen de activeringsstages, maar daarmee trekt hij misschien wel de stekker uit het W2-decreet. Als hij alles binnen het beleidsdomein Werk gaat regelen, wat zal dan de toekomst zijn voor W2? Hoe zal het decreet verder worden uitgevoerd?

Het verschil tussen een activeringstraject in W2 en de activeringsstages is voor het lid niet duidelijk. Over het W2-decreet is al vaak tussengekomen in de commissie. Nu is het tijd voor duidelijkheid en de minister kan die geven. Het wil weten of de richting die hij net heeft aangegeven ook de richting is van de minister. Is dit de juiste interpretatie?

De minister spreekt bij de passage over de lokale partnerschappen in de beleidsbrief over het streekbeleid, maar ook over wijkwerken en tijdelijke werkervaring. De minister wil een grotere betrokkenheid van de lokale besturen en pleit voor meer afstemming en samenwerking met de bovenlokale actoren. Rob Beenders onderschrijft die ambitie. Het is alleen niet duidelijk hoe die lokale betrokkenheid wordt ingevuld. Dat kan een lege doos blijven, maar ook een zeer goed werkend mechanisme zijn. Wat houdt die lokale betrokkenheid precies in en wat is de voldoende schaalgrootte om lokale partnerschappen af te sluiten? Dat is vooral belangrijk in het kader van wijkwerken.

1.4. Tussenkomsten van de Groenfractie

1.4.1. Tussenkomst van Imade Annouri

Imade Annouri vergelijkt de beleidsbrief met een nieuwjaarsbrief. De minister blikt erin terug op wat hij vorig jaar heeft gedaan en zegt welke accenten hij volgend jaar zal leggen. Namens de Groenfractie wil de spreker enkele algemene bedenkingen formuleren over de beleidsbrief.

In zijn beleidsbrief staat de minister bijna niet stil bij wat er nu gebeurt in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Thema's die nu leven bij heel wat mensen, komen volgens het lid niet aan bod in de beleidsbrief. Een voorbeeld daarvan is stress en burn-out. De afgelopen weken stond het in alle kranten. Het beroert de samenleving al veel langer. Tv-programma's, kranten, iedereen is erover bezig. Maar de woorden stress en burn-out komen niet voor in de beleidsbrief. Werkbaar werk wel op één pagina, stress en burn-out niet. Dat vindt Imade Annouri onvoorstelbaar.

Meestal is de kritiek dan dat het niet alleen een bevoegdheid is van Werk. Stress en burn-out hebben te maken met meerdere thema's en het is ook deels federale materie. Daar is het lid het helemaal mee eens, maar er is natuurlijk een hemelsbreed verschil tussen een gedeelde verantwoordelijkheid, een probleem aanpakken dat met meerdere factoren heeft te maken en er gewoon helemaal niets over zeggen.

De minister van Werk heeft de mogelijkheid om te monitoren op de Vlaamse arbeidsmarkt hoe het zit met de workload, met het werkvermogen van de Vlaamse werknemers, of die wel of niet onder druk staat. De Work Ability Index is al herhaaldelijk aan bod gekomen in de commissie. Daarvan heeft de minister twee jaar geleden gezegd dat hij die niet zou invoeren omdat hij er geen draagvlak voor vond. Maar op welke andere manier neemt de minister zijn verantwoordelijkheid op en zorgt hij ervoor dat hij dat wel kan monitoren?

Imade Annouri vraagt aan de minister hoe hij via de onderhandelingen met de werkgevers stappen vooruit zet in het investeren in werkbare loopbanen, die rekening houden met werkdruk en flexibiliteit en die ervoor zorgen dat mensen gemakkelijk ergens terecht kunnen als ze zich vragen stellen over hun eigen functioneren en bang zijn dat ze eruit zullen vallen, als ze het kortom bespreekbaar willen maken. Het lid mist de minister volledig in dat debat, de minister communiceert er niet over. Imade Annouri wil graag weten wat de minister daarvoor onderneemt en welke vooruitgang hij daarin boekt.

Heel wat jongeren blijven het probleem van discriminatie op de arbeidsmarkt ervaren – discriminatie op basis van leeftijd, afkomst, geslacht. Imade Annouri ziet daarover weinig concrete zaken in de beleidsbrief staan. Er wordt opnieuw een sensibiliseringscampagne aangekondigd, die in het najaar van 2016 zou worden uitgerold. Wat is de stand van zaken? De ministers zal dit met de stakeholders opvolgen en bijsturen. Kan de minister daar wat duidelijker over zijn? Welke resul-

taten wil hij bereiken? Waarop wil hij worden afgerekend? Imade Annouri blijft op dat punt op zijn honger zitten, doordat er geen concrete doelstellingen zijn. Er lijkt geen vooruitgang te zijn geboekt sinds het begin van de regeerperiode.

In de plenaire vergadering van 23 november 2016 was er een actuele vraag over jongeren op de arbeidsmarkt (*Actuele vragen* Vl.Parl. 2016-17, nr. 90). De minister verwees in zijn antwoord naar het doelgroepenbeleid. Het doelgroepenbeleid is voor de Groenfractie echter een instrument om mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt naar een job te begeleiden. De minister heeft dat opengetrokken naar alle jongeren, ook middengeschoolde jongeren, maar daar dient het volgens Imade Annouri niet voor. Het doelgroepenbeleid is net voor mensen in specifieke precaire situaties, laaggeschoolden, kwetsbare profielen en, wat Groen betreft, zelfs mensen met een migratieachtergrond. Jongeren vragen om relevante werkervaring te kunnen opdoen en daarvoor moeten andere middelen worden ingezet. De minister heeft in de plenaire vergadering aangegeven dat er via het doelgroepenbeleid voor wordt gezorgd dat ze gemakkelijker kunnen doorstromen naar de arbeidsmarkt. Waar zit de hoop en het perspectief voor die jongeren om relevante werkervaring op te doen?

Imade Annouri stelt vast dat de maatregelen die de minister wel aanhaalt in zijn beleidsbrief – los van de zaken die er compleet in ontbreken – dan weer heel onduidelijk zijn en voor heel veel vaagheid zorgen, zoals de tijdelijke werkervaring en het wijkwerken. Mensen weten niet goed wat er zal komen en wat ze moeten verwachten. Hoe de hervorming er zal uitzien, waar men precies wil terechtkomen, dat moet later nog blijken, via onder andere uitvoeringsbesluiten. Dat zorgt natuurlijk voor heel veel onduidelijkheid en vragen bij de betrokkenen. De minister moet daarom zo snel mogelijkheid duidelijkheid scheppen en de hervormingen concretiseren. Door mist te spuien, creëert de minister onrust en daar is niemand bij gebaat.

Imade Annouri concludeert dat de beleidsbrief volledig voorbijgaat aan onderwerpen die nu heel actueel en belangrijk zijn. In sommige gevallen wordt daar zelfs met geen woord over gerept. En over de zaken die wel aan bod komen, is er heel veel onduidelijkheid, die heel veel ongerustheid veroorzaakt. Voor de Groenfractie zijn dat gemiste kansen.

1.4.2. Tussenkomst van Wouter Vanbesien

Wouter Vanbesien stelt dat hij na het doornemen van de begroting en de beleidsbrief op zijn honger is blijven zitten. Er worden lekkere hoofdschotels aangekondigd, maar die zijn voor later. Als het gaat over het economisch beleid en de ondersteuning van het bedrijfsleven, vertrekt de beleidsbrief van twee uitgangspunten, namelijk vereenvoudiging en extra investering in innovatie en onderzoek en ontwikkeling. Dat zijn uitgangspunten die ook de Groenfractie belangrijk vindt.

Een overheid moet echter ook richting geven aan het economisch weefsel. Wat dat betreft, blijft Wouter Vanbesien op zijn honger. De minister zegt wel dat hij dat in de toekomst zal doen en hangt dat terecht op aan Visie 2050. De overheid zal daarbij richting geven aan de economie in twee transitiedomeinen, namelijk Circulaire economie en Industrie 4.0, waarbij men alle evoluties op het vlak van digitalisering, robotisering, datagedreven systemen enzovoort gaat introduceren in het Vlaamse bedrijfsleven. Het is inderdaad die richting die het bedrijfsleven in de toekomst moet opgaan. Het moet in de spits van het duurzaam ondernemen komen, en aan de top qua technologie. Wouter Vanbesien kijkt uit naar het debat over hoe dit zal worden bereikt. Er moet echter worden gewacht tot de transitiemanagers er zijn en zij met hun analyses en voorstellen zullen komen. Het lid hoopt dat er op dat moment toch nog tijd zal zijn om alle hervormingen die de minister nu aan het doen is met betrekking tot het ondersteuningsinstrumentarium voor

ondernemingen, opnieuw onder de loep te nemen, om te bekijken of die een effect hebben op de omvorming naar een circulaire economie en naar een economie die ook qua digitalisering en robotisering aan de top staat.

Wouter Vanbesien kijkt ook uit naar de innovatieve overheidsopdrachten. Als men de kritiek leest die het Rekenhof ter zake heeft gegeven en het antwoord van de minister daarop, dan ziet men daar al enigszins het mankement: er is geen duidelijke agenda van de regering over de richting waarin de economie moet innoveren. Volgens het lid heeft de minister zelf in zijn antwoord op het Rekenhof gesteld dat hij het ontbreken van een gedragen innovatieagenda bij de betrokken overheidsorganisaties als een van de belangrijkste risico's van het programma zag. Ook op dat punt stelde hij er met Visie 2050 te willen komen. Eventueel zouden ook de Toekomstverkenningen 2025 van de VRWI een bijdrage kunnen leveren. Wouter Vanbesien wijst erop dat hij er in het verleden voor heeft gepleit om die toekomstverkenningen echt als basis te nemen voor de richting die innovatie uit moet. De minister komt nu volgens het lid zelf tot de conclusie dat het toch wel wat moeilijk is voor innovatie en alle instrumenten ter zake, zoals innovatieve overheidsopdrachten, als er geen duidelijke agenda en richting is. Het lid pleit ervoor dat men echt aan de slag zou gaan met de transitieprioriteiten Circulaire economie en Industrie 4.0. Dat is aangekondigd voor het najaar van 2016, dus nog voor het jaareinde. Op basis daarvan moet men echter de vrijheid hebben om ook ter beschikking staande instrumenten opnieuw te hervormen.

Ook Wouter Vanbesien vindt dat er genoeg middelen naar fundamenteel onderzoek moeten blijven gaan. Onderzoek en ontwikkeling moeten ook duidelijk definieerbaar blijven. Er is de jongste maanden debat geweest over de vraag hoe men ter zake de vinger aan de pols kan houden, opdat er genoeg middelen zouden gaan naar onderzoek en ontwikkeling. Als men middelen generaliseert en niet meer kan bekijken welk effect ze hebben op innovatie, dan wordt een monitoringsysteem moeilijk.

Het Rekenhof heeft ook belangrijke kritiek gegeven op het Hermesfonds. Scherp gesteld, komt het erop neer dat het fonds een blanco cheque is. Zo kunnen de kredieten van de begroting van het Hermesfonds zoals ze worden gepresenteerd in het voorliggende document, bij de uitvoering een heel andere bestemming krijgen. In die zin is de begroting enigszins fictief. Hoe gaat de minister met die kritiek om?

Wouter Vanbesien sluit zich ook aan bij de vraag van andere leden in hoeverre er voor de kmo-groeisubsidie, de kmo-portefeuille en de transformatiesteun in voldoende kredieten is voorzien.

Ook de compensatie van de indirecte emissiekosten (carbon leakage) wordt vermeld in de beleidsbrief van de minister. Bij de toelichting van het Klimaatfonds staat dat er bijna 46 miljoen euro naar het Hermesfonds gaat voor de compensatie. In de beleidsbrief staat dat er in 2014 voor bijna 50 miljoen euro en in 2015 voor bijna 30 miljoen euro aan compensaties werd toegekend. Het grote verschil tussen die twee bedragen zou te maken hebben met de gedaalde termijnkoers van emissierechten. Betekent dat dat die koers nu opnieuw stijgt? Of hoe moet men die toename van de provisie voor carbon leakage begrijpen?

1.5. Tussenkomst van de N-VA-fractie

1.5.1. Tussenkomst van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy weigert mee te gaan in het negativisme dat blijkt uit andere tussenkomsten. Het is niet omdat men een andere visie heeft, dat alles minder goed is. Het lid vindt ook dat men zich moet beperken tot de eigen bevoegdheden, hoewel hij bereid is om over meer bevoegdheden te praten. Het beleid blijft binnen

de lijnen van de staatshervorming, omdat er blijkbaar nog geen draagvlak is om ruimer te gaan.

Er wordt gezegd dat de lokale besturen vragen hebben over de hervormingen. Iedere partij staat in voor zijn eigen werking, maar N-VA organiseert mandatarissendagen waarop informatie wordt gegeven over onderwerpen zoals tijdelijke werkervaring en wijkwerken. Er wordt dan geluisterd naar de vragen van lokale mandatarissen, die ook een antwoord krijgen. Of komt het sommigen misschien goed uit dat ze niet op vragen kunnen antwoorden?

De beleidsbrief van minister Muyters beschrijft de economische situatie. Na de economische crisis zijn er een aantal hoopvolle tekens van een herstellende economie. De motor slaat weer aan in Vlaanderen en dat wordt bevestigd in de cijfers: de werkloosheid daalt, de werkgelegenheid stijgt en Vlaanderen onderneemt opnieuw. Toch moeten men realistisch blijven, aldus Andries Gryffroy, de heropleving is zeer broos. De positieve dynamiek moet alle kansen krijgen en worden versterkt. De N-VA-fractie heeft er alle vertrouwen in dat de minister met zijn beleidsbrief op het juiste spoor zit.

De koppeling van de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie en Werk blijft een belangrijke meerwaarde. Ze kunnen niet los van elkaar worden gezien. Een bloeiende en dynamische economie steunt op een competitief, concurrentieel en stimulerend ondernemersklimaat. De ondernemingen zorgen dan voor tewerkstelling. Verder zijn wetenschap en innovatie cruciaal om antwoord te bieden op maatschappelijke uitdagingen.

De N-VA noemt de minister 'Philippe de hervormer' en vindt dat hij die naam waard is. De minister kan immers al een heel palmares voorleggen, en daarnaast staan er nog heel wat hervormingen in de steigers. Een aantal mijlpalen zijn de grondige hertekening van het beleidsdomein EWI met het nieuwe Agentschap Innoveren en Ondernemen, de vereenvoudiging van het instrumentarium om het ondernemerschap te stimuleren (met onder meer de kmo-portefeuille), de start van het clusterbeleid, het Vlaams doelgroepenbeleid (dat op 1 juli 2016 van start is gegaan), de tijdelijke werkervaring, de hervorming van de artikel 60-maatregel, de start van wijkwerken en de geplande hervorming van de opleidingsincentives voor werkenden.

In de politiek moet men op lange termijn bekijken hoe moet worden gewerkt aan de transitie van de economie. Daar zijn een aantal maatregelen voor nodig. Het gaat over de initiatieven rond Industrie 4.0, de proeftuin Internet of Things, de plannen voor een circulaire economie en de transversale beleidsnota Visie 2050. Volgens de minister zelf is het een cruciale uitdaging om het tempo van de hervormingen aan te houden. Er zijn stappen gezet, maar er moet wordt doorgezet.

Volgens Andries Gryffroy zijn er veel mensen die veranderingen willen. Zij zien wat beter kan of wat anders moet. Inzetten op veranderingen betekent dat een analyse moet worden uitgevoerd voor er keuzes kunnen worden gemaakt. Daarbij moet men vastgeroeste overtuigingen en schijnoplossingen in vraag durven te stellen. Effectieve veranderingen zijn een andere zaak. Veranderingsprocessen kennen altijd een vergelijkend patroon: alle begin is moeilijk en de uitdaging blijft om doelgericht door te zetten en te overtuigen. Plannen lijken abstract, maar naarmate ze worden uitgevoerd, worden ze concreter. Resultaten hebben dan ook tijd nodig. Andries Gryffroy heeft al meermaals gezegd: we like change but we don't like to change. Dat is de onrust waar sp.a en Groen naar verwijzen.

Andries Gryffroy verwijst naar punt 1.3.2. uit de beleidsbrief, over de toegang tot investeringsmiddelen. Heeft de minister er een verklaring voor waarom doorstartfondsen soms onvoldoende aanwezig zijn op de Vlaamse markt? Hoe zal het

toekomstige overleg tussen de overheid en de bankensector concreet worden ingevuld?

In datzelfde punt heeft de minister het over het dichten van de financieringskloof door de PMV. Wat zijn de concrete aanbevelingen uit de doorlichting om PMV te hervormen? Hoe zal de communicatie van PMV worden geëvalueerd? Worden alle ondernemingen voldoende bereikt? Hoe zal het concreet worden aangepakt om het bereik te verbeteren?

Punt 1.3.3. gaat over de uitbouw van een programmatorische aanpak voor slimme specialisaties en clusterpacten. Heeft de minister een idee welke nieuwe aanvragen voor speerpuntclusters in de pijplijn zitten?

Kent de minister al de krachtlijnen van de nieuwe FWO-evaluatieprocedure (punt 2.1.1)? Hoe zal die concreet worden ingevoerd?

Punt 2.1.2. gaat over de strategische onderzoekscentra. Er is een bevraging geweest onder de stakeholders in functie van open data en open access. Zijn er daarvan al resultaten gekend? Welke zijn die resultaten?

Hoe verloopt de verdere fusie van het Agentschap Ondernemen en het IWT tot het Agentschap Innoveren en Ondernemen (punt 3.1.2.)? Wat is de timing voor het ter beschikking stellen van het unieke e-loket?

In punt 4.2. gaat de minister in op het detailhandels- en handelsvestigingenbeleid. Is er al een evaluatie van het actieplan e-commerce? Hoe reageren ondernemers daar in het algemeen op?

Punt 5.2. gaat over het afstemmen van het subsidieapparaat op de Europese mogelijkheden en beperkingen. Wat is de verwachte impact van het herwerken van de Vlaamse besluiten voor O&O-steun conform de Europese regelgeving? Worden in de 'staatssteun transparantie website' ook alle vormen van ondersteuning door de diverse overheden opgenomen of zal dit in de toekomst gebeuren?

Bij punt 6.1. over EFRO-Vlaanderen en Interreg stelt Andries Gryffroy zich de vraag wat de timing is van de evaluatie van EFRO-Vlaanderen en Interreg. Welke Vlaamse accenten wil de minister daarin leggen?

Andries Gryffroy verwijst naar de samenwerking binnen de Europese Unie voor bedrijven (punt 6.2). Uit recente cijfers bleek dat de universiteiten via het budget van Horizon 2020 tot nu toe ongeveer 57 miljoen euro aan ondersteuning kregen. Aan de Vlaamse onderzoeksinstellingen werd 61 miljoen euro toegewezen. De Vlaamse kmo's staan pas op de zeventiende plaats. Voor een kmo is het aanvragen van een dergelijke ondersteuning via Horizon 2020 een zware administratieve rompslomp. Een kmo maakt meestal nog geen deel uit van een consortium. Daardoor vindt ze gemakkelijker toegang tot de Vlaamse ondersteuning, maar moeilijker tot een Europese ondersteuning. Hoe kunnen de Vlaamse kmo's verder worden gestimuleerd en logistiek ondersteund om toch aanvragen in te dienen?

In punt 7.10. gaat het over het aanscherpen van lokale partnerschappen. Wat is de evaluatie van de eerste indieningsrondes van de ESF-oproep voor een versterkt streekbeleid? Er zijn nog een aantal blinde vlekken. Wat zullen Gent en Antwerpen doen? Hoe kan er worden vormgegeven aan de samenwerking met lokale actoren, bijvoorbeeld in functie van wijkwerken en tijdelijke werkervaring?

Andries Gryffroy heeft ten slotte een vraag over innovatieve overheidsopdrachten (punt 10). Wat is de vooropgestelde timing voor het plan van aanpak voor het uitwerken van de innovatieve overheidsopdrachten?

1.5.2. Tussenkomst van Axel Ronse

Axel Ronse meent, in tegenstelling tot Imade Annouri, dat weinig ministers zo grondig met hun bevoegdheden aan de slag zijn gegaan en zo hard hebben hervormd als minister Muyters. Wat betreft de onderwerpen die vandaag actueel zijn, leest Axel Ronse in de beleidsbrief over werknemers wendbaar maken en voorbereiden op de digitale revolutie en een aantal initiatieven die expliciet gaan over discriminatie op de arbeidsmarkt. Hoewel stress en burn-out federale bevoegdheden zijn, probeert de minister via heel diverse kanalen en mogelijkheden iets te doen. De minister werkt samen met de minister bevoegd voor Welzijn, maar ook met de ministers van Onderwijs en Ruimtelijke Ordening. Hij kan dus ook terecht 'Philippe de verbinder' worden genoemd.

Een punctuele vraag van Axel Ronse gaat over het investeren in wendbare werknemers en opleidingen. Er wordt gefocust op probleemoplossende en zelflerende vaardigheden in de initiële loopbaan. De minister werkt met minister Crevits het nieuwe actieplan Ondernemend onderwijs uit. Dat plan is ondertussen uitgezet. Wanneer zal er een eerste evaluatie zijn? Wanneer kunnen de eerste resultaten worden verwacht?

Een volgende vraag gaat over het versterken van ondernemerscompetenties met het agentschap SYNTRA Vlaanderen. In de beleidsbrief wordt aangekondigd dat in het kader van sturend beleid vanaf september 2016 een vijftal flexibele en/of innovatieve trajecten en twee digitale experimenten worden gelanceerd. Het lid vraagt hierover nadere toelichting. Wat zijn de mogelijke verwachtingen?

Een voor het lid wezenlijk punt is de toegang tot ondernemerschap. Europa is wat dat betreft bijzonder duidelijk naar de regio's: zij moeten hun vestigingswetgeving en beroepskwalificaties hervormen en evalueren. De minister heeft een consultatieronde ingezet. Wat is de verdere timing daarvan en wat is de impact op het bevorderen van ondernemerschap en toegang tot het beroep? Daar zijn misschien ook linken naar de digitale economie te leggen.

Bij het arbeidsmarkt- en loopbaangericht uitbouwen van het vormings- en opleidingsaanbod, staat in de beleidsbrief dat het opleidingsaanbod van de VDAB een grondige update krijgt. Nu zijn er voorbereidende pilootprojecten. Ter ondersteuning van deze aanpak werkt VDAB in 2017 een nieuw onlineplatform uit. Welke criteria hebben prioriteit bij de update van het opleidingsaanbod? Axel Ronse is ervan overtuigd dat die tot een goed einde kan worden gebracht, ondanks andere berichten hierover.

De minister heeft het in de beleidsbrief over synergie en doelmatigheid in de opleidingsinstrumenten. In Vlaanderen is er een traditie om heel zorgvuldig om te gaan met de opleiding van werknemers. Er zijn heel veel maatregelen, misschien te veel, want het is een complex landschap. Zal de minister het opleidingsaanbod vereenvoudigen, zoals hij dat met de stages heeft gedaan? Er is alvast een Vlaamse erkenningscommissie BEV opgericht. Het budget voor BEV stijgt overigens in de begroting 2017 met 786.000 euro ten gevolge van een verwachte stijging van het aantal uit te betalen opleidingsuren voor de voorbereiding van de sociale verkiezingen in 2016. Het lid vraagt een stand van zaken van de hervorming van het opleidingslandschap. Is er al een voorstel van de sociale partners?

Duaal leren is al aan bod gekomen. Er wordt niet enkel meer op de schoolbanken geleerd. Een ander punt waar de minister hervormt, kansen geeft en verbindt, zijn de elders verworven competenties. In de EVC zit een link met tijdelijke werkervaring. Het zou mooi zijn om daar een formele erkenning aan te geven, zodat die ook echt door de jongeren kan worden gevaloriseerd. Ziet de minister een moge-

lijkheid om dit het komende jaar te bekijken en de EVC te koppelen aan tijdelijke werkervaring?

Er is in het kader van Visie 2050 een transitiemanager Industrie 4.0 aangeduid die volgens de beleidsbrief voor eind 2016 een transitienota zal voorleggen aan de Vlaamse Regering. Is die timing haalbaar? Misschien kan de commissie daar een aparte vergadering aan wijden.

De Vlaamse overheid kan proactief inspelen op de evoluties in de maatschappij, niet alleen transversaal, maar ook sectoraal. Op dat vlak is de minister bijzonder voluntaristisch. Hij zal de sectorconvenanten vernieuwen en aanpassen aan de thema's die vandaag relevant zijn. Op de ESF-website staat dat dit kan resulteren in een concrete bijdrage aan het regeerakkoord 2019 en in een input voor het transitieproject Levenslang leren en de dynamische levensloopbaan, dat wordt uitgewerkt in het kader van Visie 2050. Wat denkt de minister hierover?

Het voorstel van decreet houdende toekenning van een hinderpremie aan kleine ondernemingen die ernstige hinder ondervinden van openbare werken werd uitgewerkt door enkele commissieleden en goedgekeurd in de plenaire vergadering. Wanneer zullen de uitvoeringsbesluiten klaar zijn? Hoe zal dat concreet in het werk gaan?

De onbenutte bedrijfsgronden moeten versneld worden geactiveerd. Welke trajecten zal de minister daartoe uitwerken? Het verbeterde decreet op de brownfields werd recent goedgekeurd in de plenaire vergadering. Brownfields kunnen versneld worden herbenut. Hoe kunnen onbenutte bedrijfsgronden sneller worden geactiveerd?

Er is een arrest van de Raad van State over het decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid. Er zou een openbaar onderzoek moeten voorafgaan aan de voorschriften van de gemeente. Bij een RUP is er altijd een openbaar onderzoek nodig, maar indien men de voorschriften binnen een RUP zou aanpassen, dan moet er een openbaar onderzoek komen, zegt de Raad van State. Hoe zal hier gevolg aan worden gegeven? Het lid stelde deze vraag ook aan de minister van Omgeving.

Sinds 1 juli 2016 heeft Vlaanderen een belangrijke rol als assessor voor de Raad Werkgelegenheid en Sociale Zaken en voor migratiedossiers. Wat is de stand van zaken van de onderhandelingen over de herziening van het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de deelstaten inzake coördinatie en vertegenwoordiging bij de EU? Werden er reeds belangrijke dossiers besproken en beslissingen genomen?

Het reactiveren van talent kwam aan bod bij de werkhervattingstoeslag voor 55-plussers. Er zou een hervormingsvoorstel aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Wat is de timing hiervoor?

Sommigen doen wat smalend over de aanwervingsincentive voor langdurig werklozen. Maar de incentive is aangekondigd en in het komende jaar moeten knopen worden doorgehakt. De uitzendsector heeft ook al vragen gesteld. Hoe zal dat verder verlopen? De N-VA-fractie gelooft in de lijn die de minister heeft uitgezet voor de langdurig werkzoekenden en dat is maximaal inzetten op competenties.

Axel Ronse sluit zich tot slot aan bij de vraag van Andries Gryffroy over het aanscherpen van de lokale partnerschappen en de hervorming van het streekbeleid.

1.5.3. Tussenkomst van Miranda Van Eetvelde

Miranda Van Eetvelde verneemt in haar contacten met werkgevers, bijvoorbeeld met Atlas Copco, dat zij heel positief staan tegenover de STEM-opleidingen en het duaal leren. Er zijn al wat stappen in gezet, maar nog onvoldoende. Vlaanderen heeft tegenover het buitenland nog achterstand in te halen. Specifiek wat STEM betreft, wordt met het project Bos Online de evolutie van het internet of things op de voet gevolgd. Het programmeren als toekomstgerichte vaardigheid wil minister Muyters samen met de minister van Onderwijs gericht ondersteunen. Welke initiatieven kan de minister hier nemen? Ziet hij het programmeren als een onderdeel van de opleiding en vorming van werknemers?

De minister werkt mee aan het organieke decreet betreffende duaal leren en werken, met de bijbehorende uitvoeringsbesluiten. Zal de uitvoering van dit decreet kunnen starten in september 2017, of worden eerst de evaluaties van de proefprojecten afgewacht? Hoe denken partners als SYNTRA Vlaanderen daarover, vooral inzake de instroom van de leertijd?

Minister Muyters zal gesprekken starten met de Franse en Duitstalige Gemeenschap en met de buurlanden om tot een samenwerking te komen inzake leerovereenkomsten en werkplekken. Miranda Van Eetvelde vraagt zich af of dat dan naar analogie is met de individuele beroepsopleiding. Of is het enkel voor de studenten secundair onderwijs?

Met betrekking tot duaal leren en werken is het duidelijk dat bedrijven soms met financiële incentives over de streep kunnen worden getrokken om kwalitatieve werkplekken aan te bieden. Miranda Van Eetvelde vraagt of minister Muyters daarover al met werkgevers en werkgeversorganisaties heeft gesproken.

Met betrekking tot de betere aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt en het voorkomen en remediëren van ongekwalificeerde uitstroom plant de minister optimalisaties, zoals de uitwerking van een zelfinschattingstool voor kandidaat-OKOT-cursisten. Heeft deze tool dan vooral betrekking op het stimuleren en bewustmaken van wat een OKOT-traject is? Komen er concrete afspraken over de begeleiding en de opvolging van de cursisten? Wat met cursisten die toch zouden uitvallen tijdens de opleiding?

Minister Muyters blijft samen met de VDAB en met het beleidsdomein Onderwijs inzetten op een passend aanbod voor de NEET-jongeren, waarmee hij tegemoetkomt aan de aanbeveling van de Raad van de Europese Unie over de invoering van de Jongerengarantie. In het ontwerp van decreet houdende de implementatie van de zesde staatshervorming en houdende diverse bepalingen met betrekking tot het beleidsdomein Werk en Sociale Economie (*Parl.St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 971/1) streeft men er ook naar om NEET-jongeren strikter op te volgen en te activeren. Recent sprak minister Muyters over een samenwerkingsovereenkomst met De Ambrassade voor de opmaak van een actieplan voor NEET-jongeren. Miranda Van Eetvelde vraagt naar een stand van zaken.

Met een gemeenschappelijk kwaliteitskader zal minister Muyters ervoor zorgen dat de opleiding en de EVC-projecten die naar dezelfde beroepskwalificaties leiden, garanderen dat personen die het traject hebben doorlopen effectief eenzelfde geheel van competenties bezitten. Samen met de minister van Onderwijs zal hij het gemeenschappelijk kwaliteitskader omzetten in regelgeving. De scholen kennen ondertussen heel goed de tiendagenregeling en tekenen daar graag op in. Er zijn meer dan 2800 opleidingsacties en de kans bestaat dat de vraag vanuit de scholen nog zal stijgen, meent Miranda Van Eetvelde. Zijn er nog meer mogelijkheden om de VDAB-infrastructuur te delen? Hoe staat minister Muyters daartegenover?

De loopbaancheques zijn nog altijd zeer succesvol. In het eerste kwartaal van 2016 lag het aantal loopbaancheques 30 percent hoger dan het gemiddelde van vorig jaar en die trend blijft nog stijgen. Ook het aantal gemandateerde loopbaancentra is gestegen. Toch kan de deelname van de kansengroepen aan de loopbaanbegeleiding beter. Hoe kunnen meer mensen uit de kansengroepen de weg naar loopbaanbegeleiding vinden?

Dienstencheques zijn een schitterend instrument om werk en gezin te combineren. Het lid is zeer tevreden dat daar voorlopig niet aan wordt geraakt. Zij heeft een vraag over het dossier over de geldboete van Sodexo. Heeft minister Muyters al contact gehad met Sodexo? Hebben zij een actieplan om de doelstelling inzake de digitalisering van de dienstencheques te behalen?

Heeft minister Muyters een idee hoe de gesprekken over het wijkwerken verlopen tussen de PWA-beambten en de VDAB? Kan er, in samenwerking met de VVSG, meer worden gedaan om de lokale besturen mee te krijgen? Staan daar financiële middelen tegenover?

Miranda Van Eetvelde staat vervolgens stil bij het realiseren van een aanbod op maat voor jonge werkzoekenden. Het lid vindt dat er in verleden al veel is gedaan en er staat nog heel wat in de steigers. Ze betreurt dat Imade Annouri ervan uitgaat dat heel wat jongeren de weg naar de arbeidsmarkt niet vinden. 78 percent van de jongeren vindt wel de weg naar de VDAB en de arbeidsmarkt en gebruikt de tools. Dat betekent niet dat de andere 22 percent niet moet worden geholpen. Maar de jongeren moeten – als ze van school komen – ook zelf initiatief nemen om bepaalde stappen te zetten naar de arbeidsmarkt.

Er moet enorm veel aandacht gaan naar het snijvlak Werk-Welzijn. Kan de minister meer duidelijkheid geven over de uitvoeringsbesluiten van W²?

In het activeringsbeleid komen er heel wat nieuwe taken op de VDAB-medewerkers af, bijvoorbeeld het screenen van PWA-werknemers en het begeleiden van vluchtelingen. Miranda Van Eetvelde vraagt zich af of er voldoende opleidingsmomenten zijn voor de VDAB-bemiddelaars en -consulenten. Kunnen ze al die taken nog bolwerken?

2. Antwoord van de minister

Minister *Philippe Muyters* heeft de technische vragen over de begroting Economie, Wetenschap en Innovatie, over het Hermesfonds en over de begroting Werk schriftelijk beantwoord. Ze worden als bijlagen aan dit verslag toegevoegd.

2.1. Algemeen

Als algemene opmerking geeft de minister mee dat hij de beleidsbrief een heel nuttig instrument vindt om plannen op te stellen voor het komende werkjaar. In augustus wordt de beleidsbrief al voorbereid, maar natuurlijk is op dat moment nog niet alles al in detail voor het volgende jaar uitgewerkt. Vele vragen van de leden handelen over de concrete uitwerking van wat in de beleidsbrief staat, maar dat is net wat in het komende werkjaar nog vorm moet krijgen.

Sonja Claes suggereerde om in de omgevingsanalyse een vergelijking te maken met de beste regio's in Europa. De minister vindt dit een terechte opmerking. Hij stelt voor dat het lid daarover een schriftelijke vraag indient.

2.2. Werk

Emmily Talpe had een vraag over de ondersteuning van de langdurig werklozen. De minister kan melden dat de aanwervingsstimulans intussen is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Na drie maanden krijgt de werkgever een premie van 1250 euro voor een aanwerving met een contract van onbepaalde duur, en na een jaar een premie van 3000 euro. Interimarbeid is daarvan uitgesloten, maar er is toch een oplossing voor gevonden. Als het uitzendkantoor zelf een langdurig werkloze tewerkstelt met een contract van onbepaalde duur, dan kan die ook in aanmerking komen voor de premie. Indien een langdurig werkloze via interim aan het werk is gesteld en binnen drie maanden wordt aangeworven, dan is ook de aanwervingsstimulans van kracht. Dat is een oplossing waarbij interim als kanaal van aanwerving maximaal kan worden benut.

Peter Van Rompuy maakte opmerkingen over de kwaliteit van de nieuwe jobs. Maar in het algemeen mag de rol van interimjobs volgens de minister niet worden onderschat, zeker niet als opstap naar een reguliere job.

Zeer recent heeft minister beslist om de overgang van PWA naar wijkwerken uit te stellen. Bij de instanties die PWA'ers in dienst hebben, was er nogal wat commotie over de praktijk in de toekomst. Zullen er nog PWA-werknemers zijn die de kinderen helpen oversteken aan de schoolpoort? Zullen er nog PWA'ers zijn die soep verdelen in de middagpauze in de scholen? De minister gelooft echt in het nieuwe systeem van wijkwerken. Het kan tot een win-winsituatie leiden. Maar er zijn twee grote voorwaarden: de kwalitatieve plaatsen in de scholen, de lokale besturen en elders moeten zoveel als mogelijk bewaard blijven, en de juiste werkzoekenden moeten ernaartoe worden geleid. Om de commotie weg te nemen en de tijd te nemen om de nodige gesprekken te voeren, heeft de minister de inwerkingtreding met zes maanden uitgesteld. Op 1 januari 2018 kan het wijkwerken starten.

De gemeenschapsdienst is een federale aangelegenheid en het is aan federaal minister Kris Peeters om dat te realiseren.

Ook inzake wendbaar en werkbaar werk zitten heel wat bevoegdheden op federaal niveau. Dat is ook het antwoord van de minister op het verwijt van Imade Annouri dat er weinig wordt gedaan rond burn-out en stress. Voor Vlaanderen is het competentiebeleid een van de belangrijke hefbomen voor het tegengaan van burn-out en stress. Wie iets doet wat hij kan doen en wat hij graag doet, heeft een grotere kans op wendbaar en werkbaar werk.

Inzake de begeleiding van vluchtelingen maakt Emmily Talpe melding van problemen met Partena. De minister heeft navraag gedaan bij de VDAB en Partena, maar daar had men geen weet van problemen.

De minister had ook de indruk dat het lid vroeg om speciale inspanningen te doen voor de vluchtelingen, maar de minister wil voor vluchtelingen dezelfde dienstverlening realiseren als voor elke werkzoekende.

Er was ook de vraag of de leerstoel over arbeidsmarktintegratie van mensen met een buitenlandse herkomst, waaronder vluchtelingen en asielzoekers, niet te laat kwam. De minister stelt dat is voorzien in twee tussentijdse rapporteringen en daardoor komt het studiewerk zeker niet te laat. Tussentijdse inzichten kunnen al helpen bij het beleid.

Diverse leden vroegen hoe het staat met de sensibiliseringscampagne inzake discriminatie. De minister legt uit dat de samenwerking met het bureau dat de campagne zou doen, moest worden stopgezet omdat er duidelijke meningsverschillen waren tussen het bureau en de regering en de sociale partners. Nu wordt

samen met de sociale partners bekeken hoe de draad opnieuw kan worden opgenomen. Dit is heel recent nieuws. Niettegenstaande er verschillende gesprekken zijn gevoerd met het gekozen bureau kon de samenwerking niet tot een goed einde worden gebracht.

Inzake het Actieplan Bestrijding Arbeidsgerelateerde Discriminatie worden momenteel de opmerkingen van de sociale partners verwerkt.

De Raad van State heeft in verband met de omzetting van de Single Permit-richtlijn en de aanwerving van buitenlandse werknemers inderdaad gevraagd naar een overeenkomst met de federale overheid. De minister probeert daaraan nu alle voorrang te verlenen, zodat dat de richtlijn zo snel mogelijk kan worden omgezet.

Er werd gevraagd naar de stand van zaken van de grondige hervorming van het opleidingsaanbod. De sociale partners hebben eind november een akkoord bereikt en hebben dit op 2 december 2016 aan de regering voorgesteld op een informele VESOC-vergadering. De afspraak is gemaakt dat de minister op basis van het voorstel van de sociale partners zelf een voorstel zal formuleren aan de Vlaamse Regering. Als dat voorstel is goedgekeurd door de Vlaamse Regering, zal het opnieuw aan de sociale partners worden voorgelegd. De verdere uitwerking zal dan gezamenlijk gebeuren.

Er gaat 3,5 miljoen euro naar opleidingscheques.

De update van het opleidingsaanbod bij de VDAB is gebeurd. De criteria worden bepaald door de raad van bestuur van de VDAB.

Bart Van Malderen vroeg een overzicht van lopende projecten bij de VDAB zoals de Methodenmix en dergelijke maar de minister stelt voor dat het lid hierover een schriftelijke vraag stelt.

Dat het budget voor betaald educatief verlof in 2017 stijgt met 786.000 euro is te verklaren door de sociale verkiezingen in 2016.

Inzake outplacement en collectief ontslag wil de minister eerst voor de juridische inkanteling in de Vlaamse regelgeving zorgen. Er zijn momenteel nog geen plannen voor een wijziging van de regeling inzake outplacement en collectief ontslag. Eerst moet juridische zekerheid worden geboden.

Wat betreft de werkervaringstoeslag voor 55-plussers, wacht de minister op een voorstel van de sociale partners.

De VDAB concretiseert de vacaturematching voor oudere werkzoekenden en de SWT'ers.

Met de RSZ-korting voor zowel aanwerving als retentie van 55-plussers wordt ingezet op deze doelgroep. Dat wordt gecombineerd met de instrumenten voor het opdoen van werkervaring. Daarmee zijn de stappen gezet die Vlaanderen kan en moet nemen.

Wat de vraag over de elektronische dienstencheques betreft, verwijst de minister naar zijn antwoord op recente vragen om uitleg in de commissie (*Vragen om uitleg* Vl.Parl. 2016-17, nr. 320 en 360). De doelstelling van 95 percent elektronische dienstencheques wordt niet verlaten.

Er zijn momenteel geen extra budgettaire middelen om de dienstencheques uit te breiden voor alleenstaanden. Het behouden van wat er vandaag bestaat, is op zich al geen eenvoudige zaak. Dat is ook gebleken uit de begrotingsbesprekingen.

De evaluatie van het schrappen van de 60 percentregel inzake de tewerkstelling bij dienstenchequeondernemingen wordt uitgevoerd. De minister hoopt daarmee nog in december naar de sociale partners te kunnen gaan.

Verschillende leden stelden vragen over W2. De tenders rond activerende begeleiding blijven in 2017. Via een besluit van de Vlaamse Regering zal de activeringsstage een duidelijke wettelijke basis krijgen, wat tot nu toe nog niet het geval was. Er komen ook afspraken over de uitvoering van het W2-decreet. Zodra die afspraken volledig rond zijn, zullen ze worden bekendgemaakt door de drie betrokken ministers.

Sonja Claes vroeg naar de impact van het stopzetten van de jongerenbonus op het stelsel van duaal leren en werken. Het stopzetten van de jongerenbonus geldt volgens de minister niet voor het duaal leren en werken.

Op de vraag van Bart Van Malderen naar de timing van het ontwerp van decreet betreffende het duaal leren en werken antwoordt de minister dat de datum van 1 september 2017 voor hem en voor minister Crevits nog altijd vooropstaat. Als dat niet zou lukken, dan moet het zo snel mogelijk gebeuren.

Miranda Van Eetvelde vroeg naar een stand van zaken van de financiële incentives voor kwalitatieve werkplaatsen. Die werden nog niet besproken met de werkgeversorganisaties. De minister neemt de opmerkingen van het lid over de optimalisatie van de inschattingstool voor OKOT-cursisten mee.

Het strikt opvolgen van de NEET-jongeren door de VDAB komt aan bod bij de bespreking van het ontwerp van decreet houdende de implementatie van de zesde staatshervorming in het beleidsdomein WSE (*Parl.St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 971/1). De rol van de VDAB inzake de NEET-jongeren wordt daarmee in een decreet opgenomen.

De opleiding op niveau van de beroepskwalificaties wordt georganiseerd door SYNTRA en de VDAB maar de uitreiking gebeurt door het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen. Dat zal in de toekomst zo blijven.

Wat de elders verworven competenties betreft, wil de minister samen met de minister van Onderwijs tegen 2018 een kwaliteitskader creëren voor het derde spoor.

Aan Axel Ronse meldt de minister dat er nog geen evaluatie van het Actieplan Ondernemend Onderwijs is gepland, maar dat die zeker zal gebeuren. Voor een antwoord op detailvragen zoals bijvoorbeeld over de flexibele en innovatieve trajecten bij SYNTRA en de verwachtingen daaromtrent stelt de minister voor hierover een schriftelijke vraag in te dienen.

De minister zal de SERV-aanbevelingen in verband met de loopbaandienstverlening meenemen.

Sinds kort worden de huisartsen betrokken bij de loopbaangeleiding van kansengroepen. De minister is effectief op zoek naar een manier om de kansengroepen meer aan bod te laten komen.

Voor een evaluatie van de lopende sectorconvenanten is het nog te vroeg, maar de evaluatie komt er zeker in de toekomst. In 2017 moet de basis worden gelegd en een kader voor de toekomstige sectorconvenanten worden gecreëerd.

De minister heeft de VDAB opdracht gegeven om het beleid inzake evenredige arbeidsdeelname en diversiteit (eerste spoor) strikter op te volgen en dat gebeurt ook. Sonja Claes wees op het ontbreken van resultaatsverbintenissen. In het derde spoor van EAD werd 30 percent resultaatsverbintenissen opgenomen. In alle bestaande tenders inzake EAD zijn resultaatsverbintenissen opgenomen.

Wat betreft de uitbreiding van de Vlaamse ondersteuningspremie naar doelgroepmedewerkers, blijft de premie bewaard voor wie doorstroomt van de sociale economie naar een reguliere functie in of buiten de sociale economie.

Yasmine Kherbache liet in haar betoog uitschijnen dat alles ongelooflijk slecht gaat. Die deprimerende analyse strookt volgens de minister niet met de resultaten die er zijn. Hij is het dan ook niet altijd eens met haar opmerkingen, soms deels wel en soms helemaal niet. De minister wijst erop dat er meetbare doelstellingen in de beheersovereenkomst van de VDAB zijn opgenomen en ook in alle tenderovereenkomsten die worden gesloten. Verder zijn er de doelstellingen van het Pact 2020. Er zitten voor het eerst ook resultaatsverbintenissen in de samenwerkingsakkoorden die worden afgesloten met bijvoorbeeld werknemers- en werkgeversorganisaties. Resultaatsverbintenissen komen nu meer dan in het verleden aan bod.

Wat betreft de vragen over de jeugdwerkloosheid en het onderzoek van De Ambrassade, verwijst minister Muyters naar zijn antwoord op een recente actuele vraag (*Actuele vragen* Vl.Parl. 2016-17, nr. 90).

De evaluatie van de WIJ!-trajecten is nog niet beschikbaar.

De minister is het verder niet eens met de opmerkingen van Yasmine Kherbache over de onzekerheid in het onderste segment van de arbeidsmarkt, de sociale dumping en de impact van de besparingen en de digitalisering op de arbeidsmarkt. Het is zeker niet zo dat het beleid ter zake stilstaat of dat er een gemiste kans is. Dit wordt op een pragmatische manier aangepakt.

De vragen van het lid over de begroting werden schriftelijk beantwoord. De bestemming van de middelen die vrijkomen omdat er bijvoorbeeld transities zijn in het doelgroepenbeleid, stopzettingen of uitdovende maatregelen zoals de gesco's, is nog niet gekend. De toewijzing zal worden ingevuld naarmate die middelen beschikbaar worden. De minister zal de voorstellen ook eerst binnen de regering bespreken.

Andries Gryffroy vroeg naar een evaluatie wat de nieuwe lokale partnerschappen betreft. Er kunnen in een derde en laatste ronde nog projecten voor een versterkt streekbeleid worden ingediend tot 31 maart 2017. Nadien kan een stand van zaken worden opgemaakt van de projecten die er al dan niet zijn.

2.3. Economie, Wetenschap en Innovatie

Willem-Frederik Schiltz stelde een vraag over de startnota voor de transitieprioriteit Circulaire economie. De minister antwoordt dat binnen de Vlaamse Regering werd afgesproken dat alle startnota's samen klaar moeten zijn. Voor alle nota's zal met andere woorden dezelfde einddattum gelden. Vermoedelijk zal dat begin 2017 zijn. Er volgt dan een open bespreking van die startnota's in het parlement.

De minister meent dat Wouter Vanbesien hem verkeerd heeft begrepen met betrekking tot Circulaire economie en Industrie 4.0. De minister wil hiermee benadrukken dat die ontwikkelingen belangrijk zijn, maar dat is iets anders dan een richting aangeven. Circulaire economie en Industrie 4.0 zijn noodzakelijk, maar die dynamiek is iets wat bottom-up komt, vanuit de bedrijven. Er moet niet vanuit de overheid beslist worden wat dit voor Vlaanderen moet betekenen. De minister vindt

dan ook niet dat op basis daarvan de bestaande instrumenten opnieuw moeten worden gescreend en gewijzigd.

Over de toegang van het ondernemerschap was er een vraag in verband met de Vestigingswet. Er wordt volop gewerkt aan de consultatie. Zodra de resultaten gekend zijn, zullen die worden bekendgemaakt. De afstemming van de SYNTRA-ondernemingstrajecten op de Vlaamse kwalificatiestructuur is uitgewerkt samen met Onderwijs.

De minister wil het parlementair initiatief rond de Handelshuurwet alle kansen geven. Hij wacht de resultaten af.

Er waren vragen van verschillende leden over de 46 miljoen euro provisie voor wetenschap en innovatie. Het is de bedoeling dat dit bedrag naar fundamenteel onderzoek gaat. Het werd voorlopig op een provisieartikel gezet omdat de minister eerst de evaluatieprocedures van het FWO wil hervormen. Die hervorming gaat de goede richting uit en de minister heeft er alle geloof in dat ze positief zal worden afgerond. Zodra dat is gebeurd, kan de provisie worden overgeschreven. Het bedrag is in ieder geval bestemd voor fundamenteel onderzoek.

De minister kan Bart Van Malderen dan ook geruststellen: het niet-gericht onderzoek blijft voor hem belangrijk en hij zal het blijven ondersteunen. De provisie van 46 miljoen euro toont dat aan.

De andere opmerkingen omtrent het FWO neemt de minister mee naar de verdere besprekingen.

In het clusterbeleid gaat de vermelde 40 miljoen euro naar projecten die binnen de speerpuntclusters kunnen worden gerealiseerd. De gesprekken over de clusters lopen. Naast de drie bestaande speerpuntclusters en de energiecluster verwacht de minister begin volgend jaar de cluster rond de voedingsindustrie.

Wat betreft de innovatieve bedrijvenclusters is het inderdaad de bedoeling een tweede oproep te doen, maar eerst moet het resultaat van de cluster uit de eerste oproep worden geëvalueerd.

De minister denkt niet dat er bijkomende initiatieven moeten komen inzake O&O bij kmo's, zoals door Bart Van Malderen gevraagd. Er zijn in de eerste plaats de clusters waarin de kmo's en de innovatieve kmo's duidelijk hun rol kunnen en moeten vervullen en waar er duidelijk een stimulans aanwezig is. Er zijn de innovatiecentra die blijven bestaan. Binnen de kmo-portefeuille en de groeisubsidie en ook voor de innovatievolgers zijn er volgens de minister voldoende initiatieven om de kmo's bij O&O en innovatie te betrekken.

Andries Gryffroy wees op de slechte score van de Vlaamse kmo's met betrekking tot samenwerkingen binnen de Europese Unie. De minister benadrukt dat het Nationaal Contactpunt, het FWO en het Agentschap Innoveren en Ondernemen daarop inzetten, maar erkent dat het zeker beter kan. Kmo's hebben soms ook schrik om de stap naar Europese steun te zetten.

Een deel van de middelen voor onderzoekinfrastructuur is inderdaad naar sportinfrastructuur gegaan, zoals door Willem-Frederik Schiltz opgemerkt. De minister had een eerste inschatting gemaakt van de onderzoekinfrastructuur die zou kunnen worden gesubsidieerd. Omdat er een overschot bleek te zijn en omdat de Vlaamse Regering wil blijven investeren, heeft de minister dat eenmalig overgebracht naar sportinfrastructuur.

Wat de innovatiecentra en de rol na de eenmaking ervan betreft, verwijst de minister naar zijn antwoord op een recente vraag om uitleg in de commissie (*Vragen om uitleg* Vl.Parl. 2016-17, nr. 30).

De innovatiesteuntrajecten worden verlengd binnen de mogelijkheden die Europa biedt. Wat de innovatieve overheidsopdrachten betreft, verwijst de minister naar de op 28 oktober 2016 door de Vlaamse Regering goedgekeurde visienota, waarin meer details kunnen worden gevonden.

Er was een vraag over de Winwinlening en crowdfunding. Het deel van de crowdfunding is gebeurd. De PMV heeft daarvoor de nodige samenwerkingen opgezet.

De taxshelter voor starters is een maatregel die op het federale niveau is genomen. Het is volgens de minister niet nodig om daarbovenop in de Winwinlening nog een extra opening naar aandelen en kapitaal te maken.

Er wordt door de PMV en het kabinet van de minister grondig werk gemaakt van de herstructurering van de PMV naar aanleiding van de audit van het Rekenhof.

An Christiaens stelde een vraag over 200 miljoen euro aan middelen die ongebruikt zouden blijven op de kredietlijnen van de Gimv. De minister antwoordt dat hij daarin niet kan tussenkomen. De Gimv is een beursgenoteerd bedrijf en het is dan ook de raad van bestuur die daaromtrent de nodige beslissingen moet nemen. Het zou een verkeerd signaal zijn indien de overheid zou bepalen in welke richting een beursgenoteerd bedrijf die kredietlijnen moet aanwenden.

Wat betreft de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen zal de minister voor eind 2016 een voorstel van samenstelling aan de Vlaamse Regering voorleggen. Het decreet dat de VRWI opheft, ligt ter bespreking voor in de commissie (*Parl.St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 946/1).

Wat betreft de Strategische Transformatiesteun moet 2016 buiten beschouwing worden gelaten. De bestaande achterstand in STS is weggewerkt. In vergelijking met de begroting 2015 wordt in de begroting 2017 5 miljoen euro op STS bespaard.

Wat de herontwikkeling van de Ford-terreinen betreft, is de evaluatiecommissie bezig met het dossier. De minister vraagt te wachten tot januari 2017. Op dit ogenblik is er geen nieuws te melden.

In het dossier van de uitbreiding van de ontwrichte zones zijn de beslissingen genomen. De minister heeft besloten om geen problemen te creëren en enkel de zones rond het Albertkanaal mee te nemen in de uitbreiding.

De evaluatie van de kmo-portefeuille is nog niet gepland maar de minister wil die zeker nog laten uitvoeren.

Ook de fusies inzake onderzoek en ontwikkeling zullen worden geëvalueerd. Wat imec-iMinds betreft, staat in het convenant dat zij na één jaar de integratie van de twee bedrijven in hun verslag moeten bespreken. De fusie tussen de Herculesstichting en het FWO zal worden geëvalueerd in 2018.

De fusie van het Agentschap Ondernemen en het IWT is volgens de minister zeer goed verlopen en is zo goed als verteerd. Op de realisatie van het unieke e-loket kan op dit moment nog geen specifieke datum worden gekleefd.

Het is nog te vroeg om al een tipje van de sluier te lichten in verband met de verdere vereenvoudiging van de instrumenten.

De resultaten van de stakeholdersbevraging rond open data en open access zijn nog niet bekend.

Ten aanzien van 'the internet of things' neemt de minister met de STEM-academies extra initiatieven en ondersteunt dit aspect ook financieel.

Wat betreft de opmerking van Bart Van Malderen over de effectiviteit van het Hermesfonds wijst de minister erop dat hij geen kritiek heeft op hoe het Hermesfonds vandaag werkt. Er is wel een efficiëntieoefening aan de gang. Voor instrumenten die jarenlang worden gebruikt, is het altijd nuttig na te gaan of ze niet nog efficiënter kunnen in de toekomst.

Met betrekking tot de 'carbon leakage' bevestigt minister Muyters dat de koers omhoog gaat. De EU allowance unit wordt als richtlijn gebruikt om de begroting op te stellen. Er is een stijging van 6,17 in 2016 naar 7,8 euro als verwachte koers in 2017.

Een stand van zaken van de convenanten met de strategische onderzoekscentra kan worden opgemaakt, maar de minister heeft die op dit moment niet.

Aan Andries Gryffroy antwoordt minister Muyters dat het overleg met de bankensector blijft lopen. Er wordt gekeken waar en hoe met doorstartfondsen kan worden gewerkt, maar de minister heeft daar nog niet alle details van.

Er loopt een onderzoek dat als basis zal dienen voor een evaluatie van het actieplan e-commerce. De minister verwacht de resultaten daarvan begin 2017. Hij geeft wel al mee dat een duizendtal handelaars de 'e-scan' hebben gedaan en dat de website in een jaar tijd bijna vijftigduizend bezoekers telde. Er is dus zeker een effect, maar voor een echte evaluatie is het wachten op het onderzoek.

Aan Axel Ronse antwoordt de minister dat de uitvoeringsbesluiten voor de hinderpremie worden genomen zodat de premie op 1 juli 2017 operationeel kan worden.

Hetzelfde lid stelde ook een vraag over de onbenutte bedrijfsgronden. Het administratief proces van de brownfieldconvenanten kan worden versneld met de beslissingen die al zijn genomen. Verder neemt de regering op verschillende vlakken de nodige initiatieven voor het ter beschikking stellen van bedrijventerreinen. Er zijn verschillende sporen zoals het decentraal medebeheer om de informatie update te houden, de verdere ondersteuning van het management van bedrijventerreinen en een betere inzet van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten.

De vraag over het advies van de Raad van State over het decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid is een vraag voor minister van Omgeving Schauvliege, aangezien de VCRO moet worden aangepast. De aanpassing is volgens de minister wel meegenomen in de zogenaamde codextrein.

3. Replieken

Willem-Frederik Schiltz begrijpt dat de minister over een aantal punten nog geen verdere details kan geven of nog geen tipje van de sluier wil oplichten. Het lid kijkt uit naar de startnota over circulaire economie die voor begin 2017 wordt verwacht.

An Christiaens stelt vast dat nog veel werk moet worden verricht en maatregelen moeten worden uitgewerkt. Het lid is tevreden dat de aangekondigde evaluaties eraan komen. Er is beslist om de steunzones uit te breiden, maar dan specifiek naar gebieden ingenomen door incubatoren en gebieden met een brownfieldproject. Er wordt echter gemeld dat federaal minister van Financiën Van Overtveldt

het koninklijk besluit voor de inwerkingtreding ervan om een of andere reden niet zou nemen. Kan minister Muyters daarover uitleg geven? Kan hij er bij de federale minister op aandringen om het nodige te doen om de aangekondigde uitbreiding in werking te laten treden?

Yasmine Kherbache stelt vast dat de minister nog niet kan antwoorden op haar vraag naar een meerjarenperspectief van de middelen voor het doelgroepenbeleid. Het lid zal dit blijven opvolgen.

Wat betreft haar algemene bedenkingen herhaalt het lid wat ze in haar eerdere tussenkomst aangaf: het arbeidsmarktbeleid getuigt van veel te weinig ambitie en resultaatgerichtheid. Yasmine Kherbache stelt dat zij die opmerking zeer punctueel heeft onderbouwd, maar dat het antwoord van de minister opnieuw van weinig ambitie getuigt. Het lid gaat ervan uit dat minister Muyters kritische commentaren ter harte neemt. Het Nieuwsblad van 28 november 2016 moet volgens haar de minister helemaal hebben gedeprimeerd, en zij citeert: "Een rondvraag bij arbeidsmarktspecialisten schetst een vernietigend beeld van het activeringsbeleid van de regering. Het was nochtans een belofte van de regering-Bourgeois om werklozen sneller weer aan het werk te krijgen.". Deze analyse van het arbeidsmarktbeleid is volgens het lid veel explicieter en scherper dan haar vooral inhoudelijke commentaren. De minister moet een ernstig antwoord geven op de opmerkingen die in het parlement worden gemaakt. Het is te gemakkelijk om kritiek weg te wuiven. Yasmine Kherbache hoopt dat de minister van Werk in de tweede helft van de legislatuur de kritiek ter harte zal nemen en in de komende jaren wel resultaten zal willen boeken.

Rob Beenders wil bijkomende verduidelijkingen over de PWA-hervorming. Hij vernam zoals iedereen dat de hervorming met zes maanden wordt uitgesteld. Alle argumenten daarvoor worden in de commissie al maanden naar voren gebracht, met name dat er onduidelijkheid en ongerustheid is op het terrein. In de vorige commissievergadering werd dat nog ontkend door Andries Gryffroy, die liet uitschijnen dat het sp.a is die de ongerustheid veroorzaakt. Nu blijkt dat met exact diezelfde argumenten de hervorming zes maanden wordt uitgesteld. Dat zal de ongerustheid zeker niet doen afnemen. Het lid hoopt dat er nu met de zes maanden uitstel geen twaalf maanden ongerustheid zal zijn.

Er is volgens Rob Beenders vanuit de VDAB een korte communicatie vertrokken naar de PWA-beambten. Die bevatte echter niet veel informatie. Het lid vraagt de minister meer uitleg: blijven de taken van de PWA-beambten behouden na 1 januari? Zal er inderdaad, zoals de minister in zijn persbericht stelde, inhoudelijk niets meer wijzigen? Waarom werd er dan uitgesteld, als er niets meer wijzigt? Indien er enkel om praktische redenen wordt uitgesteld, had de minister de hervorming ook kunnen laten doorgaan. De ongerustheid was er immers om inhoudelijke redenen en daarover moet nog een discussie kunnen worden gevoerd.

De minister verwees in verband met het dossier van de Ford-terreinen naar januari 2017, maar het is het lid ontgaan wat er dan in januari precies te gebeuren staat.

De minister heeft inzake W² een oplossing gevonden voor de tenders. Rob Beenders vraagt wat de rol van de minister nog zal in het overleg over de verdere uitrol van het W²-decreet.

Minister *Philippe Muyters* antwoordt aan Yasmine Kherbache dat hij wel degelijk rekening houdt met elke commentaar, maar dat hij soms depressief wordt als hij ze hoort. De minister is niet zo negatief over de tot nu toe geboekte resultaten. De werkloosheidscijfers nemen nu al meer dan een jaar af, zelfs in provincies waar dat altijd zeer moeilijk was. Langdurig werklozen geraken ook meer aan werk. De werkzaamheidsgraad en het aantal mensen dat werkt, is nog nooit zo hoog

geweest. Er zijn veel nepstatuten omgezet in duidelijke statuten of opnieuw activerend gemaakt. De minister vindt het dan sterk dat het lid zegt te hopen dat hij nu eindelijk resultaten zal boeken, maar dat is nu eenmaal het parlementaire spel van oppositie en meerderheid. Inhoudelijke opmerkingen zal hij altijd bekijken, maar Yasmine Kherbache wekte de indruk dat er volstrekt niets draait op de arbeidsmarkt en dat Vlaanderen met de grootste werkloosheid kampt. Er werden volgens de minister al veel resultaten geboekt.

Ook wat Rob Beenders zei over het PWA-stelsel verbaast de minister. De minister wil niemand beschuldigen, maar er werd van diverse kanten heel wat mist over de hervorming gespuid. Er waren zeker soms communicatiestoornissen. De minister werd gevraagd ervoor te zorgen dat iedereen de juiste informatie krijgt. Er werd ook gepleit voor uitstel. De minister is daarop ingegaan omdat de signalen van alle kanten bleven komen. Inhoudelijk blijft hij bij zijn voornemen om de PWA's te hervormen. De huidige werknemers zullen erin kunnen blijven, maar de minister wil het stelsel gebruiken als een allereerste kleine opstap naar werk in het normaal economisch circuit voor wie nog geen halftijds werk aankan. Omdat er echter nog onduidelijkheden zijn en men daardoor op het terrein kampt met onzekerheid, wil de minister graag over de praktische uitwerking gaan spreken met het veld. Op die manier kan de inhoudelijke doelstelling, waarvan hij niet afstapt, beter worden gerealiseerd.

Wat de herontwikkeling van de Ford-terreinen betreft: in januari 2017 wordt de tweede versie van het investeringsmemorandum uitgestuurd. Tegen maart 2017 moeten de reacties dan binnen zijn.

De over W2 gemaakte afspraken zullen te gepasten tijde naar buiten worden gebracht in overleg met de twee andere betrokken ministers.

Wat betreft de uitbreiding van de steunzones is het federaal minister van Begroting Wilmès die blijkbaar nog haar akkoord moet geven. Minister Muyters verwacht dat akkoord eerstdaags en dan kan de uitbreiding worden gerealiseerd.

Axel Ronse heeft het artikel in Het Nieuwsblad opgezocht waarnaar Yasmine Kherbache verwees. Het maakt gewag van een rondvraag bij arbeidsmarktspecialisten, maar het valt hem op dat er geen enkele bij naam wordt genoemd. Ook leest hij geen enkel inhoudelijk argument. Het benieuwt hem dus wat hun insteek is.

Volgens een recent bericht van de VDAB zijn er nu 223.000 vacatures, een recordaantal. Het lid weet zeer goed dat het in een hoogconjunctuur en met een krapte op de arbeidsmarkt des te moeilijker is om nog extra beschikbaar talent te mobiliseren. De minister heeft alles op alles gezet om in competenties te investeren. Het parlement heeft het decreet betreffende de tijdelijke werkervaring goedgekeurd. Als het debat wordt gevoerd, dan hoopt Axel Ronse dat het verder gaat dan louter verwijzen naar een artikel waarin een aantal mensen anoniem een vernietigend beeld schetsen, zonder dat dat wordt gemotiveerd.

Sonja Claes stelt dat haar fractie tevreden is dat de overgang van PWA naar wijkwerken met een half jaar is uitgesteld. Dat geeft de mogelijkheid om verder te overleggen met alle stakeholders over de manier waarop dit wordt georganiseerd. De organisatie is vandaag immers het grootste knelpunt, zoals ze al aangaf in haar eerdere tussenkomst. De conceptnota is vaag over de organisatie en laat eigenlijk alle mogelijkheden open. De CD&V-fractie vindt onder meer de gebiedsdekking en de schaalvergroting belangrijk, maar ook het betrekken van de lokale besturen, die nu vaak organisator zijn. Dat laatste is essentieel om tot een goede hervorming te komen. De tijd moet dus goed worden benut om te luisteren naar wat de organisatoren vandaag zeggen. Een goede organisatie, een goede basis en structuur voor

het nieuwe wijkwerken kunnen in de toekomst misschien ook voor andere mogelijkheden zorgen, zeker wat het zoeken naar werkplekken betreft. Het lid pleit voor een zo lokaal mogelijke structuur.

De betrokken RVA-medewerkers worden VDAB-medewerkers. Sonja Claes hoort dat ze nog geen communicatie hebben gekregen over wat hun werkplek zal zijn op 1 januari 2017, dus over een maand. Voor de concrete PWA-beambte is het dus nog niet altijd duidelijk. Dat knelpunt moet zeker op heel korte termijn worden opgelost.

Robrecht Bothuyne bevestigt dat er een hoogconjunctuur is inzake het aantal vacatures dat bij de VDAB binnenkomt. Dat heeft te maken met het beleid van deze regering, met de economische conjunctuur, maar uiteraard ook met de demografie en de vergrijzing die een enorme impact hebben op de vacaturemarkt. Dat stelt de uitdaging voor de minister van Werk op scherp: talent zoeken op een krappe arbeidsmarkt en toeleiden naar een job, en ervoor zorgen dat de jobs niet worden geannuleerd.

Volgens het lid hanteert de minister de juiste filosofie met de werkervaring, waarvoor het decreet recent door de plenaire vergadering is goedgekeurd. Nu zal het afhangen van de uitvoering van die principes en filosofie, of er van een succesvol activeringsbeleid op de lange termijn kan worden gesproken. De marsrichting is wel goed. Mensen die daar in de kranten anoniem commentaar op geven, zijn niet erg geloofwaardig.

De Vlaamse Regering heeft eerder een conceptnota goedgekeurd over de hervorming van het PWA-stelsel. Een conceptnota eindigt altijd met het zinnetje dat hij geen enkel financieel of budgettair engagement inhoudt. De nota vermeldt ook dat de minister het gesprek aangaat met onder meer het PWA-platform en de VVSG. Het lid vindt het belangrijk dat er nu iets meer tijd is om alle betrokkenen mee te nemen in de hervorming. Heel veel mensen van goede wil zijn er al jaren mee aan de slag op het terrein en die zijn blij dat er beweging komt in dit instrument. De beweging moet wel in de juiste richting gaan.

Het is dus een goede zaak dat de minister nu de tijd krijgt om de betrokkenen bij de hervorming te betrekken, wat niet wegneemt dat er op korte termijn ongerustheid is, niet alleen bij de PWA-werknemers en RVA/VDAB-medewerkers, maar ook bij de lokale besturen. Er is wekelijks nieuws en beweging, maar er moet ook rust en stabiliteit zijn om lokale besturen en anderen te overtuigen om daarin mee te investeren. Robrecht Bothuyne vindt het ook belangrijk dat de minister het signaal geeft dat hij hen verder wil ondersteunen. Alleen is de ondersteuning nogal onduidelijk. Vroeger was die wel duidelijk: er was een PWA-beambte die door de RVA werd gedetacheerd. Wordt het nu een financiële ondersteuning? Komt er toch nog personeel? Dat zijn de eerste zaken die moeten worden uitgeklaard.

Inhoudelijk werd al eerder gesproken over flexibiliteit inzake duurtijd voor werkervaringsplaatsen. Als men voldoende laagdrempelige werkervaringsplaatsen wil, moet daar wat flexibeler mee worden omgegaan. In de conceptnota staat dat de minister wil kijken naar de mogelijke toegang voor OCMW-cliënten. Als het systeem start op 1 januari 2018 moet daarover van in het begin duidelijkheid zijn. Er ligt dus nog veel werk op de plank en Robrecht Bothuyne wil daar heel graag aan meewerken.

Rob Beenders wil een en ander verduidelijken. Als er vandaag ongerustheid is op het terrein, komt dat niet door de oppositie. Het komt door de communicatie die onder andere de VDAB voert met de PWA-beambten. Na het persbericht van de minister over het uitstel, hebben er VDAB-kantoren gemaild naar PWA-beambten. Daarin staat in twee zinnetjes dat er is beslist tot uitstel en dat er in de loop van

2017 contact wordt opgenomen om verdere afspraken te maken. Het lid vindt dat geen manier van communiceren met mensen die zich dag in dag uit moeten inzetten op het werkveld. Dat is de ongerustheid die vandaag bestaat op het terrein. Als de minister beweert dat het altijd de fout is van de ander, vraagt de spreker hem om intern en met de VDAB-contactpersonen te communiceren, zodat er ten minste geruststellende berichten vertrekken.

De communicatie die de minister namens zijn partij heeft gedaan naar de PWA-besturen met woorden als zitpenningen en ander stigmatiserende termen, doen daar geen goed aan. Het maakt Rob Beenders boos te horen dat de minister zich opwindt in de communicatie die de oppositie voert. Hij raadt de minister aan om bij de feiten te blijven en te kijken naar zijn eigen communicatie en die van de VDAB. Dan zal de minister volgens het lid moeten toegeven dat de ongerustheid vandaag terecht is.

Rob Beenders is tevreden dat er uitstel is. Maar hij vraagt de minister om het uitstel dan ook te gebruiken om er inhoudelijk degelijk werk van te maken en de conceptnota, die vandaag heel onduidelijk is en openstaat in alle richtingen, door te spreken en met een herwerkte versie terug naar de commissie te komen.

Miranda Van Eetvelde staat versteld van de reactie van Rob Beenders, die volgens haar vaak achter de feiten lijkt aan te hollen. Zij heeft recent gesproken met mensen van de VVSG en het PWA-platform, en die zijn helemaal mee in het verhaal van wijkwerken. Er zijn inderdaad nog vragen en knelpunten en daarom ook heeft de minister tot een uitstel van zes maanden beslist. De discussie zal waarschijnlijk nog worden gevoerd bij de bespreking van het ontwerp van decreet. De conceptnota zegt niet hoe de invulling van het wijkwerken moet gebeuren, maar het is vooral belangrijk dat de lokale besturen erbij worden betrokken. Zij moeten aan de slag gaan en beginnen met het toepassen van de hervorming. Het lid vindt het bijzonder jammer dat sommigen zo negatief staan ten opzichte van deze hervorming en dat er negatieve informatie wordt rondgebazuind. Op het terrein krijgt zij andere signalen. De mail van de VDAB zou het lid ook wel willen lezen want die heeft ze niet ontvangen.

Yasmine Kherbache meent dat het een vast patroon geworden is van deze regering om zodra experten, al dan niet anoniem, een kritische boodschap geven aan de regering, meteen op de man of vrouw te spelen. Ze vindt dat dat geen niveau heeft. Het is uiteraard de keuze van de minister, maar het zal Yasmine Kherbache er niet van weerhouden om kritisch te blijven.

Het lid vindt het intellectueel oneerlijk dat de minister steeds een karikatuur maakt van de boodschappen. In verschillende vergaderingen, zowel in de plenaire vergadering als in de commissie, heeft ze herhaaldelijk, samen met de minister, de feiten erkent. Er is een economische heropleving. De uitdaging om de uitstroom van de vergrijzing goed op te vangen via de Vlaamse arbeidsmarkt is gigantisch. Al die vacatures moeten zo snel mogelijk worden ingevuld, met al het aanwezige talent. Niemand miskent die uitdaging. Het feit dat er een economische heropleving is, zou een extra aansporing moeten zijn om een tandje bij te steken. Net daarom vindt Yasmine Kherbache het een verkeerde keuze om nu minder te investeren, bijvoorbeeld op het vlak van het stimuleren van aanwervingen. De minister heeft geschoven in de middelen voor het doelgroepenbeleid, maar de slotsom is dat er minder budget gaat naar aanwervingsstimulansen en dat is volgens het lid een verkeerde keuze. De minister beweert dat er toch wel ambitie is omdat de 125 miljoen euro van de competitiviteitsprovisie zal worden besteed. Maar volgens Yasmine Kherbache gaat het er gewoon over dat de besparingen die gedurende twee jaar werden gedaan, de komende jaren niet worden doorgezet. Ambitie betekent voor haar een extra investering. Op dat vlak verschilt ze dus grondig van

mening met de minister. Het verschil zit niet in de analyse van de objectieve feiten, maar wel in wat de minister daarmee in zijn beleid aanvangt.

Minister *Philippe Muyters* antwoordt dat er 125 miljoen euro als extra groeipad was vooropgesteld maar nog niet toegewezen. Dat het groeipad werd uitgesteld, kan men volgens de minister bezwaarlijk een besparing noemen. Bij de regeringsvorming is er beslist om twee jaar te wachten met het besteden van de 125 miljoen euro competitiviteitprovisie om eerst de begroting in orde te brengen.

De minister zegt de opmerking van Sonja Claes en Rob Beenders over de PWA-beambten heel goed te hebben begrepen. Hij neemt onmiddellijk contact op met de VDAB. Het is hoog tijd dat de betrokkenen weten waar ze wel of niet naartoe moeten en de minister zal vragen de nodige stappen daartoe te zetten.

III. Indicatieve stemming

Amendement nr. 8 van de Vlaamse Regering strekt ertoe artikel 154 van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting te schrappen (*Parl. St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 15/4).

Minister *Philippe Muyters* licht toe dat het amendement tegemoetkomt aan een opmerking van het Rekenhof. Artikel 154 maakt het mogelijk de huurgelden voor de kantoren van het Agentschap Ondernemen in de Koloniënstraat te Brussel vooraf te betalen. Aangezien geen diensten van de Vlaamse overheid meer gehuisvest zijn op deze plaats kan deze bepaling worden weggelaten. De Herculesstichting en de VRWI hebben het pand verlaten.

Amendement nr. 8 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 2.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte Werk en Economie, Wetenschap en Innovatie van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2017 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 2.

DEEL SOCIALE ECONOMIE

I. Toelichtingen

1. Begroting 2017

Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, geeft toelichting bij de twee belangrijkste artikelen van het deel Sociale Economie van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2017.

Maatwerk (begrotingsartikel JB0-1JEC2AA-WT)

Goed nieuws is dat er voor de groei binnen het contingent 7 miljoen euro extra wordt vrijgemaakt ten voordele van de beschutte en sociale werkplaatsen. Dit krediet moet niet binnen de begroting Sociale Economie worden gecompenseerd. Het is bestemd voor een groeipad in de tewerkstelling. Voor de invoegmaatregel (83.000 euro), maatwerk (13.280.000 euro) en de investeringssubsidies (153.000 euro) wordt, in vergelijking met de aangepaste begroting 2016, in totaal 13.516.000 euro extra VAK en VEK uitgetrokken in 2017. Naast de extra 7 miljoen euro voor tewerkstelling is er ook circa 6,5 miljoen euro voor indexering. In het begin van de regeerperiode is afgesproken om de werkingskredieten van bijna alle beleidsdomeinen niet te indexeren. De minister heeft echter verkregen dat

de werkingssubsidies voor maatwerk worden geïndexeerd aangezien het in feite personeelskredieten betreft.

Ondersteuning (begrotingsartikel JB0-1JEC2AC-WT)

Op het ondersteuningsartikel wordt 2,5 miljoen extra aan VAK en VEK uitgetrokken om nieuwe tewerkstelling te stimuleren. Er wordt onderzocht hoe dit extra krediet projectmatig kan worden aangewend om nieuwe sociale-economie-initiatieven een impuls te geven.

Verder wordt in 1 miljoen euro VAK extra voorzien om de dienstenopdracht ondersteuning, die vier jaar heeft gelopen, te kunnen verlengen. Na evaluatie is besloten om deze opdracht niet langer te gunnen voor vier jaar maar met kortere en ook kleinere contracten te werken. De minister verwijst daarvoor naar de artikelen 5 en 6 van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2017. Ook dit bijkomende krediet moet niet binnen de begroting Sociale Economie worden gecompenseerd.

2. Beleidsbrief Sociale Economie

De minister geeft toelichting bij de drie strategische doelstellingen en de negen operationele doelstellingen in de beleidsbrief.

2.1. Strategische doelstelling 1: Iedereen aan het werk/iedereen participeert

2.1.1. Collectieve inschakeling in een reguliere context

De minister herinnert aan de besprekingen in de commissie over de schorsing van de uitvoeringsbesluiten van het Maatwerkdecreet. Die schorsing dateert van 26 januari 2016. De oude regelgeving voor beschutte en sociale werkplaatsen trad daardoor opnieuw in voege. Op 13 oktober 2016 lichtte de minister nog de stand van zaken toe in de commissie (*Vragen om uitleg* Vl.Parl. 2016-17, nr. 73).

Tot 8 februari 2016 liep de overgangsperiode voor de nieuwe regelgeving nog. De minister nam in die periode maatregelen om de overgang naar maatwerk te begeleiden, waaronder het uitwerken van ministeriële besluiten, de ondersteuning van bedrijven bij de overgang naar maatwerk, de introductie van de ICF-methodiek bij de VDAB (met de problematiek van toegeleide profielen versus gevraagde competenties) en de bijpassingen om de atypische situatie van een aantal bedrijven aan te pakken.

Door de schorsing van het uitvoeringsbesluit werd vanaf 8 februari 2016 de oude regelgeving opnieuw van kracht en dit plaatste de minister voor grote uitdagingen:
- op ICT-vlak alleen kostte de aanpassing de administratie ongeveer 1 miljoen euro;
- door voorschotten moest de financiële continuïteit worden gewaarborgd (beslissing van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016);
- op 1 juli 2016 keurde Vlaamse Regering reparatiebesluiten goed, waardoor de bedrijven terug aanwervingen konden doen;
- een belangrijke opdracht van de administratie en het kabinet was om te zorgen voor een goede communicatie, onder meer door gesprekken met de koepelorganisaties, en voor ondersteuning van de bedrijven in deze periode.

Uiteraard werd na de schorsing ook de procedure bij de Raad van State opgevolgd. De definitieve uitspraak wordt verwacht voor het tweede kwartaal van 2017. De secretaris-generaal van het Departement WSE heeft verkennende gesprekken gevoerd over een hernieuwd Maatwerkbesluit, die op 28 oktober 2016 tot een prin-

cipeakkoord met de sector en de VDAB hebben geleid. De minister is tevreden dat dit akkoord werd bereikt.

In de komende periode zal de continuïteit van de tewerkstelling in de werkplaatsen blijvend worden bewaakt en zullen de werkzaamheden voor het nieuwe besluit worden voortgezet. Ook de evaluatie van de screening op basis van de ICF-methodiek wordt voortgezet. De minister kreeg recent de eerste resultaten van de evaluatie maar moet die nog bespreken met de administratie. Er werden bijkomende vragen gesteld en de definitieve resultaten worden nog in december 2016 verwacht. De minister is bereid de definitieve resultaten toe te lichten in de commissie.

– *Principeakkoord*

De minister gaat in op de krachtlijnen van het principeakkoord. Alle betrokken partijen (het departement en het kabinet, maar ook de koepelorganisaties en de VDAB) bevestigen dat ze de stap naar maatwerk opnieuw willen zetten. De directe overgang van de regelgeving inzake beschutte en sociale werkplaatsen naar maatwerk zal op 1 januari 2019 gebeuren. Op die datum was het einde van de overgangsregeling voorzien. Er komt geen budgettaire aftopping meer op niveau van de individuele organisatie, geen dubbele begrenzing meer. Het maximumbudget voor de individuele werkplaats wordt nu geschrapt. Er komen acties om een vlotte toeleiding te verzekeren en om de doorstroom te bevorderen. Een budgettaire controle wordt ingebouwd en daartoe voorziet het principeakkoord in een trapsgewijze aanpak.

De eerste stap van de trapsgewijze aanpak is preventief. De evenwichtige verdeling en spreiding van zwakkere en sterkere profielen wordt gemonitord en bijgestuurd indien nodig. De hoogte van subsidie is immers afhankelijk van het profiel. De tweede stap is curatief: indien het budget toch wordt overschreden, zal er bewarend worden opgetreden voor het lopende begrotingsjaar. De voorschotten kunnen tijdelijk worden verlaagd. De minister benadrukt dat de koepelorganisaties hiermee akkoord gaan. De laatste trap is de structurele aanpak. Indien er structureel onvoldoende middelen blijken te zijn, worden de nodige maatregelen genomen om de werkondersteuningspakketten en de organisatieondersteuning binnen de perken van het goedgekeurde begrotingskrediet te houden.

2.1.2. Tijdelijke competentieversterkende trajecten met een lokale inslag

De nieuwe regelgeving voor de lokale diensteneconomie is in werking getreden op 1 april 2015. De overgangsperiode loopt tot 1 januari 2018 met een tijdelijke vaste vergoeding om de doelgroepmedewerkers te subsidiëren. De schorsing van het Maatwerkbesluit heeft slechts een beperkte inpakt op de LDE.

De minister kondigde al eerder aan dat ze de klaverbladfinanciering van de LDE-ondernemingen zou evalueren. De minister somt de knelpunten op:
– er is een discrepantie tussen de toegeleide profielen en de gevraagde competenties;
– er is een beperkte overlapping tussen de doelgroepen;
– de fusies met het oog op de groei naar minstens vijf vte verlopen moeizaam;
– er zijn moeilijkheden in de evolutie op lange termijn naar structurele klaverbladen.

De minister merkt op dat de betrokken ondernemingen vijf jaar de tijd kregen om aan de voorwaarden voldoen. In de komende periode zal ze niettemin onderzoeken hoe aan bepaalde knelpunten kan worden geremedieerd. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is dat deze maatregel een brug naar een reguliere job moet zijn.

2.1.3. Zo veel mogelijk kansen creëren door doorstroom

De minister herhaalt haar eerdere standpunt. Ze blijft benadrukken dat er een groep mensen is die niet in het normaal economisch circuit terechtkunnen en waarvoor blijvend zorg moet worden gedragen. Maar mensen die sterk genoeg zijn, moeten kunnen doorstromen naar de reguliere economie, om daar hun opgedane ervaring om te zetten in de praktijk. Dat is het doel. Bij bezoeken aan werkplaatsen heeft de minister kunnen vaststellen dat veel medewerkers ook effectief willen doorstromen naar het NEC. Doorstroom naar de reguliere economie zorgt ook voor nieuwe plaatsen in de sociale economie voor mensen die wel (nog) nood hebben aan de ondersteuning of begeleiding.

De doorstroom wordt ondersteund, de bedrijven en hun medewerkers worden niet aan hun lot overgelaten. De initiatieven inzake doorstroom binnen de maatwerkbedrijven stonden stil door de schorsing van het Maatwerkbesluit.

Er is wel de ESF-oproep Doorstroom lokale diensteneconomie die tot eind 2017 loopt en ruim 300 deelnemers beoogt. Er zijn 31 mandaten van doorstroombegeleiders toegekend. Zij zullen de doelgroepmedewerkers en de betrokken bedrijven (sociale-economiebedrijven en reguliere bedrijven) bij de doorstroom begeleiden. Hierdoor zullen de ruim 300 deelnemers intensief kunnen worden begeleid bij hun doorstroomtraject naar het NEC. De ESF-oproep zal in de komende periode uiteraard worden opgevolgd.

Inzake maatwerk onderzocht de minister mogelijkheden om ook binnen de huidige regelgeving inzake beschutte en sociale werkplaatsen in te zetten op doorstroom. Weldra worden hiervoor twee oproepen gelanceerd, als flankerende maatregelen aan het principeakkoord. De eerste oproep betreft doorstroombegeleiding voor doelgroepmedewerkers van de sociale economie naar de reguliere economie. De tweede oproep betreft het opzetten van proeftuinen in de sociale economie, die een breed kader mogelijk moeten maken waarbinnen samenwerkingsverbanden tussen sociale economie en het NEC worden gepromoot en getest.

Inzake arbeidszorg behield de minister de bestaande arbeidszorgplaatsen in de sociale economie. Ze neemt ook deel aan het overleg met oog op toekomstige ontwikkelingen, meer bepaald het uitvoeringsbesluit van het W²-decreet, zonder er trekker van te zijn. Ondertussen zet de minister in op doorstroom vanuit arbeidszorg met een aanbod vanuit de collectieve ondersteuning.

2.1.4. De bevoegdheden van de zesde staatshervorming inbedden in het Vlaamse beleid

Over de hervorming van de SINE-maatregel werd op 30 oktober 2015 een conceptnota goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De sociale inschakelingseconomie werd gezien als de basis voor het individueel maatwerk bij reguliere bedrijven, gestoeld op de principes van het collectief maatwerk.

De vernieuwde SINE-maatregel werd echter on hold gezet omdat hij afhankelijk is van de ontwikkelingen inzake maatwerk. Nu er een doorbraak is met het principeakkoord en een 'Maatwerkbis' wordt voorbereid, wil de minister alle maatregelen op elkaar afstemmen en ook de SINE-hervorming samen met het nieuwe maatwerk uitrollen. In 2017 zal het regelgevende proces worden aangevat. Dat behelst onder meer een financiële impactanalyse in samenwerking met RVA, RSZ en DIBISS. Er moet ook rekening worden gehouden met de leefbaarheid van de LDE-klaverbladen. Bovendien moet er een garantie zijn van tewerkstelling voor SINE-doelgroepwerknemers binnen de sociale economie en een uitdoofscenario voor de SINE-doelgroepwerknemers buiten de sociale economie, overeenkom-

stig de goedgekeurde conceptnota. De SINE-hervorming zal inzake timing parallel lopen aan de start en uitvoering van het nieuwe Maatwerkbesluit.

Over de middelen voor gesubsidieerde contractuelen werd in de Vlaamse Regering afgesproken dat elke minister per beleidsdomein kon beslissen welke optie werd gekozen voor de gesco's. Minister Homans koos voor een maximale tewerkstelling van de doelgroep in sector van de sociale economie. Ze zet de overgedragen projectgescomiddelen voor honderd percent in voor een effectief structureel groeipad van ruim 210 vte's. In de praktijk worden ongeveer 250 extra doelgroepwerknemers tewerkgesteld en wordt voorzien in de tewerkstelling van hun begeleiders (ruim 25 vte's).

2.2. Strategische doelstelling 2: Lokaal maatschappelijk surplus realiseren

2.2.1. Klaverbladen lokale diensteneconomie

De minister zal de klaverbladen blijven opvolgen en de inschakelingstrajecten ter beschikking blijven stellen.

Voor het klaverblad Gemandateerde kinderopvang ligt de beslissing tot hervorming bij de minister van Welzijn als bevoegde minister. De middelen vanuit Sociale Economie blijven gewaarborgd.

Ook voor het klaverblad Preventieve gezinsondersteuning zijn het de bevoegde ministers die beslissen over het projectgericht inzetten van middelen. Maar ook hier blijven in 2017 de middelen vanuit Sociale Economie gehandhaafd.

Inzake het klaverblad Fietspunten werd het beleid aangepast door een beslissing van de NMBS. De middelen vanuit Sociale Economie blijven behouden en er wordt deelgenomen aan het verdere overleg met de sector.

Het klaverblad Huisbewaarders in de sociale huisvesting is verankerd en in uitvoering.

2.2.2. Ondersteuning van de lokale regierol

Minister Homans, ook bevoegd voor Binnenlands Bestuur, zegt veel belang te hechten aan de autonomie van de lokale besturen. Ze wil minder betuttelend optreden vanuit de Vlaamse overheid. Om aan een aantal knelpunten te remediëren, wijzigde de minister het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2012 over de lokale regierol. Zo werd onder meer een voorrangsregeling uitgewerkt inzake de verdeling van de middelen voor de centrumsteden, waardoor die niet meer buiten de begunstigden kunnen vallen wanneer ze een samenwerkingsverband aangaan met omliggende gemeenten met lagere werkloosheidsgraad.

Het wijzigingsbesluit werd goedgekeurd op 26 februari 2016 en treedt in werking op 1 januari 2017, dus bij de aanvang van de tweede helft van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen (2017-2019). Enkel wie ook bij start van de cyclus in 2014 een aanvraag heeft ingediend, komt in aanmerking. Een aangepaste meerjarenplanning voor 2017-2019 moet worden ingediend tegen 15 januari 2017. De mededeling van de nieuwe subsidiebedragen, op basis van de gewijzigde criteria, zal conform het Planlastendecreet, gebeuren voor 30 april. Het aantal begunstigden blijft behouden en kan zelfs uitbreiden.

2.3. Strategische doelstelling 3: Investeren in een duurzame toekomst voor Vlaanderen

2.3.1. Toegevoegde waarde creëren door duurzaam ondernemerschap

– Sociaal ondernemerschap alle kansen geven

Het ondersteuningsorgaan voor de sociale economie In|C behoudt zijn opdracht en zal de dienstverlening verder uitrollen. In 2015 werd een tussentijdse evaluatie van het ondersteuningsorgaan uitgevoerd. De verbeterpunten werden met In|C besproken en een actieplan voor resterende looptijd van het contract wordt gefinaliseerd. In de komende periode wordt gestreefd naar een optimale benutting van de convenantmiddelen en wordt het vervolg op het lopende convenant voorbereid.

Er gebeurde ook een evaluatie en bijsturing van de maatregel individueel managementadvies. In het voorjaar van 2016 werd de vernieuwde maatregel uitgewerkt op basis van de eerdere evaluatie. Een nieuw besluit van de Vlaamse Regering, met onder meer een aanpassing van de erkenningsprocedure, wordt voorbereid tegen eind 2016. De nieuwe maatregel treedt in voege treden op 1 januari 2017 en vanaf 2017 zullen er ook meer middelen zijn voor individuele ondersteuning.

In 2016 werden twee projectoproepen gelanceerd met het oog op de ondersteuning van het sociaal ondernemerschap in Vlaanderen. De eerste oproep had als doel de startende sociale ondernemers te steunen en de tweede oproep strekte ertoe innovatie in bestaande sociale ondernemingen te stimuleren.

– Maatschappelijke meerwaarde realiseren door coöperatief ondernemen

Op 20 oktober 2015 vond een evenement plaats rond coöperatief ondernemen onder het motto 'Wij doen het zelf – samen beter ondernemen'.

In 2016 werd een duidelijke communicatiestrategie om het coöperatieve model beter bekend te maken, uitgewerkt en besproken met de stakeholders. Online- en offlineacties binnen deze communicatiestrategie werden voorbereid, evenals een overheidsopdracht voor een website specifiek rond coöperatief ondernemen. In de komende periode wordt dit beleid verder uitgerold met de focus op informatieverstrekking, aandacht voor ambassadeurschap en succesverhalen van sociale ondernemers en het verhogen van kennis bij de intermediaire doelgroep inzake toeleiding naar het ondernemerschap.

2.3.2. Duurzaam ondernemerschap bevorderen bij besturen

Duurzaam en ethisch aankoopbeleid

Er loopt een pilootproject rond de controle op de naleving van IAO-conventies bij de aankoop van textiel. Het doel is de aankopers van de Vlaamse overheid en lokale besturen in staat te stellen hun textielleveranciers door te lichten en na te gaan welke rol dergelijke controles kunnen spelen voor andere productgroepen.

Momenteel gebeuren de eerste risicoanalyses op schendingen van fundamentele arbeidsrechten om te bepalen of een audit in de productielocatie al dan niet aangewezen is.

In de komende periode zal worden ingezet op het overtuigen van in aanmerking komende overheidsentiteiten.

2.3.3. Ondernemers ondersteunen om het competitief voordeel van MVO te benutten

De minister wil de ondernemers zoveel mogelijk met één stem benaderen vanuit de Vlaamse overheid.

Een sectorale benadering en samenwerking met sectororganisaties als katalysator voor duurzaam ondernemerschap blijft echter mogelijk. Er was een subsidieoproep naar intermediairen voor de identificatie en implementatie van maatschappelijke verantwoordelijkheid bij individuele organisaties. Het doel is om de drempels te verlagen voor individuele organisaties bij het opnemen en bepalen van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. De goedgekeurde projecten starten in december 2016.

MVO Vlaanderen blijft de referentie op vlak van duurzaam ondernemerschap. De vernieuwde website www.mvovlaanderen.be werd gelanceerd met een radio- en onlinecampagne. De vormingsreeks Traject MVO zal in de komende periode verder worden uitgerold. De minister vermeldt nog de aanvullingen op de MVO-scan, de publicatie van de MVO-instrumentenwijzer, het tijdschrift Koploper en het project integrale duurzaamheidstool (Sustatool), dat zal worden vertaald in een onlineapplicatie.

II. Bespreking

1. Opmerkingen en vragen van de leden

1.1. Tussenkomst van Rob Beenders

– *Begroting*

Rob Beenders heeft in de Septemberverklaring van de minister-president gehoord dat er een groeipad komt in de sociale economie met minstens 500 extra doelgroepmedewerkers. In de toelichting bij het programma stelt de minister echter dat de middelen worden uitgetrokken om de geraamde groei binnen het contingent mogelijk te maken voor de beschutte en sociale werkplaatsen. Dat kan anders worden geïnterpreteerd dan extra doelgroepmedewerkers, bijvoorbeeld in de zin dat de middelen worden aangewend om de plaatsen binnen het bestaande contingent in te vullen. Kan de minister de juiste interpretatie geven? Indien het om extra jobs gaat, over hoeveel plaatsen gaat het dan?

De minister verwijst ook alleen naar groei binnen de maatwerkbedrijven, terwijl uit eerdere discussies bleek dat er heel wat noden zijn in de lokale diensteneconomie. De minister heeft het dan steevast over fusies om aan vereiste vijf vte's te komen, maar spreekt niet over een groeipad. Komt er ook een groeipad bij LDE of betreft het alleen de beschutte en sociale werkplaatsen?

Hoe zal de minister de extra middelen verdelen? Wat is de verdeling tussen de beschutte en sociale werkplaatsen? De sector is uiteraard tevreden met de aankondiging. Maar om te vermijden dat iedere onderneming denkt dat er honderden plaatsen bijkomen, moet er snel een perspectief worden geboden.

De minister had het in haar mondelinge toelichting ook over 2,5 miljoen euro (op het begrotingsartikel voor ondersteuning) om nieuwe tewerkstellingsmogelijkheden in de sociale economie te stimuleren. Is de nv T-groep effectief verkocht en hoeveel heeft die verkoop opgebracht? Het lid hoopt dat de opbrengst van de verkoop hoger lag dan dat bedrag. In de toelichting per programma staat dat de 2,5 miljoen euro ook wordt ingezet om innovatie in de sociale economie te stimu-

leren. Kan de minister verduidelijken waarvoor de middelen juist zullen worden ingezet?

– *Beleidsbrief*

Rob Beenders heeft ook vragen over de beleidsbrief. Op pagina 7 verwijst de minister naar de bemiddelingsopdracht van de secretaris-generaal van het Departement WSE naar aanleiding van de schorsing van het Maatwerkbesluit en de voorbereiding van het nieuwe besluit. Het lid wil de minister en de secretaris-generaal feliciteren met het bereiken van een principeakkoord. Wanneer zal de minister het principeakkoord effectief vertalen in regelgeving? Is de hangende klacht bij de Raad van State nog wel gegrond en is er nog een overgangsperiode nodig?

In verband met de evaluatie van de ICF-methodiek bevestigt de minister op dezelfde pagina dat er een betere match moet komen tussen de profielen van de toegeleide personen en de vacatures. Deze problematiek is al langer gekend en volgens het lid wordt het nu stilaan tijd dat de bijsturing zichtbaar wordt op het terrein. De problematiek krijgt terecht aandacht, maar het mag niet bij evalueren blijven. Werden in het principeakkoord afspraken gemaakt om een vlottere toeleiding te garanderen? Kan de minister een timing geven voor afronding van de evaluatie en het zichtbaar worden van de resultaten op het terrein?

Op pagina 8 verwijst de minister bij de realisaties naar de overgangsperiode voor LDE. De minister lijst ook de knelpunten op die aan het licht kwamen bij de evaluatie van de klaverbladfinanciering. Bij de conclusies lijkt de minister niet langer naar de klaverbladen te verwijzen maar enkel naar de implementatie van de nieuwe regelgeving. Wat bedoelt de minister precies met een beperkte overlap tussen de doelgroepen als knelpunt?

De cijfers bevestigen dat de fusies van LDE-ondernemingen zeer moeizaam verlopen. Het lid hoopt dat er achter de schermen hard wordt gewerkt aan fusies en verneemt ook dat er talrijke gesprekken lopen. Alleen inzetten op fusies is voor Rob Beenders onvoldoende. Het lid verwijst naar het voorstel van resolutie van zijn fractie waarin een trapsgewijze aanpak naar voor werd geschoven (*Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 794/1-3). De eerste trap is het aanmoedigen van fusies. Indien dat niet lukt moet er een minimaal groeipad zijn om de ondernemingen te ondersteunen die, zelfs na een samensmelting, niet aan de opgelegde vijf vte's komen. De deadline van 1 januari 2018 komt nu dichtbij.

Wat betreft de operationele doelstelling inzake doorstroom naar een reguliere job, deelt het lid de mening dat doorstroom een absolute ambitie moet zijn. Maar het mag niet het uiteindelijke doel zijn op alle vlakken. De minister bevestigt dat een groep mensen niet kan doorstromen en het lid hoopt dat deze mensen ook effectief de nodige ondersteuning krijgen in de sociale economie. Niet doorstroming maar tewerkstelling op zich moet voor het lid de uiteindelijke doelstelling zijn.

Over arbeidszorg zegt de minister op pagina 9 dat ze heeft deelgenomen aan het overleg met Welzijn en Werk met het oog op toekomstige ontwikkelingen. Maar verder worden er geen concrete stappen vermeld. In het beleidsveld Werk lopen er talrijke hervormingen, bijvoorbeeld inzake de PWA's. De fractie van Rob Beenders vreest dat een aantal mensen uit de boot dreigt te vallen wanneer W2 niet operationeel is op het ogenblik dat de hervormingen van de minister van Werk worden uitgevoerd. Deelnemen aan overleg is een goede zaak, maar volgens het lid is er nu nood aan het vastleggen van concrete ambities en afspraken inzake Werk en Welzijn en het uittrekken van middelen daarvoor.

De minister had het in de beleidsbrief Sociale Economie 2015-2016 over het concept van de Social Impact Bond. Dit wordt in de voorliggende beleidsbrief niet meer herhaald. Wordt dit nog uitgewerkt?

Rob Beenders meent dat de minister in de beleidsbrief en haar mondelinge toelichting laat uitschijnen dat de hervorming van de SINE-maatregel al is beslist. De gedachtewisseling die over de conceptnota in de commissie heeft plaatsgevonden, is, na de schorsing van het Maatwerkbesluit, nooit afgerond. De talrijke vragen van het lid zijn nog niet beantwoord. Kan de conceptnota terug worden geagendeerd in de commissie of is de hervormingstrein al vertrokken?

De minister stelt dat ze de overgedragen gescomiddelen voor honderd percent inzet voor een effectief structureel groeipad. Maar wat met de werknemers die vandaag in een gescostatuut werken?

Op pagina 12 schrijft de minister dat ze knelpunten van de klaverbladfinanciering in kaart bracht. In antwoord op een schriftelijke vraag van het lid stelt de minister dan weer dat ze geen zicht heeft op de invulling van de klaverbladen (*Schriftelijke vragen* Vl.Parl. 2016-17, nr. 30). Over die informatie zou de minister toch moeten beschikken wanneer ze aankondigt de uitvoering van de klaverbladen nauwgezet op te volgen en de middelen voor de inschakelingstrajecten ter beschikking te blijven stellen. Kan de minister als nog de schriftelijk opgevraagde gegevens bezorgen?

De minister verwijst op pagina 8 ook naar de evaluatie van klaverbladen en de moeilijkheden om te evolueren naar structurele, langetermijnklaverbladen. De minister garandeert dat ze de middelen vanuit Sociale Economie zal blijven inzetten en dat apprecieert het lid. Maar eigenlijk zou de minister de tewerkstelling moeten kunnen garanderen wanneer er een financiering wegvalt. Geldt de garantie ook voor de tewerkstelling in de klaverbladen?

Over het ondersteuningsinstrument voor de sociale economie stelt de minister op pagina 13 en 15 dat er een passend vervolg op het lopende convenant komt. In het programmadecreet worden in de artikelen 5 en 6 enkele wijzigingen doorgevoerd. Zo stapt de minister af van een vierjaarlijkse termijn naar jaarlijkse opdrachten met mogelijk meerdere eindbegunstigden. Het lid meent dat het bij de start net de bedoeling was om die versnippering tegen te gaan en om één opdracht aan één collectief orgaan toe te kennen. Zal er nog een ondersteuningsorgaan zijn in de toekomst of worden er terug meerdere dienstverleners vanuit de overheid aangeduid? Welke continuïteit zal er op het vlak van ondersteuning worden geboden? Het lid is bezorgd voor de terugkeer van de versnippering en het verdwijnen van expertise.

Rob Beenders vraagt welk budget er beschikbaar is in het Sociaal Investeringsfonds en wat het gevolg is voor SIFO nu de dividenden van de T-groep niet meer kunnen worden aangewend. Is het huidige budget voldoende om de bestaande noden in de sociale economie te beantwoorden?

Voor de ondersteuning van coöperaties ziet de minister nog steeds een rol weggelegd voor het collectieve ondersteuningsorgaan voor de sociale economie. Maar de minister zal de werking van dit orgaan grondig veranderen. Mogelijk komen er meerdere begunstigden? Wordt dit een van de aparte aanbestedingen en wat is dan nog de opdracht van het collectieve ondersteuningsorgaan?

1.2. Tussenkomst van Sonja Claes

– *Begroting*

Sonja Claes feliciteert de minister met het aangekondigde groeipad. Het lid vraagt zich wel af of het een echt groeipad betreft. In de Septemberverklaring werden nieuwe doelgroepmedewerkers vooropgesteld maar in de toelichting per programma spreekt de minister van het invullen van het contingent. Betekent dit dat de minister de toegekende plaatsen aan beschutte en sociale werkplaatsen en de LDE-ondernemingen maximaal wil invullen, maar geen bijkomende plaatsen zal toekennen?

Of komt er een oproep voor bijkomende tewerkstelling op basis van een aantal criteria? Indien dit niet het geval is, hoe zal dan de herverdeling van de quota gebeuren? Het lid stelde daarover schriftelijke vraag aan de minister (*Schriftelijke vragen* Vl.Parl. 2016-17, nr. 52). Uit het antwoord blijkt een groot verschil tussen de beschutte werkplaatsen, de sociale werkplaatsen en de LDE-ondernemingen wat de invulling van de contingenten betreft.

De minister heeft ook 2,5 miljoen euro extra ingeschreven op het ondersteuningsartikel. In haar toelichting lijkt ze te verwijzen naar steun voor nieuwe sociale-economieondernemingen. Wordt dit extra budget daarvoor ingezet?

– *Beleidsbrief*

De minister heeft uiteraard niet zelf gekozen voor de schorsing van het Maatwerkbesluit, die helaas een soort stilstand voor de sector heeft meegebracht. De fractie van Sonja Claes heeft steeds aangedrongen op overleg met de koepelorganisaties, als enige uitweg, en is dan ook heel tevreden met het bereikte principeakkoord. Het is voor het lid niet duidelijk wat de twee bedrijven die de procedure bij de Raad van State startten, nu zullen doen. Zullen zij de procedure stopzetten? Indien dat niet het geval is, volgt er wellicht een uitspraak in het tweede kwartaal van 2017. Hoe zal de minister in dat geval het principeakkoord uitvoeren en wat is de vooropgestelde timing van het nieuwe uitvoeringsbesluit? De minister stelde al dat er geen nieuwe overgangsperiode komt en dat het Maatwerkdecreet op 1 januari 2019 volledig in werking zal treden. Wat zijn dan de volgende stappen?

De hervorming van SINE werd door de minister in het verleden altijd gekoppeld aan de inwerkingtreding van het Maatwerkdecreet. Ze start nu het regelgevend proces tot hervorming van SINE op in 2017. Zal de nieuwe maatregel ook op 1 januari 2019 ingaan? Een nieuw element is volgens Sonja Claes dat de minister van Werk meer middelen inzet voor de VOP-premie voor tewerkstelling van mensen met een arbeidshandicap. Hoe ziet de minister de link met de hervorming van SINE en de in de conceptnota vooropgestelde inzet van de middelen voor individueel maatwerk?

Sonja Claes is tevreden dat anderhalf jaar na de invoering van de ICF-methodiek de problemen inzake toeleiding en matching worden erkend en dat er een evaluatie is gebeurd. Ze dringt aan op snelle conclusies en gaat graag in op het aanbod om de resultaten van de evaluatie en de conclusies in de commissie te bespreken.

De minister erkent ook de knelpunten bij de LDE-ondernemingen en zal zoeken naar een oplossing.

Inzake doorstroom gaf de minister aan voldoende aandacht te willen schenken aan wat werknemers en werkgevers willen. Kan de minister dat verduidelijken? Blijft de terugkeergarantie behouden en wordt die meegenomen in de oproep?

Er zijn vandaag twee soorten gesco's tewerkgesteld in de sociale economie: projectgesco's (waarbij doelgroepmedewerkers met een premie worden tewerkgesteld) en gesco's sociale werkplaatsen (waar vooral de begeleiders ondersteund worden met de premie). Het lid verneemt dat de gesco's sociale werkplaatsen in het Maatwerkdecreet worden ingekanteld. Kan de minister dit bevestigen? Is er daarvoor een extra budget? Vanwaar komt dan het groeipad van 250 vte's doelgroepmedewerkers en 25 begeleiders? De premies zijn vandaag immers toegekend aan individuele doelgroepmedewerkers en begeleiders.

De minister ging in haar toelichting niet in op de activiteitencoöperaties. Het lid stelde in het verleden al vragen over de effectiviteit daarvan. In de beleidsbrief wordt een resultaatsgebonden financiering aangekondigd. Wat is de reden voor een aanpassing van de financiering? Komt er dan een dubbele financieringsvorm, een voor de activiteiten en een andere voor de resultaten?

Sonja Claes wil ook de link leggen naar de hervorming van het PWA-stelsel door de minister van Werk. De middelen voor de PWA'ers zijn bij de regeringsvorming aan de minister van Werk toegekend, maar wanneer de doelgroep nader wordt bekeken, blijkt die volgens het lid nauwer aan te sluiten bij de sociale economie. In de conceptnota over de hervorming van het PWA-stelsel staat dat de drie betrokken ministers (die van Werk, Sociale Economie en Welzijn) samen een oplossing zullen uitwerken voor de kwetsbare doelgroep die niet in de hervormde PWA, het wijkwerken, aan de slag kan. Die oplossing zou er volgens het lid moeten zijn op het ogenblik dat de hervorming van de PWA's wordt doorgevoerd. De minister geeft wel aan dat ze deelneemt aan het overleg over de uitvoeringsbesluiten van het W2-decreet. Is dat de oplossing voor de kwetsbare doelgroep die uit de bood dreigt te vallen? Of is er een andere piste?

Het lid hoopt tot slot dat in 2017 een nieuwe start kan worden genomen met de sociale economie, zowel wat het maatwerk als SINE en de gesco's betreft, en dat de groeipaden de sector een extra impuls kunnen geven. Op het einde van de regeerperiode kan dan met fierheid worden teruggekeken naar de realisaties.

1.3. Tussenkomst van Imade Annouri

Imade Annouri denkt dat het potentieel aanwezig is om de sector van de sociale economie, die enkele moeilijke jaren heeft gekend, een positieve stimulans te geven. Het principeakkoord kan daartoe bijdragen, maar ook het in de Septemberverklaring aangekondigde groeipad. Er doet zich een kans voor, maar uit de vragen van de voorgaande sprekers blijken er nog onduidelijkheden en moeilijkheden op bepaalde punten. Het lid zal vier problemen overlopen die altijd terugkomen in de gesprekken over sociale economie.

Een eerste punt betreft de schorsing. Er is een principeakkoord bereikt en Imade Annouri heeft begrepen dat er werd afgesproken om een jaar voor de inwerkingtreding van het nieuwe besluit een simulatie van de financiële impact uit te voeren. Dat is een goede zaak en die afspraak moet zeker worden gerespecteerd. Het lid sluit zich wel aan bij de eerdere vragen over de overgangsperiode. Er mag geen tijd meer verloren gaan, de juiste stappen moeten nu worden gezet.

De minister kondigt aan in 2017 een aantal stappen te zetten in de hervorming van de SINE-maatregel. Er zijn echter nog veel vragen over de financiering, de inkanteling in de sociale economie, de gevolgen voor bepaalde profielen en de garantie op voldoende werkplekken. Imade Annouri sluit zich aan bij de vraag om dat debat ook in de commissie te voeren.

De minister is een grote pleitbezorger van de doorstroom naar het normaal economisch circuit. Op zich zijn daar zeker argumenten voor. Maar in het beleidsveld

Werk lopen er heel wat hervormingen, bijvoorbeeld inzake de PWA's en tijdelijke werkervaring. Om een vlotte doorstroom naar het normaal economisch circuit te bereiken, moet er genoeg afstemming zijn met Werk. Gebeurt die afstemming, in het bijzonder wat het nieuwe stelsel tijdelijke werkervaring betreft? Een goede afstemming moet vermijden dat de kwetsbare profielen tussen twee stoelen vallen.

Imade Annouri sluit zich ook aan bij de vragen over de screening door de VDAB. De minister kreeg de eerste resultaten van de evaluatie en wil daarmee in december naar buiten komen. Er zijn acute problemen en daarom is het belangrijk snel te handelen. De bijsturing moet er zo vlug mogelijk komen en over die timing bestaat er nog onduidelijkheid.

1.4. Tussenkomst van Emmily Talpe

Emmily Talpe stelt dat haar fractie zich in grote mate kan vinden in de visie in de beleidsbrief van de minister. De voorbije periode was moeilijk, met de standstill in het maatwerk als belangrijkste knelpunt.

Het lid wil vijf belangrijke elementen bespreken: de aandacht voor doorstroming, het ondernemerschap in de sociale economie; de toekomst van het maatwerk, de toeleiding van werknemers en, zeker niet het minst belangrijk, de vergrijzing binnen de sociale economie.

Open Vld is bijzonder tevreden met de aandacht die gaat naar doorstroming in de sociale economie, al staat die door de schorsing van de uitvoering van het Maatwerkdecreet op een laag pitje. In de vorige regeerperiode werd in de beleidsbrief een overzicht gegeven van de doorstroomcijfers in de diverse subsectoren van de sociale economie. In haar antwoord op een schriftelijke vraag stelde de minister dat ze nog niet over concrete doorstroomcijfers beschikt, onder meer door de schorsing van de maatwerkregelgeving (*Schriftelijke vragen* Vl.Parl. 2016-17, nr. 62). Emmily Talpe pleit ervoor deze cijfers toch in de volgende beleidsbrief op te nemen.

Voor de fractie van het lid mag de focus nog meer liggen op de doorstroom naar het NEC, maar met de nuance dat doorstroming niet voor iedereen is weggelegd, zoals de minister zelf nog eens in haar toelichting heeft benadrukt. De doorstroomobjectieven zijn ook niet voor elk sociaal economiebedrijf dezelfde en bovendien is doorstroom een meerlagig begrip.

Vorig jaar vroeg het lid ook al bijzondere aandacht voor interne doorstroming. Voor een aantal mensen kan het een eerste doel zijn om binnen hetzelfde bedrijf te kunnen doorgroeien naar een nieuwe functie, waarna ze later kunnen mikken op externe doorstroom. De minister antwoordde vorig jaar dat ze had gevraagd om een beleidsraad Werk en Sociale Economie samen te roepen. Minister van Werk Muyters heeft zich bij die gelegenheid geëngageerd om de VOP ook mogelijk te maken voor iemand die intern kan doorstromen naar een andere functie en daarin ondersteuning behoeft. Is de minister dit engagement nagekomen en wat zijn de eerste resultaten daarvan?

Open Vld juicht ook de aandacht voor ondernemerschap in de sociale economie toe, in het bijzonder het engagement om samen met de minister van Werk te bekijken hoe de subsidies voor starterslabo's kunnen worden hervormd tot een maatgerichte aanpak om werkzoekenden naar ondernemerschap toe te leiden. De meer resultaatsgebonden financiering waarin vanaf 2017 wordt voorzien, is alvast een goede eerste stap. Het is positief dat de minister ook de reguliere ondernemers meeneemt op weg naar een duurzaam en inclusief Vlaanderen.

Wat betreft het ondernemerschap vraagt het lid ook aandacht voor de sociale werkplaatsen zelf. Ook dat zijn ondernemingen. Het probleem is dat ze enerzijds sociale tewerkstelling creëren voor een doelgroep die niet of nog niet rijp is voor de reguliere arbeidsmarkt, en anderzijds dat ook hun zakencijfer moet kloppen. Hoe zal de minister dat evenwicht bewaren of behouden? In dat verband werd door sociale werkplaatsen gesignaleerd dat ze enige concurrentie ondervinden van de gevangenissen. De routinewerkjes worden gemakkelijker uitbesteed aan gevangenissen, die een veel lagere arbeidskost kennen. Heeft de minister zicht op de omvang van dit fenomeen en de gevolgen ervan op sociale werkplaatsen?

Een ander aspect van ondernemerschap is de grens waarop sociale werkplaatsen stoten wanneer ze willen doorgroeien, met name het aantal erkende arbeidsplaatsen. Emmily Talpe vernam dat een aantal sociale werkplaatsen daarom denkt aan het oprichten van een cvba met sociaal oogmerk. Is de minister op de hoogte van deze ontwikkeling? Hoe schat ze de gevolgen in?

De schorsing van de uitvoeringsbesluiten van het Maatwerkdecreet hangt als een grote schaduw over deze beleidsbrief. Maatwerk vertegenwoordigt ongeveer driekwart van de begroting Sociale Economie. Los van het principeakkoord, zal de schorsing het beleid in 2017 grotendeels blijven verlammen. Het arrest van de Raad van State wordt pas in het tweede kwartaal van 2017 verwacht en dan moet het nog worden bestudeerd door de administratie en volgt het regelgevende werk. De vertraging ligt buiten de macht van de minister, die met de reparatiebesluiten het nodige heeft gedaan om erger te voorkomen. Het initiatief om de secretarisgeneraal van het Departement WSE uit te sturen voor verkennende gesprekken getuigt van een proactieve aanpak, die het tijdverlies hopelijk kan beperken. Het principeakkoord is alvast een heel belangrijke stap voorwaarts en het lid hoopt dat dit het proces kan versnellen.

Een ander heikel punt betreft de toeleiding. De fractie van Emmily Talpe is tevreden dat de minister het probleem erkent en wil streven naar een betere match tussen de profielen van de toegeleide personen en gevraagde competenties. Dat de evaluatie nu is afgerond, is positief. Het lid sluit zich aan bij de vraag de conclusies in de commissie te kunnen bespreken.

Het lid heeft in een vorige commissie al gewezen op de frustraties die leven bij de sociale werkplaatsen over het feit dat ze niet kunnen ingaan op spontane sollicitaties van kandidaten die ze wel geschikt achten, maar die ze niet kunnen aanwerven. Er zou inmiddels een regeling zijn uitgewerkt tussen het Samenwerkingsverband Sociale Tewerkstelling en de VDAB waarbij werkplaatsen zelf kandidaten kunnen voorstellen aan de VDAB. Dat is een goede ontwikkeling. Ondersteunt de minister deze oplossing? Wordt ze in de praktijk vaak toegepast ?

De problematiek van oudere werknemers en het ‘langer werken’ is een belangrijk element op de reguliere arbeidsmarkt. Maar ook in de sociale economie is er uiteraard een belangrijk deel van de werknemers aan het vergrijzen. In de beleidsnota werd dit aspect mee opgenomen maar in de beleidsbrief worden geen acties vermeld. Het kan interessant zijn om over cijfergegevens te beschikken. Wordt de vergrijzing in kaart gebracht? Wat is de stand van zaken in de verschillende subsectoren van de sociale economie? Wordt ook in de sociale economie een beleid van langer werken nagestreefd?

De schorsing van de maatwerkregelgeving zorgt ook voor uitstel van de hervorming van SINE. De voormalige federale maatregel is goed voor 60 miljoen euro. Samen met maatwerk gaat het om zowat 90 percent van de begroting Sociale Economie. Dat budget wordt uiteraard niet bevroren, maar het kan niet worden aangewend voor de vooropgestelde beleidsdoelstellingen. In de beleidsbrief garandeert de minister bij de hervorming van SINE de tewerkstelling van de huidige doelgroep-

werknemers die binnen sociale economie een SINE-tussenkomst genieten. Gaat het om de personen die momenteel in het stelsel werken of om het contingent aan vte? Met andere woorden: indien een huidige SINE-werknemer uitvloeit uit het stelsel, is het dan einde verhaal of kan er in zijn plaats een opvolger komen?

Emmily Talpe vraagt ook expliciete aandacht voor de problematiek van de dienstenchequeondernemingen. De SINE-maatregel zal voortaan worden georiënteerd naar de zwakste werknemersprofielen op basis van een individuele screening van de competenties en de afstand tot de arbeidsmarkt. Positief daaraan is dat het niet meer hoeft te gaan over collectieve inschakeling maar dat voortaan ook individuele tewerkstelling binnen elke reguliere onderneming mogelijk wordt. Dit is de invulling van het zogenaamde 'individuele luik', waarop de fractie van het lid de afgelopen jaren heeft aangedrongen. Het probleem voor de DCO's is echter dat het steunpakket voor begeleiding op de werkvloer voor hen vrijwel onmogelijk wordt, aangezien de werknemers bij klanten thuis gaan werken. Het gevaar is dus dat DCO's die zwakste profielen niet meer willen of kunnen aantrekken. Deze bedrijven werken nu al met zeer nauwe winstmarges en arbeid driegt voor hen nog duurder te worden.

Het lid heeft ook nog enkele punctuele vragen. De nakende uitvoering van de nieuwe systemen van tijdelijke werkervaring en wijkwerken (in het beleidsdomein Werk) zijn gelieerd met de toeleiding naar de sociale economie. Heeft de minister al laten nagaan welke impact deze hervormingen, vooral dan van die van de artikel 60-maatregel en de PWA's, kunnen hebben op de sociale economie? Er is enerzijds de economische impact op de sociale-economiebedrijven, maar anderzijds ook de impact op de instroom van werknemers.

Emmily Talpe heeft de problematiek van hoogsensitieve personen al in verschillende commissie ter sprake gebracht. Ze gaf onder meer het voorbeeld van een persoon die gedwongen in de arbeidszorg terechtkwam om een schorsing bij de RVA te voorkomen. Het lid kreeg het antwoord dat dit persoonlijkheidskenmerk ook via ICF zou moeten worden gescreend. Hoogsensitiviteit behoeft immers een specifieke benadering, het is geen handicap, dus komen hoogsensitieven niet in aanmerking voor een VOP. Volgens de informatie van het lid houdt ICF echter nog geen rekening met hoogsensitiviteit. Zal de minister deze problematiek meenemen bij de evaluatie van de screening?

Wat het maatwerk betreft legt de regelgeving geen voorwaarden op aan het type arbeidscontract. Het mag een overeenkomst van bepaalde of onbepaalde duur zijn, dus ook een uitzendcontract. In dat laatste geval is het uitzendkantoor de werkgever van de doelgroepwerknemer en zou het dus in principe moet instaan voor zijn of haar begeleiding, terwijl de fysieke plaats van tewerkstelling niet het uitzendkantoor is. Vorig jaar kondigde de minister aan dat dit probleem juridisch verder zou worden onderzocht. Is dit inmiddels gebeurd, zodat het bij de hervatting van de uitvoering van het Maatwerkdecreet duidelijk is wat er precies qua begeleiding wordt verwacht als het om uitzendkrachten gaat? Wordt ook nog werk gemaakt van de complexe oefening om de verschillende statuten van werknemers in beschutte en sociale werkplaatsen gelijk te schakelen? Werd, in samenwerking met de RSZ, de financiële impact daarvan al berekend?

Tot slot wil Emmily Talpe weten hoe de minister de toekomst van W² ziet. Waren er hierover nog contacten met de ministers van Werk en Welzijn? Minister Vandeurzen liet bij het begin van deze regeerperiode optekenen dat hij deze legislatuur geen middelen kon vrijmaken voor de werk- en welzijnstrajecten. Wat is nu de stand van zaken?

1.5. Tussenkomst van Sabine Vermeulen

Sabine Vermeulen stelt vast dat de minister haar belofte nakomt om de tewerkstelling in de sociale economie te behouden. Sommige commissieleden leken daar in het verleden aan te twijfelen. In budgettair krappe tijden heeft de minister in totaal nog 9,5 miljoen euro gevonden die ze zal inzetten voor extra tewerkstelling (7 miljoen euro om de tewerkstellingsmogelijkheden maximaal in te vullen en 2,5 miljoen euro voor extra tewerkstelling via projectoproepen).

Het lid is verheugd over het tot stand komen van het principeakkoord dat moet leiden naar Maatwerkbis of Maatwerk 2.0. De minister heeft voor een proactieve aanpak gekozen, ondanks het feit dat nog moet worden gewacht op de uitspraak van Raad van State. De toeleiding via de ICF-screening blijft een belangrijk aandachtspunt. De toeleiding is uitermate belangrijk en de evaluatie moet uiteindelijk leiden tot een performante tool.

De minister wil eveneens laten nagaan op welke manier SINE-erkenningen zonder doelgroeptewerkstelling versneld kunnen worden ingetrokken. Door een hiaat in de federale wetgeving werden immers erkenningen verleend aan bedrijven die uiteindelijk geen doelgroepmedewerkers tewerkstellen. Hoeveel van dergelijke erkenningen zijn er nog? Op welke manier wordt nagegaan of er effectief een tewerkstelling van doelgroepmedewerkers is in geval van een erkenning? Of kan dit probleem maar worden aangepakt wanneer de hervormde SINE-maatregel wordt uitgevoerd?

De minister wil onderzoeken hoe maatschappelijk verantwoord ondernemen als algemeen concept kan worden aangemoedigd in het kader van openbare aanbestedingen. Sabine Vermeulen vindt dit een zeer goed initiatief want overheden kunnen de sociale economie aanwenden om het activeringsbeleid te ondersteunen. Zelf is het lid grote voorstander van opdrachten op 'aanvaarde factuur' of opdrachten met onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking, dus opdrachten met bescheiden waarde. De sociale-economiebedrijven zijn zeer goed thuis in dit soort opdrachten. Schenkt de minister in haar beleid inzake het bevorderen van duurzaam ondernemen bij de besturen specifieke aandacht aan het voorbehouden van dergelijke opdrachten voor de sociale economie?

2. Antwoord van de minister

2.1. Begroting

Groeipad

Minister *Liesbeth Homans* antwoordt eerst op de verschillende vragen over het groeipad. De 7 miljoen euro aan bijkomende middelen, die al werden vermeld in de Septemberverklaring, zullen dienen om niet-ingevulde plaatsen binnen het toegekende contingent te financieren. De meeste bedrijven hebben in het verleden het toegekende contingent niet volledig ingevuld. Dit kan het gevolg geweest zijn van de conjunctuur en het gebrek aan opdrachten, ziekteverzuim enzovoort. De minister zal de extra middelen gebruiken om ruim 500 arbeidsplaatsen bijkomend te financieren. In de eerste plaats zullen de middelen dus gaan naar de bedrijven die hun contingent nog niet voor 100 percent hebben ingevuld. Omdat dit in het verleden niet gebeurde, blijft de minister ervan overtuigd dat het gaat om een groeipad van 500 extra plaatsen in de sociale economie.

Er zal dus in eerste instantie geen verdeling moeten gebeuren, aangezien het gaat om een reeds toegekend contingent. De middelen zijn er om een stijging van de tewerkstelling binnen het contingent te kunnen honoreren.

Wat de vraag over de lokale diensteneconomie en het groeipad betreft, verwijst de minister naar het recente debat in de commissie naar aanleiding van een vraag om uitleg van Rob Beenders (*Vragen om uitleg* Vl.Parl. 2016-17, nr. 147). Er wordt verder ingezet op fusies en vanaf 2019 worden de vrijgekomen plaatsen (dus het contingent) herverdeeld wanneer de invullingsgraad in het voorgaande jaar gemiddeld minder dan 90 percent bedraagt.

De minister is zich, zoals ze in antwoord op de vraag om uitleg al heeft gezegd, bewust van de problematiek rond schaalgrootte binnen LDE.

Los van de 7 miljoen euro is er 2,5 miljoen euro beschikbaar op innovatie. De minister bekijkt momenteel de mogelijkheid om een aanvullend groeipad te lanceren in een gesloten oproep voor de ontwikkeling van nieuwe mogelijkheden, onder meer in LDE. De criteria en voorwaarden hiertoe zullen nog worden bepaald. De minister zal daarover later communiceren en is uiteraard bereid dit in de commissie te bespreken.

Innovatie en SIFO

Er werden vragen gesteld over de verkoop van de T-groep en de impact daarvan op het budget. Het klopt dat T-Groep werd verkocht. De opbrengst daarvan bedraagt over dit en volgende jaren ongeveer 146 miljoen euro, die enkel voor schuldafbouw kan worden aangewend. Het SIFO zal dus in de toekomst inderdaad geen dividenden meer ontvangen. Het beschikt vandaag echter over voldoende financiële reserve om het rollend karakter van het fonds vorm te geven. Het wegvallen van de jaarlijkse dividenden uit de T-groep belet het SIFO dus niet om zijn stabiliteit te behouden. De inschatting die de PMV hierover maakte, toont aan dat dit fonds inderdaad is geëvolueerd naar een rollend fonds dat onafhankelijk van deze dividenden kan bestaan.

Het voordeel van de verkoop is dat jaarlijks een bedrag van 2,5 miljoen euro aan de beleidskredieten Sociale Economie wordt toegevoegd. Dit bedrag kan bijvoorbeeld worden aangewend voor bijkomende investeringen en de bijhorende tewerkstelling. De minister bekijkt momenteel de mogelijkheden van een gesloten oproep De criteria en voorwaarden moeten nog worden bepaald en zullen later worden gecommuniceerd.

2.2. Beleidsbrief

Schorsing van het Maatwerkdecreet

Er waren diverse vragen over de schorsing van de uitvoering van Maatwerkdecreet en het bereikte principeakkoord. De minister verwijst voor de grote lijnen naar haar toelichting in de commissie.

Er zal geen nieuw Maatwerkdecreet worden opgesteld. Het decreet werd niet geschorst maar wel de uitvoeringsbesluiten, het decreet hoeft dus niet te worden gewijzigd. Het principeakkoord dat de secretaris-generaal van het Departement WSE met de sector bereikte, werd omgezet naar een ontwerp van hernieuwd uitvoeringsbesluit.

Op 21 november 2016 werd het advies van de Inspectie van Financiën gevraagd. Het ontwerp van besluit wordt ook nog met de sector besproken. De bedoeling is dat het nog in 2016 principieel wordt goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De minister ambieert een definitieve goedkeuring van dit besluit in maart 2017. Gelet op het feit dat met de sector werd overlegd en het advies van IF al werd gevraagd, denkt de minister dat deze timing realistisch is. De wijzigingen in het

hernieuwde besluit werden door de minister reeds meegegeven bij de toelichting van de beleidsbrief.

De overgangsperiode is wel degelijk uitdrukkelijk gevraagd door de sector. De werkplaatsen wensen als bedrijf een zicht te hebben op de impact van de nieuwe regelgeving, zodat ze zich kunnen voorbereiden op de nieuwe situatie vanaf 1 januari 2019. Voor de minister is dit een legitieme vraag. De vraag geeft bovendien invulling aan de decretaal voorziene overgangsperiode. Die zal er, zoals al toegelicht, in het nieuwe Maatwerkbesluit wel anders uitzien.

Wat de huidige gegrondheid van de klacht betreft, kan de minister enkel herhalen dat de rechtsprocedure nog lopende is. De omzetting van het principeakkoord in regelgeving is nog bezig, dus de klacht van de twee bedrijven is momenteel nog gegrond. De acties van de twee bedrijven heeft de minister niet in de hand, er zijn geen signalen dat de klacht zou worden ingetrokken. De bemiddelaar zet zijn opdracht voort.

Een lid vroeg of het type arbeidscontracten in maatwerk onderzocht is en verwees daarbij naar uitzendwerk. Gelet op de schorsing van het Maatwerkbesluit is alle capaciteit ingezet voor de voorbereiding van de herstelbesluiten. Door deze besluiten zijn er vanaf 1 juli 2016 opnieuw toeleidingen kunnen gebeuren naar de beschutte en sociale werkplaatsen. De toekomst van het maatwerk kreeg prioriteit, maar de minister sluit de vraag niet uit voor de toekomst.

ICF en de toeleidingsproblematiek

De VDAB is bezig met de afronding van de evaluatie van de toeleiding op basis van het ICF-instrument. De minister wil hierover in januari 2017 eerst terugkoppelen naar de stakeholders en kan, indien gewenst, hierover in het voorjaar van 2017 een presentatie geven aan de commissie.

Een lid vroeg ook naar de overlap tussen de verschillende doelgroepen. Er blijkt uit de eerste signalen dat er inderdaad een zekere, weliswaar kleine overlapping is tussen de doelgroep van LDE en die van collectief maatwerk, de beschutte en zeker de sociale werkplaatsen. In de evaluatie van ICF door de VDAB is er oog voor de doelgroepen en eventuele overlappingen. Er zijn in dit verband nog een aantal verduidelijkingen gevraagd aan de VDAB, die ook nog enkele andere bijkomende onderzoeksvragen afwerkt.

Een lid vroeg of de oplossing voor de toeleidingsproblematiek ook opgenomen was in het principeakkoord. De minister kan melden dat in het principeakkoord van 28 oktober 2016 wordt aangegeven dat de VDAB, samen met de werkplaatsen en het Departement WSE, het instrument in functie van de simulaties monitort. Indien nodig worden de toeleidingscesuren aangepast in functie van het herstel van het evenwicht tussen zwakke en sterkere profielen.

Wat de huidige acute problemen betreft, gelden momenteel de toeleidingscriteria volgens de oude regelgevingen voor beschutte en sociale werkplaatsen. Maar sinds de reparatiebesluiten is ook ICF een mogelijkheid bij de toeleiding naar sociale werkplaatsen. De VDAB neemt deze resultaten ook mee in de continue monitoring. Hierdoor is het bovendien mogelijk om de instroom op basis van de regelgeving sociale werkplaatsen versus ICF te vergelijken. Dit zal aan bod komen in de evaluatie door de VDAB.

Een lid merkte op dat de sociale werkplaatsen vaak spontaan sollicitaties krijgen. De minister stelt dat werkplaatsen nog steeds kandidaten kunnen voordragen aan de VDAB, voor zover deze voldoen aan de voorwaarden in de regelgeving. Zoals ook verankerd in de regelgeving moeten werkplaatsen hun openstaande vacatures

registreren in de beschikbare tool (MasterVac), zodat de VDAB de toeleiding van kandidaat-doelgroepwerknemers vlot kan realiseren en opvolgen.

Hetzelfde lid merkte op dat hoogsensitiviteit een impact kan hebben op het functioneren op de werkvloer. De minister kan melden dat hoogsensitiviteit mee in kaart gebracht wordt via de ICF-methodiek.

Andere vragen over collectieve inschakeling

De oefening inzake de gelijkschakeling van de statuten van de sociale werkplaatsen en beschutte werkplaatsen werd en wordt doorkruist door de federale hervormingen en door het overleg binnen de Nationale Arbeidsraad over de categorieën van de structurele vermindering van de sociale bijdragen. Uiteraard doorkruist ook de schorsing van het Maatwerkbesluit deze oefening. In eerste instantie zijn hier nu de sociale partners aan zet. De minister heeft vernomen dat ze de dialoog op federaal niveau terug hebben opgestart.

Er was een vraag over de oprichting van een cvba met sociaal oogmerk door sociale werkplaatsen en het standpunt van de minister ten aanzien van deze evolutie. Daarbij verwees het lid naar het evenwicht tussen tewerkstelling en bedrijfsvoering. De minister verzekert dat ze in het kader van maatwerk streeft naar een level playing field voor alle bedrijven. Het is de bedoeling om het rendementsverlies van bepaalde personen en hun begeleidingsnood te compenseren voor iedere werkgever om op die manier de zwaksten ook toegang te geven tot de arbeidsmarkt. De ondersteuning is bedoeld om de tewerkstelling te faciliteren, niet om eventuele tekorten in het businessmodel op te vangen.

Het lid verwees ook naar de concurrentie die sociale werkplaatsen zouden ondervinden van gevangenissen. De minister hoorde dit al in verband met de beschutte werkplaatsen, niet van de sociale werkplaatsen. Ze is echter niet bevoegd voor de tewerkstelling van gedetineerden. De minister vindt het persoonlijk wel heel belangrijk dat gedetineerden in de gevangenis arbeidsmatige activiteiten kunnen uitvoeren omdat het hun kansen op tewerkstelling na hun detentieperiode vergroot.

Er werd ook bezorgdheid uitgedrukt over de vergrijzing in sociale economie. De minister verwijst voor de cijfers naar de website van het departement en laat een tabel toevoegen aan het verslag. De cijfers geven aan dat de populatie inderdaad iets ouder is dan gemiddeld. Dit heeft volgens de minister te maken met de missie van de bedrijven om zich net op de kwetsbaren te richten en iedereen zo lang mogelijk aan de slag te houden. Er wordt geen specifiek beleid gevoerd, het streven naar werkbaar werk is inherent aan het beleid. De minister kreeg vanuit de sector ook geen specifieke vraag naar bijkomende ondersteuning in dit kader. Mocht die vraag er komen, kan dit via de collectieve ondersteuning vorm krijgen.

Lokale diensteneconomie en klaverbladen

Een lid vroeg naar gegevens over de invulling van de klaverbladen. De minister verwijst opnieuw naar het antwoord op schriftelijke vraag nr. 30: "Sinds het in voege treden van het LDE-decreet en het LDE-besluit gebeurt de monitoring van de LDE-initiatieven op ondernemingsniveau. Binnen de onderneming worden de inschakelingstrajecten niet meer opgedeeld naar de aard van de dienstverlening. De ondersteuning vanuit sociale economie is immers gericht op de inschakelingstrajecten. Het is de bevoegde minister voor de dienstverlening die dat luik van het klaverblad opvolgt." (*Schriftelijke vragen* Vl.Parl. 2016-17, nr. 30). Samengevat, elk klaverblad heeft een andere trekker. Er is altijd een functioneel bevoegd minister die het klaverblad trekt.

De minister volgt de lokale diensteneconomie wel nauwgezet op, met oog op haar prioriteit en bevoegdheid, met name het inschakelingstraject van de doelgroep-werknemer. Ze hoeft echter niet over de gegevens op klaverbladniveau te beschikken om deze inschakelingstrajecten te bewaken. Omdat de minister wel zicht heeft op het contingent per onderneming, kan ze de middelen voor die inschakelingstrajecten ter beschikking blijven stellen, ook bij wijzigende situaties.

Hetzelfde lid stelde dat er behalve de garantie op het behoud van middelen ook een garantie op tewerkstelling moet zijn. Het is net die garantie op tewerkstelling die de minister nastreeft. Bij ingevulde contingenten gebeuren de overhevelingen altijd met het behoud van tewerkstelling van de doelgroepwerknemer als prioriteit. De minister herinnert eraan dat ze bij eerdere discussies in het parlement over de klaverbladen Preventieve gezinsondersteuning en de Fietspunten, waarvan ze niet de trekkende minister is, altijd heeft gesteld dat ze de financiering vanuit Sociale Economie zou aanhouden en dat de tewerkstelling zou behouden blijven, ook al betekent dat een overplaatsing.

Doorstroom

De minister wijst eerst op het verschil tussen interne en externe doorstroom. Interne doorstroom is doorstroming in het sociale-economiebedrijf zelf naar een andere functie als regulier (niet-gesubsidieerd) personeelslid. Het kan ook gaan over een doelgroepwerknemer die minder ondersteuning nodig heeft dan voorheen. Externe doorstroom is doorstroming van de sociale economie naar het normaal economisch circuit.

De minister heeft na enig onderhandelen met de minister van Werk in 2015 verkregen dat de VOP, die normaal enkel geldt voor mensen die uit werkloosheid naar werk doorstromen, ook wordt toegekend aan werknemers die vanuit de sociale economie naar het NEC doorstromen. De minister kan tevreden melden dat ze vorig jaar ook heeft bekomen dat de VOP geldt voor mensen die binnen een sociale-economiebedrijf doorstromen naar een andere niet-gesubsidieerde functie.

Ook al is er nog geen nieuw Maatwerkbesluit, de oproep vertrekt van dezelfde principes en dat was ook het geval voor eerdere oproepen. Er is en er zal aandacht zijn voor een terugkeergarantie. De minister herhaalt haar gekende standpunt dat er een segment is van werknemers voor wie doorstroom niet mogelijk is.

Een lid vroeg of in de volgende beleidsbrief opnieuw cijfers van de doorstroom konden worden opgenomen. De minister bevestigt haar voornemen om die cijfers te verzamelen. Met het oog op een performant monitoringsysteem zal het Departement WSE een samenwerking aangaan met het HIVA. Daarin zal per sector en type bedrijf worden onderzocht wat de duurzaamheid is van de doorstroom en zullen de potentiële neveneffecten en succesfactoren van het beleid worden geïdentificeerd. Het onderzoek zou de eerste resultaten moeten opleveren in januari 2018.

Arbeidszorg en maatregelen Werk

Er waren diverse vragen over arbeidszorg of W² en de impact van de maatregelen van minister Muyters op de sociale economie. De minister antwoordt dat de Vlaamse Regering het engagement heeft genomen om het decreet betreffende de werk- en zorgtrajecten gradueel uit te voeren vanaf 1 januari 2018. Bij de uitvoering zal er rekening worden gehouden met de bevoegdheden die met de zesde staatshervorming zijn overgekomen. Er is afstemming met minister van Werk Muyters en zeker ook met minister van Welzijn Vandeurzen. De drie administraties hebben de voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten aangevat. De impact van de hervormingen bij Werk worden vanzelfsprekend meegenomen in deze voorbereiding.

Een lid merkte op dat er nog geen concrete stappen worden vermeld in de beleidsbrief om te komen tot uitvoering van het W²-decreet. De minister meent dat het te vroeg is om in te gaan op de inhoud van de uitvoeringsbesluiten, omdat de werkzaamheden nog maar recent zijn opgestart. Er moet bovendien rekening worden gehouden met de bevoegdheden die naar aanleiding van de zesde staatshervorming zijn overgekomen naar Vlaanderen, wat de zaak niet eenvoudiger maakt.

Een ander lid verwees naar de conceptnota van de minister van Werk over de hervorming van het PWA-stelsel. Daarin wordt vermeld dat de drie betrokken ministers (van Werk, Sociale Economie en Welzijn) zich engageren om verder van gedachten te wisselen en een gezamenlijke oplossing te zoeken voor de groep werkzoekenden die niet terecht kunnen in een traject naar werk. Minister Homans bevestigt dat in het kader van W² zal worden getracht voor die personen een oplossing te vinden. Bij de bevoegdheidsverdeling in de Vlaamse Regering werd beslist dat het PWA-stelsel onder de bevoegdheid van de minister van Werk valt. Er is vanzelfsprekend wel beleidsafstemming tussen de ministers van Werk en Sociale Economie over de verschillende maatregelen en doelgroepen. Het is voor de hele Vlaamse Regering van cruciaal belang dat de maatregelen op elkaar zijn afgestemd zodat alle doelgroepen kunnen worden bereikt.

Social Impact Bond

Door het Departement WSE werd vorig jaar nagedacht over de mogelijkheid om een SIB op te starten in de doorstroommodules voor LDE of maatwerk. Het project werd niet goedgekeurd door het ESF. Bij gebrek aan middelen en capaciteit, onder meer door de schorsing van de uitvoering van het Maatwerkdecreet, wordt in 2017 geen specifieke actie op dit vlak gepland.

Sociale inschakelingseconomie

De minister bevestigt dat de conceptnota over de hervorming van de SINE-maatregel nog ten gronde in de commissie kan worden besproken. Als het regelgevende proces rond het hernieuwde Maatwerkbesluit achter de rug is, kan dit dossier verder worden opgenomen, kunnen alle vragen worden beantwoord en kan het debat ten gronde worden gevoerd.

De minister antwoordt wel al op enkele punctuele vragen die naar aanleiding van de beleidsbrief werden gesteld. Er werd gevraagd of de inwerkingtreding van de SINE-hervorming nog zou samenvallen met die van het Maatwerkdecreet. De minister bevestigt dat de inwerkingtreding op 1 januari 2019 is bepaald. De conceptnota wordt verder uitgewerkt met die datum als leidraad.

Als nieuw element werd aangehaald dat de minister van Werk meer inzet op de Vlaamse ondersteuningspremie. Minister Homans antwoordt dat, zoals steeds, wordt geijverd voor een maximale afstemming met de maatregelen van minister Muyters. De verhoogde inzet op de VOP wordt dus zeker als een belangrijk gegeven meegenomen in de voorbereidingen op de hervorming van SINE.

Een lid verwees naar de vermelding in de beleidsbrief dat bij de hervorming de tewerkstelling wordt gegarandeerd van de doelgroepmedewerkers die binnen sociale economie een SINE-tussenkomst genieten en vroeg of het dan gaat om de personen die momenteel in het stelsel werken of om het contingent aan vte. De minister verwijst naar de conceptnota over de hervorming van de SINE-maatregel: "Van de huidige doelgroepwerknemers binnen de SINE-maatregel werkt momenteel reeds 40 percent (of 2331 vte) binnen een maatwerkbedrijf en 21,08 percent (of 1217 vte) binnen een LDE-onderneming. De tewerkstelling van de doelgroepwerknemers binnen sociale economie blijft gegarandeerd bij de hervorming van de SINE-maatregel.".

De idee is dus inderdaad dat voor de huidige gesubsidieerde doelgroepwerknemers binnen de sociale economie, die ook een SINE-tussenkomst krijgen, de tewerkstelling wordt gegarandeerd. Voor de anderen worden andere modaliteiten in de conceptnota beschreven (uitdoof, andere premie enzovoort). Na uitstroom wordt dit budget geleidelijk geheroriënteerd naar individueel maatwerk. Uiteraard wordt dit nog verder onderzocht bij de verdere uitwerking van de conceptnota in een regelgevend kader. Momenteel is het Departement WSE evenwel bezig met een verder reikende oefening om de (financiële) impact van wijzigingen voor alle SINE-werknemers en -bedrijven op een correcte wijze te kunnen inschatten. De wijzigingen zullen hierop voortbouwen.

Een lid wees op de vaststelling dat een aantal bedrijven een SINE-erkenning hebben zonder dat ze doelgroepmedewerkers tewerkstellen en vroeg onder meer om hoeveel erkenningen het gaat. De minister moet helaas melden dat ze momenteel niet over de meest recente gegevens beschikt. De gegevens uit de conceptnota kwamen tot stand door een koppeling van verschillende databanken. Voor de verdere uitwerking wordt opnieuw deze koppeling gemaakt, maar het is onmogelijk om bijvoorbeeld op maandelijkse basis nieuwe gegevens voor te leggen. Het spreekt voor zich dat deze situatie zal worden rechtgetrokken door de hervorming van de SINE-maatregel, waarvoor het tijdspad zoals gezegd 1 januari 2019 is.

Een erkenning zonder het tewerkstellen van doelgroepwerknemers heeft op zich geen effect op de begroting Sociale Economie. Wat niet betekent dat dit ook rechtvaardig is. De inschakelingsbedrijven kunnen immers een aantal fiscale voordelen genieten, met name een btw-voordeel en het voordeel met betrekking tot de vennootschapsbelasting. De minister heeft dit al wel aangekaart bij de federaal bevoegde ministers. Ze heeft geen bezwaar tegen fiscale voordelen maar zou het logisch vinden dat er ook een tewerkstelling van doelgroepmedewerkers tegenover staat.

Een lid informeerde naar de impact van de hervorming op de dienstenchequeondernemingen. De minister zegt de verdere uitwerking van het individueel maatwerk af te wachten, evenals de impactanalyse van het Departement WSE. Pas na de afronding van deze uitgebreide financiële oefening zullen weloverwogen beslissingen kunnen worden genomen. De conclusies worden verwacht voor het zomerreces van 2017.

Regularisatie van gesco's

Er zijn twee soorten gesco's in de sociale economie tewerkgesteld. De regularisatie betreft de gesubsidieerde contractuelen van de projecten van het zogenaamde 'veralgemeende stelsel', ook projectgesco's genoemd. In de sociale werkplaatsen zijn ook nog andere gesco's tewerkgesteld, namelijk gesubsidieerde doelgroepmedewerkers en omkaderingspersoneel met een gesco-statuut. Dezen wordt niet gevat door de regulariseringsoperatie, ze worden van oorsprong betaald vanuit het sociale-economiebudget en dat blijft zo.

De projectgesco's (veralgemeend stelsel) werden door de Vlaamse Regering op 1 juli 2016 geregulariseerd en maken sindsdien deel uit van het reguliere personeel van de betrokken bedrijven. Momenteel krijgen deze bedrijven nog tot 31 december 2016 een regularisatiepremie voor het tewerkstellen van deze ex-gesco's. Maar deze premie zal stelselmatig worden afgebouwd en ingezet voor het tewerkstellen van doelgroepwerknemers en hun begeleiding.

De voormalige gescopromotoren krijgen in een periode van vier jaar de mogelijkheid om jaarlijks 25 percent van hun regularisatiepremie in te zetten voor de tewerkstelling van doelgroepwerknemers in de sociale economie. Indien dit groeipad niet

of onvoldoende wordt aangewend voor de tewerkstelling van doelgroepwerknemers, zal het restgedeelte van het groeipad terugvloeien naar de sector.

In de Vlaams Regering werd afgesproken dat iedere minister een beslissing kon nemen over de gesco's in zijn of haar beleidsdomein. Minister Homans zegt ervoor gekozen te hebben deze middelen in te zetten voor tewerkstelling in de sector van de sociale economie.

Ondersteuningsorgaan In|C

Het idee van een collectief ondersteuningsorgaan wordt niet verlaten. Net zoals in het huidige convenant zal worden voorzien in een collectief ondersteuningsaanbod verdeeld in verschillende deelopdrachten voor de verschillende werkvormen in de sociale economie (beschutte en sociale werkplaatsen en lokale diensteneconomie), waaronder ook de coöperaties.

De minister heeft wel de ambitie om de werking te optimaliseren en de huidige knelpunten weg te werken. Daarom kiest ze ervoor om niet via een tussenpersoon te werken, maar de verschillende opdrachten rechtstreeks uit te besteden aan de dienstverlener met de meeste expertise. Opdrachten voor continue dienstverlening of succesformules kunnen worden herhaald. Dit gebeurt op dezelfde manier in het MVO-beleid en heeft nog geen problemen gegeven. De minister meent niet dat dit tot een grotere versnippering zal leiden, enkel de tussenpersoon valt weg. De continuïteit van de dienstverlening en de afstemming met andere initiatieven zal vanuit het Departement Werk en Sociale Economie worden bewaakt. Dit was trouwens ook het geval in de huidige convenantperiode.

Er wordt met andere woorden gekozen voor een efficiëntere aanpak, zonder dubbel werk te doen. Het behoud van expertise kan en zal bij de gunning van de opdracht worden bewaakt. De ervaring leert trouwens dat deze expertise vasthangt aan personen en niet aan organisaties op zich.

Een lid vroeg naar de ondersteuning van de coöperaties na de hervorming van het collectief ondersteuningsorgaan. De minister herhaalt dat het de bedoeling is om het idee van het collectieve aanbod waarin het decreet voorziet te behouden, ook voor de coöperaties. Het collectieve ondersteuningsorgaan staat voor het geheel aan opdrachten. In de regelgeving is het mogelijk deze opdrachten door meerdere dienstverleners te laten invullen. De minister ziet niet in waarom dit tot meer begunstigden zou leiden, want aan de begunstigden wordt niets gewijzigd. Net zoals nu bij in|C het geval is, zullen in functie van de expertise verschillende deelopdrachten aan verschillende dienstverleners worden gegund. Het lijkt de minister inderdaad aangewezen dat voor specifieke ondersteuning rond coöperatief ondernemen een andere dienstverlener wordt aangeduid dan voor het beheer van de website www.socialeeconomie.be, maar dat is nu ook al het geval.

Starterslabo's

Enkele leden stelden vragen over de starterslabo's (ook wel activiteitencoöperaties genoemd) en de resultaatsfinanciering daarvan. Wellicht wordt de concrete invulling een prijs per traject, waarbij die prijs afhankelijk wordt gemaakt van het al dan niet bereiken van iemand uit een van de volgende kansengroepen: kortgeschoolden, arbeidsgehandicapten of ouderen. Dit kadert volgens de minister geheel in de mogelijkheden van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de ondersteuning van activiteitencoöperaties.

Openbare aanbestedingen voor sociale-economiebedrijven

Ook de minister is overtuigd van het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen bij openbare aanbestedingen. Daarom heeft ze er in de beleidsbrief Bestuurszaken de nodige aandacht aan besteed. Vandaag lopen er reeds een aantal acties in dit verband. Een voorbeeld hiervan is de non-discriminatieclausule die ter beschikking wordt gesteld voor opname in de bestekken. Er wordt ook ingezet op ethische productie en er zijn acties tegen sociale dumping.

3. Replieken

Sonja Claes komt terug op het groeipad. De minister zegt heel duidelijk dat de 7 miljoen euro extra gaat naar niet-ingevulde plaatsen binnen het contingent. Binnen het contingent zijn in het verleden vaak plaatsen niet ingevuld door onder meer gebrek aan opdrachten of andere factoren. Weet de minister of weet de administratie waar de niet-ingevulde plaatsen zich situeren? Is dat vooral bij de beschutte werkplaatsen, bij de sociale werkplaatsen of in de lokale diensteneconomie? Is de reden gekend waarom plaatsen niet werden ingevuld? Het lid heeft de indruk dat de niet-ingevulde plaatsen zich vooral bij de huidige beschutte werkplaatsen bevinden. Het is belangrijk om de reden te kennen en na te gaan of er geen mogelijkheid is, wanneer de plaatsen om conjuncturele reden of gebrek aan opdrachten niet werden ingevuld, ze aan andere werkplaatsen toe te kennen. Op die manier zouden de werkplaatsen die hun contingent hebben ingevuld en voldoende opdrachten hebben plaatsen kunnen overnemen van bedrijven waar er onvoldoende werk is.

Het lid kijkt uit naar de evaluatie van het ICF-instrument. Er zijn nog steeds signalen dat bedrijven plaatsen niet ingevuld krijgen omdat er geen juiste kandidaten worden toegeleid. Het probleem blijft prangend, aldus Sonja Claes.

Rob Beenders verwijst naar het groeipad dat werd aangekondigd in de Septemberverklaring. Het leek een hoopvol signaal voor de sector van de sociale economie, die zou zuurstof krijgen door 500 extra plaatsen. Nu wordt duidelijk dat de bedrijven die hun plaatsen niet hebben ingevuld met extra plaatsen worden beloond. Ondernemingen die hun contingent hebben ingevuld en nood hebben aan groei kunnen niet rekenen op een groeipad. Het blijft volgens het lid bij zuurstof voor een palliatieve patiënt.

De minister zal voor de lokale diensteneconomie een herverdeling doen vanaf 2019. Dit betekent volgens het lid dat er in 2018 problemen zullen zijn, omdat de ondernemingen vanaf 1 januari 2018 aan de voorwaarde van vijf vte's moeten voldoen. De ondernemingen die dat niet halen, zullen hun activiteiten moeten stopzetten en de vrijgekomen plaatsen zullen door de minister worden herverdeeld in 2019. Dit is volgens Rob Beenders geen groeipad, de sector wordt er niet door versterkt, enkel wat herverdeeld en gereorganiseerd. Ook ondernemingen die na een fusie niet aan vijf vte's komen, zullen ophouden te bestaan. Het lid verwijst naar het voorstel van resolutie van zijn fractie waarin werd gepleit voor een trapsgewijze aanpak (*Parl. St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 794/1). Het lid staat achter het LDE-decreet en de voorwaarden die daarin worden opgelegd. Maar waarom kan de minister geen perspectief bieden op een groeipad aan de ondernemingen die na een fusie nog niet aan de voorwaarde voldoen? Indien alleen fusies als een oplossing worden gezien, zal LDE niet worden versterkt en zal de dienstverlening er alleen maar op achteruit gaan. In 2019 zal de minister dan wellicht van een groeipad spreken terwijl enkel verdwenen plaatsen worden herverdeeld.

Rob Beenders hoopt dat de ondernemingen niet tot 2019 moeten wachten op herverdeling want dan wordt weer een jaar verloren.

De minister moet volgens het lid ook duidelijk zijn over de besteding van de 2,5 miljoen euro extra. Indien dat bedrag wordt uitgetrokken voor investeringen in innovatie staat het op het juiste begrotingsartikel. Indien het wordt ingezet voor nieuwe tewerkstellingsmogelijkheden moet de minister de begroting aanpassen. Bovendien gaat het volgens Rob Beenders niet om extra middelen aangezien ze in de plaats komen van de dividenden van de T-groep.

Het verhaal over het groeipad en de extra middelen moet volgens het lid dus worden genuanceerd. Zijn fractie staat achter elke euro extra voor tewerkstelling, maar het had meer mogen zijn.

Rob Beenders vindt de timing van de evaluatie en bijsturing van het ICF-instrument problematisch. Pas in het voorjaar van 2017 zou die in de commissie kunnen worden besproken, na overleg met de stakeholders in januari 2017. Het decreet trad in werking op 1 april 2015 en op het terrein nemen de problemen alleen maar toe. De oplossing moet er volgens het lid sneller komen.

De hervorming van SINE zou pas in het najaar van 2017 opnieuw in de commissie kunnen worden besproken. Het lid gaat ervan uit dat er geen wijzigingen worden doorgevoerd vooraleer in de commissie een gedachtewisseling heeft plaatsgevonden. Waarom wachten tot in het najaar van 2017 om de conceptnota ten gronde te bespreken en de talrijke vragen te beantwoorden?

Ook inzake de regularisatie van de gesco's gaat het niet om een groeipad. De werkgever verliest geen middelen op voorwaarde dat hij bijkomende doelgroepmedewerkers aanwerft. Rob Beenders betwijfelt dat daar een draagvlak voor is.

Het lid verwijst tot slot naar een beslissing van de Vlaamse Regering van 25 november 2016. De Vlaamse Regering keurde een facultatieve subsidie goed aan verschillende initiatieven voor projecten rond de "versterking of uitbreiding van de integrale en laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar onderwijs en activering". Het lid begrijpt uit de beslissing dat het de bedoeling is om in 2016 voor de laatste maal deze facultatieve subsidie via klaverbladfinanciering toe te kennen aan de negen organisatoren. Er wordt gezegd dat projecten die hun werking structureel wensen te maken, op zoek moeten gaan naar alternatieve financieringsstromen. Wat indien die alternatieve middelen niet worden gevonden? De minister zegt dat ze de tewerkstelling wil behouden maar tegelijk wordt de continuering van zeer waardevolle projecten op de helling gezet.

Emmily Talpe begrijpt uit het antwoord van de minister dat aan oplossingen wordt gewerkt, zoals bij de evaluatie van ICF en de financiële impactanalyse. De sector is aan zet voor zaken zoals het nieuwe uitvoeringsbesluit inzake maatwerk en de gelijkschakeling van de statuten. Het lid wil hier later op terugkomen. Een aantal dossiers zitten in woelig water of tenminste in een overgangsfase. Maar de minister houdt de vinger aan de pols.

Positief is het resultaat van de onderhandelingen met de minister van Werk over de VOP en ook het feit dat de minister bezorgd blijft over een level playing field field in de sociale economie. Emmily Talpe is ook bijzonder tevreden met de aandacht voor hoogsensitiviteit bij de ICF-screening.

Het onderzoek naar doorstroom zou de eerste resultaten moeten opleveren in januari 2018. De meest recente cijfers die het lid terugvindt, dateren van 2012. Een ruime periode blijft dus onbecijferd. Misschien kan de minister nog meer recent cijfermateriaal ter beschikking stellen.

Veertig percent van de huidige SINE-gerechtigden werkt in maatwerkbedrijven en 21,08 percent in een LDE-onderneming. Voor de overige SINE-doelgroepwerknemers

zou het een uitdoofscenario of heroriëntering naar individueel maatwerk worden. Kan de minister die interpretatie bevestigen?

Minister *Liesbeth Homans* antwoordt op deze laatste vraag dat het budget wordt geheroriënteerd, niet de doelgroepmedewerkers. De minister deelt de mening dat goede cijfers inzake doorstroom noodzakelijk zijn. Aan de administratie zal worden gevraagd dit goed op te volgen.

Wat de bestemming van het krediet van 7 miljoen euro betreft, antwoordt de minister dat in het verleden een contingent werd toegekend zonder dat daar voldoende middelen tegenover stonden. Op die manier kon een bedrijf niet alle doelgroepmedewerkers tewerkstellen waar het volgens het contingent recht op had. Daarnaast kunnen er nog diverse bedrijfsspecifieke redenen zijn waarom het contingent niet werd ingevuld, zoals de conjunctuur, ziekteverzuim en het gebrek aan opdrachten. Dat was de situatie in het verleden. In de toekomst zal het dankzij het extra budget mogelijk worden gemaakt om de contingenten volledig in te vullen zodat er 500 arbeidsplaatsen bijkomen. Indien sommige leden dit niet als een groeipad beschouwen, dan is dat maar zo. Voor de minister is het de extra tewerkstelling die telt.

Een lid vroeg of geweten is over welke bedrijven het gaat. Gelet op de problemen met de toeleiding die er in de voorbije periode en tot 1 juli 2016 waren, vermoedt de minister dat vooral de beschutte werkplaatsen hun contingent niet konden invullen. Naar de sociale werkplaatsen konden wel nog werknemers worden toegeleid. Eind december 2016 krijgt de minister cijfers en ze is bereid die aan de commissie te bezorgen. Daarna volgt er overleg met de sector. Indien blijkt dat sommige bedrijven geen vragende partij zijn om het contingent in te vullen, kan over een herverdeling worden gepraat. Maar de minister wil eerst de reactie van de bedrijven afwachten.

De minister heeft nooit ontkend dat in LDE een aantal ondernemingen problemen hebben om aan de voorwaarde van vijf vte's te voldoen. Ze heeft ook de maatregelen opgesomd die werden genomen om deze ondernemingen te begeleiden. De minister herhaalt dat ze ook naar structurele oplossingen zoekt voor knelpunten in de uitvoering van de LDE-maatregel.

Het extra krediet van 2,5 miljoen euro staat op een begrotingsartikel waarvan het budget kan worden aangewend voor tewerkstelling in innovatieve projecten na een gesloten projectoproep. De minister zal die oproep lanceren om tot extra tewerkstelling te komen. Vroeger werd een dividend uitgekeerd aan het SIFO, maar die middelen kon de minister niet aanwenden in de sociale economie. Het SIFO is een rollend fonds dat onafhankelijk van de dividenden kan werken. De verkoop van de T-groep is nuttig voor de schuldafbouw en de minister krijgt een nieuw regulier krediet van 2,5 miljoen euro voor de sociale economie. Ze heeft ervoor gekozen om die aan extra tewerkstelling via een gesloten projectoproep te besteden.

De gescoregularisatie werd volgens de minister door de hele sector op applaus onthaald. Er komt op sectorniveau een nieuw contingent van 220 doelgroepmedewerkers.

De minister deelt de mening dat het klaverblad Preventieve gezinsondersteuning waardevolle projecten bevat. Er komt een nieuwe oproep voor 2017, waarop de negen projecten opnieuw kunnen intekenen indien ze dit wensen. De trekker van het klaverblad Preventieve gezinsondersteuning is de minister van Welzijn, die voor meer details kan worden ondervraagd.

III. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte Sociale Economie van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2017 wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Jos LANTMEETERS,
voorzitter

Sonja CLAES
Wouter VANBESIEN
Imade ANNOURI,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BEV	betaald educatief verlof
BOF	Bijzonder Onderzoeksfonds
btw	belasting over de toegevoegde waarde
cvba	coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
DAC	derde arbeidscircuit
DCO	dienstenchequeonderneming
DIBISS	Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels
EAD	evenredige arbeidsdeelname en diversiteit
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EVC	elders verworven competentie
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
FFEU	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven
Forem	Service Public Wallon de l'Emploi et de la Formation Professionelle
FTI	Flanders Technology International
FWO	Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen
gesco	gesubsidieerde contractueel
Gimv	Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen
GRIP	Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een Handicap
HIVA	Hoger Instituut voor de Arbeid (van de KU Leuven) (nieuwe benaming Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving)
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
ICF	International Classification of Functioning
ICON	Interdisciplinair Coöperatief Onderzoek
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IF	Inspectie van Financiën
imec	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
In|C	ondersteuningsorgaan voor de sociale economie
Interreg	communautair initiatief van de Europese Commissie
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
KMDA	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen
kmo	kleine of middelgrote onderneming
KVAB	Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten
LDE	lokale diensteneconomie
MVO	maatschappelijk verantwoord ondernemen
NEC	normaal economisch circuit
NEET	not in education, employment or training
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
nv	naamloze vennootschap
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
O&O	onderzoek en ontwikkeling
O&O&I	onderzoek, ontwikkeling en innovatie
OKOT	onderwijskwalificerende opleidingstrajecten voor werkzoekenden
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
POM	provinciale ontwikkelingsmaatschappij
PWA	plaatselijk werkgelegenheidsagentschap
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIB	Social Impact Bond
SIFO	Sociaal Investeringsfonds
SINE	sociale inschakelingseconomie

SOC	strategisch onderzoekscentrum
SOFI	Spin-Off FinancieringsInstrument
STEM	Science, Technology, Engineering and Mathematics
STS	Strategische Transformatiesteun
SWT	stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNU-CRIS	United Nations University Institute on Comparative Regional Integration Studies
VAK	vastleggingskrediet
VARIO	Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen
VCRO	Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VEK	vereffeningskrediet
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VIONA	Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarkt-rapportering
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
Vlajo	Vlaamse Jonge Ondernemingen
VLIZ	Vlaams Instituut voor de Zee
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
VOP	Vlaamse ondersteuningspremie
VRWI	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie
vte	voltijdsequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WEP	werkervaringsplan
WEP-plus	werkervaringsplan-plus
WIJ!	Werkinlevering voor Jongeren
WSE	Werk en Sociale Economie